СТИВЪН КИНГ
1922

Превод от английски: [Неизвестен], —

chitanka.info

11 април 1930 г.
Хотел „Магнолия“
Омаха, щат Небраска

ДА ПОСЛУЖИ, КЪДЕТО Е НЕОБХОДИМО

Името ми е Уилфред Лийланд Джеймс, а това е моята изповед. През месец юни 1922 година убих съпругата си Арлет Кристина Уинтърс Джеймс и се отървах от трупа й, като го хвърлих в един стар кладенец. Синът ми Хенри Фрийман Джеймс ми помогна да извърша това престъпление, макар че по това време беше едва на четиринайсет години и не носеше наказателна отговорност. Лично аз го подлъгах да го стори, защото в продължение на два месеца напълно съзнателно подхранвах страховете му и всячески потисках основателните му възражения. Сега искрено съжалявам за това — дори повече, отколкото за самото убийство, — и ви уверявам, че по-нататък ще узнаете защо.

Причината, поради която извърших това престъпление и сам се обрекох на вечни мъки, се дължеше на сто акра добра земя в Хемингфорд, щат Небраска.

Въпросният парцел бе завещан на жена ми от баща й Джон Хенри Уинтърс. Искаше ми се да обединя тази земя с нашата ферма, която през 1922 година се простираше върху има-няма осемдесет акра, докато съпругата ми, която така и не можа да свикне с фермерството (и с това да бъде жена на фермер), държеше да продаде парцела на компанията „Фарингтън“ срещу суха пара. Когато я попитах действително ли иска да живее в непосредствена близост до вонящата фарингтънска кланица, тя ми отвърна, че спокойно бихме могли да продадем не само бащиния й имот, но и нашата ферма, фермата, която от поколения насам се предава по наследство в рода ми от баща на син! После исках да разбера как ще я караме с пари в джобовете, но без земя, при което тя ми заяви, че нищо не ни възпира да се преселим в Омаха или даже в Сейнт Луис и да отворим магазин.

— Никога няма да живея в Омаха! — отсякох аз. — Градовете са за глупаците!

Забавно, нали — особено като се има предвид къде живея сега. Обаче няма да се задържа дълго тук — зная го със сигурност, както знам и кой издава звуците, които долавям от стените. Зная и къде ще се озова, след като земният ми живот приключи. Съмнявам се, че Адът

може да е по-гаден от Омаха. А нищо чудно и преизподнята да е като Омаха, само че без прекрасната природа наоколо — нищо друго освен димяща, воняща на сяра пустош, из която бродят изгубените души като моята.

Скандалите за проклетите сто акра продължиха през зимата и цялата пролет на хиляда деветстотин двайсет и втора година. Хенри се оказа приклещен между двата враждуващи огъня, ала май повече го теглеше към моята страна; макар и външно да приличаше на майка си, любовта му към земята определено беше наследена от мен. Беше послушно момче и в характера му нямаше нито капчица от високомерието на майка му. Хенри не спираше да й повтаря, че не иска да живее в Омаха — или някой друг подобен град, — и би тръгнал с нас само ако двамата с нея успеем да постигнем съгласие. Това обаче така и не се случи.

Замислих се дали да не се обърна към закона — бях сигурен, че всеки съд в страната ще подкрепи правото на мъжа в семейството да решава как и за какво да се използва земята. Ала нещо ме възпираше да го сторя. И това не беше страхът от хорската мълва, защото пет пари не давах за съседските сплетни; не, без съмнение обяснението беше друго. Вече я бях намразил, разбирате ли? Бях започнал да жадувам смъртта й и именно там се коренеше причината да не пожелая да заведа дело.

Вярвам, че във всеки от нас живее друг човек — непознат човек, Заговорник. Вярвам и че до март хиляда деветстотин двайсет и втора, когато небесата над Хемингфорд бяха станали бели като саван и снегът в полята тъкмо започваше да се топи, Заговорникът във фермера Уилфред Джеймс вече бе произнесъл своята окончателна присъда над съпругата ми, предопределяйки по този начин съдбата й. И това беше смъртна присъда. В Библията се казва, че неблагодарната рожба е като змийски зъб, ала свадливата и неблагодарна жена е несравнимо по-остра и отровна от него.

Каквото и да си мислите, аз не съм чудовище; ето защо направих всичко възможно, за да я спася от Заговорника. Казах й, че ако не постигнем съгласие, тя може да отиде при майка си в Линкълн, което значи на стотина километра на запад — подходящо разстояние за раздяла, която все още не е прераснала в развод, но вече е набраздена от пукнатините на пропукалите се съпружески отношения.

— Аха, и да те оставя да се разпореждаш със земята на баща ми, така ли? — попита тя и рязко отметна главата си назад. Как само ненавиждах този арогантен жест, придружен от кратко изпръхтяване, сякаш имах пред себе си необязден мустанг… — Избий си го от главата, Уилф!

Заявих й, че бих могъл да закупя парцела от нея, щом толкова държи на него. Разбира се, щеше да се наложи да го изплащам в продължение на доста дълъг период от време — осем години, а може би и десет, — ала щях да й дам цялата сума до последния цент.

— Да ти подхвърлят мизерни трохички е все едно да нямаш никакви парички! — отвърна ми тя и отново отметна глава, изсумтявайки презрително. — Всяка жена ще ти го каже. „Фарингтън“ не само че ще ми платят веднага, но и ще ми дадат най-добрата пазарна цена за имота, която ще е далеч по-висока от твоята. Освен това нямам никакво намерение да живея в Линкълн. Това не е град, а село, където църквите са повече от къщите на хората.

Проясни ли ви се ситуацията, в която се намирах? Разбрахте ли вече в какво положение ме постави тя? Нима не мога да получа поне малка част от вашето съчувствие? Не? Тогава вижте как се развива разказът ми по-нататък.

В началото на април същата година — точно осем години преди днешния ден, доколкото си спомням, — тя дойде при мен, цялата грейнала и сияеща от радост. Беше прекарала по-голямата част от деня в салона за красота в близкото градче Маккук и косата й висеше покрай лицето й на големи къдрици, които ми напомниха за рулата тоалетна хартия, които човек може да види в хотелите и кръчмите. Съобщи ми, че й хрумнала страхотна идея. Че решението било да продадем на тръста „Фарингтън“ стоте акра земя плюс фермата. Беше убедена, че от компанията ще се съгласят да купят всичко, само и само да получат парцела на баща й, който се намираше близо до железопътната линия (и най-вероятно беше права).

— Тогава — заяви тази безочлива проклетница — ще можем да си поделим сумата, да се разведем и да започнем нов живот отделно един от друг. И двамата знаем, че искаш точно това.

Сякаш тя самата не го искаше.

— Аха — кимнах аз, давайки си вид, че обмислям сериозно тази абсурдна идея. — А при кого от нас ще остане детето?

— При мен, естествено! — изсумтя жена ми, поглеждайки ме смаяно. — Едно четиринайсетгодишно момче не бива да се отделя от майка си.

Още същия ден започнах да „обработвам“ Хенри, като му разказах за последния план на майка му. Седяхме върху една копа сено. Бях се постарал да докарам възможно най-мрачното изражение на лицето си и говорех с най-отчаяния тон, описвайки какъв би бил животът му, ако тази идея на майка му се осъществи: как няма да има нито ферма, нито баща, как ще трябва да свиква с уроците в едно доста по-голямо училище, как всичките му приятели (с повечето от които се знаеха още от пеленачета) ще останат тук, как ще се наложи да се бори за своето място сред непознати хлапета, които ще му се подиграват и ще го наричат „селска тиква“. От друга страна, изтъкнах аз, ако успеем да задържим земята, със сигурност ще изчистим всичките си задължения към банката до хиляда деветстотин двайсет и пета и ще заживеем спокойно и щастливо, без никакви дългове; ще дишаме свеж въздух и няма да гледаме как в бистрия ни някога поток от изгрев до залез се носят свински карантии и черва.

— Ти какво предпочиташ? — попитах го, след като обрисувах тази картина с възможно най-живописните подробности.

— Да остана тук с теб, тате — отвърна ми Хенри. По бузите му се стичаха сълзи. — Защо мама се държи като такава… като такава…

— Давай, изплюй камъчето! — насърчих го аз. — Истината не се брои за ругатня, сине.

— Такава кучка!

— Защото повечето жени са такива, сине — въздъхнах. — Това е неизкоренима част от природата им. Въпросът е какво ще правим двамата с теб оттук нататък.

Ала Заговорникът вътре в мен вече бе помислил за стария кладенец, който се намираше зад краварника. Използвахме го само за миене, понеже беше твърде плитък и тинест — дълбочината му бе едва шест метра и ни служеше по-скоро като шлюз. Оставаше ми само да го убедя да ми помогне. Със сигурност разбирате, че *нямах* друг избор; можех да убия жена си, но бях длъжен да съхраня любимия си син. Какъв е смисълът да притежаваш сто и осемдесет — или дори хиляда акра, — ако няма с кого да ги споделиш? Ако няма на кого да ги завещаеш след смъртта си?

Престорих се, че обмислям безумния план на Арлет да превърне прекрасните царевични ниви в свинекланица. Помолих я да ми даде малко време, за да свикна с тази идея. Тя се съгласи. Така през следващите два месеца аз „обработвах“ Хенри, помагайки му да свикне с една съвършено различна идея. Между впрочем, това не се оказа толкова трудно, както очаквах; момчето бе наследило външността на майка си (женската външност е като меда, който подмамва мъжете в кошера при отровните жила), но не и дяволския й инат. Единственото, което ми трябваше, бе да нарисувам пред него картината на бъдещия му живот в Омаха или Сейнт Луис. Изказах и предположението си, че не бе изключено дори тези два претъпкани човешки мравуняка да не успеят да я удовлетворят; в такъв случай нищо чудно да реши да се установи в Чикаго.

— Тогава — казах аз на сина си — ще трябва да учиш в гимназия с чернокожи.

Така Хенри охладня към майка си, а след като опитите й да възстанови изгубената близост бяха посрещнати с явна неприязън, и тя започна да му отвръща със същото. Аз (или по-скоро Заговорникът вътре в мен) неимоверно се радвах на случващото се. В началото на юни й казах, че след дълги размишления съм решил за нищо на света да не й позволя да продаде тези сто акра, пък ако ще и това да ни разори напълно, докарвайки ни до просешка тояга.

Тя запази спокойствие и реши сама да потърси юридически съвет от някой адвокат (знаем, че адвокатите са готови да се сприятелят с всеки, който им плати). Бях предвидил този неин ход и го посрещнах с усмивка! Разбирате ли, тя нямаше с какво да си плати за подобна консултация. По това време аз вече бях прибрал на сигурно място всички оскъдни финансови наличности, с които разполагахме. Хенри даже ми беше поверил касичката си, когато го помолих, така че Арлет не можеше да вземе пари дори оттам, колкото и дребна да беше сумата. Тя, естествено, отиде в офиса на компанията „Фарингтън“ в Деланд, уверена (също като мен), че там ще получи безплатна консултация, понеже компанията бе сериозно заинтересувана от сключването на бъдещата сделка.

— Те ще й помогнат и тя ще победи — казах на сина си. Отново се намирахме на любимото си място за разговори — върху копата сено.

Не бях съвсем сигурен в думите си, ала вече бях направил своя избор, който в никакъв случай не бих могъл да нарека „план“.

— Но, тате, това изобщо не е честно! — извика той. Както си седеше върху сеното, изглеждаше съвсем малък — не на четиринайсет, а по-скоро на десет.

— Животът не е справедлив, сине — отвърнах аз. — Понякога единственото, което трябва да сторим, е да сграбчим онова, което ни принадлежи по право. Дори и ако се наложи някой да пострада. — Направих кратка пауза, без да откъсвам поглед от лицето му. — Дори и ако се наложи някой да умре.

Той пребледня.

— Тате!

— Ако тя се махне — продължих, — всичко ще бъде такова, каквото трябва да е. Скандалите ще изчезнат. Двамата с теб ще си живеем тук спокойно и щастливо. Предложих й всичко, което зависи от мен, за да я убедя да си тръгне, ала тя самата не иска да го направи. Ето защо остана само едно нещо, което мога да сторя… Което двамата с *теб* можем да сторим, сине.

— Но аз я обичам!

— Аз също я обичам — отбелязах. Вероятно не ми вярвате, ала беше самата истина. Омразата, която изпитвах към нея през хиляда деветстотин двайсет и втора, нямаше да е толкова изпепеляваща, ако и любовта не беше част от нея. Колкото и проклета, и опърничава да беше Арлет, трябва да призная, че беше темпераментна и страстна жена. И двамата изпълнявахме редовно съпружеските си задължения, макар че откакто започнаха пререканията за стоте акра, боричканията ни в тъмното заприличваха все повече и повече на грубо животинско чифтосване.

— Няма да е болезнено — казах аз. — А когато всичко свърши… ами…

Отведох го зад краварника и му показах кладенеца, а той горчиво зарида:

— Не, тате. Само не и това! Пък каквото ще да става.

Обаче щом Арлет се върна от Деланд (най-близкият ни съсед Харлан Котъри я бе качил в своя форд, оставяйки я да измине пеша само последните три километра) и Хенри я замоли да си тръгне, „за да

можем отново да бъдем семейство“, тя избухна, удари го през устата и му каза да спре да хленчи като някой женчо.

— Баща ти те е заразил със своята боязливост. Още по-лошо — предал ти я е заедно с огромната си алчност!

Като че ли тя самата бе света вода ненапита, недокосната от този грях!

— Адвокатът ме увери, че земята си е моя и мога да правя с нея каквото си поискам! Затова ще я продам и точка по въпроса. Що се отнася до вас двамата, спокойно можете да си останете тук и да се любувате заедно на миризмата на пърлено свинско! Самички ще си готвите и самички ще си оправяте леглата. Ти, синко, ще можеш да си ореш на воля по цял ден и да си четеш проклетите му нескончаеми книги по цяла нощ. Баща ти не прокопса кой знае колко от тях, но пък ти можеш да извадиш по-голям късмет, знае ли човек?

— Мамо, това не е честно!

Тя изгледа сина си, както би изгледала някой непознат, осмелил се да докосне ръката й. В следващия миг сърцето ми подскочи от радост, понеже забелязах, че Хенри отвръща на погледа й с не по-малка студенина.

— И двамата можете да вървите по дяволите. Аз смятам да се преместя в Омаха и да си отворя там магазинче за дрехи. Това е *моята* представа за справедливост!

Този разговор се проведе на прашното ни дворче между къщата и хамбара, а нейната представа за справедливост сложи край на дискусията. Арлет прекоси двора с енергична крачка, вдигайки прах с изящните си градски обувки, влезе в къщата и затръшна вратата. Хенри се обърна и ме погледна. В ъгълчето на устата му имаше кръв, а долната му устна се подуваше. Очите му пламтяха с онзи суров, чист гняв, който само подрастващите могат да изпитват. Това бе гняв отвъд всички норми и представи. Той безмълвно кимна. Аз също му кимнах. Изглеждах по-мрачен от всякога, ала Заговорникът в мен злостно ликуваше.

Тази плесница беше подписала смъртната й присъда.

* * *

Два дни по-късно, Когато Хенри дойде при мен на нивата, забелязах, че отново е започнал да слабее. Това не беше нещо кой знае колко тревожно или изненадващо — годините между детството и зрелостта са бурно време и подрастващите често се лашкат от едната крайност към другата, досущ като ветропоказателите, които някои фермери от Средния Запад поставят над зърнените си силози.

— Не можем — изрече той. — Тате, тя се намира в греховна заблуда. А Шанън казва, че който погине в грях без покаяние, отива в ада.

„Проклета да е Методистката църква и Методисткото младо братство!“ — помислих си аз… ала Заговорникът в мен само се усмихна. Следващите десет минути обсъждахме различните аспекти на теологията върху зеленото сено, докато ранните летни облаци — най-красивите облаци според мен, които се носят като величествени платноходи в небесната синева — бавно се рееха над нас, хвърляйки сенки, подобни на вълни. Обясних му, че ще се случи точно обратното — вместо да изпратим майка му в ада, ще я отправим на небето.

— Защото — изтъкнах — за убития мъж или жена смъртта настъпва не по Божия промисъл, а по човешкия. Той… или тя… напускат този свят, преди… да могат да се разкаят за греховете си, ето защо всичките им прегрешения трябва да бъдат опростени. Така погледнато, всеки убиец всъщност се оказва портал към рая.

— Ами ние, тате? Ние няма ли да идем в ада?

Посочих с ръка натежалите от новата реколта нивя.

— Как можеш да говориш така, когато виждаш рая навред около нас? Та точно тя иска да ни прогони завинаги оттук, точно както ангелът с пламтящия меч е прокудил Адам и Ева от Райската градина!

Хенри ми хвърли разтревожен поглед. В очите му видях мрак. Мразех да помрачавам така душата му, макар че част от мен тогава вярваше — както вярва и сега, — че не аз причинявах това на сина си, а неговата родна майка.

— Помисли, сине — продължих. — Ако тя отиде в Омаха, няма ли сама да се зарови в яма, по-страшна и по-дълбока от преизподнята? И ако те вземе със себе си, ти ще се превърнеш в градско момче, което…

— Никога няма да стана градско момче! — изкрещя Хенри толкова силно, че накацалите по оградата врани излетяха във въздуха и

закръжиха в синьото небе като овъглени късчета хартия.

— Още си малък и ще станеш — натъртих аз. — Ще забравиш всичко това… ще усвоиш градския начин на живот… и неусетно ще започнеш да копаеш своята собствена яма.

Ако ми бе заявил, че убийците никога не ще последват жертвите си в рая, навярно нямаше да знам как да му отговоря. Но или познанията му в областта на теологията не се простираха дотам, или той просто не искаше да мисли за подобни неща. И има ли изобщо Ад, или всеки от нас си създава своя собствена Преизподня тук, на земята? Напоследък, когато размишлявам над последните осем години от живота си, все повече клоня към второто.

— Как? — попита ме Хенри. — И кога?

Казах му.

— И след това ще можем да продължим да живеем тук?

Уверих го, че ще бъде точно така.

— А няма ли да я боли?

— Не — поклатих глава. — Ще стане съвсем бързо.

Изглежда, отговорите ми го удовлетвориха. Ала въпреки всичко още имаше шанс да не се стигне дотам… ако не беше самата Арлет.

* * *

Избрахме една съботна нощ някъде в средата на юни — доколкото си спомням, беше нощ, хубава като всяка друга. Тук трябва да отбележа, че понякога в летните вечери Арлет се наслаждаваше на чаша вино, но рядко пиеше повече. За това си имаше основателна причина — тя беше от хората, които не могат да изпият две чаши, без да гаврътнат други две, после още толкова и накрая цялата бутилка. А след това се прехвърляха на следващото шише, ако им се намираше. „Трябва страшно да внимавам, Уилф. Обожавам хубавото вино и просто не мога да се спра! За мой късмет имам много силна воля.“

Тази вечер седяхме на верандата и съзерцавахме последните отблясъци на чезнещата дневна светлина над поляните, заслушани в приспивното цвърчене на щурците. Хенри си беше в стаята. Почти не бе докоснал вечерята си и докато двамата с Арлет седяхме на верандата на еднаквите ни люлеещи се столове с бродирани

възглавнички (на едната пишеше „МАМА“, а на другата — „ТАТЕ“), изведнъж ми се стори, че долавям някакви неясни, далечни звуци, сякаш някой повръщаше. Помня как си помислих, че когато моментът настъпи, Хенри няма да успее да се справи. На следващата сутрин майка му щеше да се събуди в лошо настроение, придружено от ужасен махмурлук, и никога нямаше да узнае как се е разминала на косъм с възможността никога вече да не зърне изгрева в Небраска. Аз обаче не се отказах и продължих с изпълнението на плана си. Дали защото бях като някоя от онези руски куклички — матрьошките, — които влизат една в друга? Може би. Може би всеки човек е такъв. Вътре в мен живееше Заговорникът, ала вътре в Заговорника живееше Оптимистът. Той умря някъде между хиляда деветстотин двайсет и втора и хиляда деветстотин и трийсета. А след като свърши пъкленото си дело, Заговорникът също изчезна. И аз осъзнах, че без подмолните му интриги и кроежи животът ми е станал някак кух и изпразнен от съдържание.

Бях взел бутилката с мен на верандата, ала щом понечих да налея на Арлет, тя покри с длан празната си чаша.

— Не е нужно да ме напиваш, за да получиш каквото искаш — рече ми. — Аз също го желая. Направо горя тук долу. — Тя разтвори крака, за да ми покаже къде точно „гори“. Разбирате ли, в нея също живееше друга жена — Мръсницата, а може би дори Пачаврата — и виното винаги я пускаше на свобода.

Арлет ме гледаше изпитателно. Даже една-единствена чаша вино правеше очите й влажни (сякаш част от нея лееше горчиви сълзи за всичкия алкохол, който жадуваше да изпие, ала трябваше да се въздържи) и на фона на залеза зениците й изглеждаха оранжеви, досущ като прорезите на тиквените фенери по Хелоуин, когато запалиш свещ вътре в тях.

— Няма да има съдебен процес — обявих — и няма да има развод. Ако компанията „Фарингтън“ може да си позволи да плати и за моите осемдесет акра плюс бащините ти сто, спорът ни е приключен.

За пръв и единствен път в нашия проблемен брак тя буквално *зяпна*.

— Какво казваш? Правилно ли чух, или ми се е сторило? Не ме прави на глупачка, Уилф!

— Говоря съвсем сериозно — отвърна Заговорникът. Тонът му беше топъл, искрен и сърдечен. — Двамата с Хенри проведохме много разговори по този въ…

— Да, бяхте станали като дупе и гащи и постоянно си шушукахте нещо, това е самата истина! — отсече тя. Беше отместила дланта си от чашата и аз използвах възможността да й налея. — Ако не сте на копата сено, ще сте при дървата за огрев, а ако ви няма там, значи сте насред полето зад къщата. Мислех си, че си говорите за Шанън Котъри. — Тя изсумтя и отметна рязко глава. Обаче ми се струваше, че изглежда малко тъжна. Тя отпи глътка от втората си чаша вино. Две глътки и все още можеше да остави чашата, и да отиде да спи. Четири глътки и спокойно можех да й подам цялата бутилка. Трябва ли да споменавам, че специално за случая бях приготвил и още две шишета?

— Не — изтъкнах. — Не сме разговаряли за Шанън. — В същия момент си спомних как понякога Хенри я хващаше за ръката, докато вървяха заедно към намиращото се на три километра оттук училище на Хемингфорд Хоум. — Говорехме за Омаха. Имам чувството, че на момчето му се иска да замине с теб. — Не желаех да пресолявам гозбата — не и след една-единствена чаша вино и две глътки от втората. Моята Арлет по природа беше недоверчива и винаги надушваше скритите мотиви. А в случая определено имах какво да крия. — Най-малкото, мисля, че ще му е любопитно да смени обстановката. А и Омаха не е толкова далеч от Хемингфорд…

— Да, не е далеч. Опитах се да ви го обясня хиляда пъти. — Тя отново отпи от виното и вместо да остави чашата на масичката до нея, както правеше преди, я задържа в ръката си. Оранжевото зарево над западния хоризонт неусетно се обагряше в неземни зеленикаволилави краски, които сякаш пламтяха в стъкления бокал.

— Права си, не е като Сейнт Луис например.

— О, отдавна се отказах от тази идея! — заяви тя, което означаваше, че е обмислила внимателно възможността да заживее там и я е сметнала за проблематична. Зад гърба ми, естествено. Всичко правеше зад гърба ми, с изключение на онази юридическа консултация. Ненадейно се замислих, че като нищо можех *и за нея* да не узная… ако Арлет не бе решила да я използва като тояга, с която да ме напердаши.

— Как мислиш, дали ще купят целия участък? — попитах. — Всичките сто и осемдесет акра?

— Откъде да знам? — Тя отново отпи. Втората чаша вече бе наполовина празна. — Ако й бях казал, че е време да спре и се бях опитал да й взема чашата, в никакъв случай нямаше да ми я даде.

— Не се и съмнявам, че знаеш — отбелязах. — Тези сто и осемдесет акра са като Сейнт Луис. Всичко си проучила.

Арлет ми хвърли игрив кос поглед… след което внезапно се разсмя. Смехът й беше груб и неприятен.

— Може и така да е.

— Според мен трябва да си потърсим къща някъде в предградията — предложих аз, — където се открива гледка към някое поле или горичка…

— За да можеш да си люлееш задника по цял ден на верандата, оставяйки жена си да изкарва прехраната? Давай, напълни я догоре! Ако ще празнуваме, да празнуваме!

Налях и на двама ни. На себе си долях съвсем мъничко, понеже за цялата вечер бях отпил само веднъж.

— Предполагам, че ще мога да си намеря работа като механик. Да поправям автомобили и камиони, но най-вече селскостопанска техника. Щом мога да поддържам в работно състояние тоя стар „Фармол“ — и аз посочих с чашата си големия трактор до обора, — значи мога да накарам всяко нещо да работи.

— Хенри е успял да те убеди.

— Момчето просто ме накара да разбера, че е по-добре да не пропускам шанса всички заедно да бъдем щастливи в града, вместо да остана тук сам-самичък и да тъна в мизерия.

— Значи момчето е проявило здрав разум и големият мъж го е послушал! След цяла вечност! Алилуя! — Арлет пресуши чашата си и ми я подаде, за да й налея още. После ме хвана за ръката и се наведе толкова близо до мен, че надуших киселия й алкохолен дъх. — Тази нощ може би ще получиш онова, което толкова обичаш, Уилф. — И тя разтвори уста, докосвайки горната си устна с език. — Онова ужасно нещо!

— Нямам търпение — отвърнах аз. Ако не се откажех от плана си, далеч по-ужасно нещо щеше да се случи същата нощ в постелята, която двамата споделяхме от петнайсет години.

— Да кажем на Хенри да слезе при нас! — предложи Арлет. Бе започнала да заваля думите. — Искам да го поздравя, задето най-накрая му дойде умът в главата. (Споменах ли, че думичката „благодаря“ не влизаше в речника на жена ми? Вероятно не. Навярно вече няма смисъл да го правя.) Очите й внезапно се озариха от идеята, която й бе хрумнала току-що. — Ще го почерпим с чаша вино! Вече е достатъчно голям!

— Тя ме побутна с лакът като старците, които седят на пейките пред съда и си разказват мръсни вицове.

— Ако му поразвържем езика, ще научим дали е правил туй-онуй с Шанън Котъри… трътлата не е нищо особено, но има хубава коса.

— Първо си допий виното — обади се Заговорникът.

Арлет го направи, след което пресуши още две чаши и това сложи край на първата бутилка. Тогава започна да пее „Авалон“ с най-хубавия си менестрелски глас и да върти очи. Беше мъчително да я гледам и още по-мъчително да я слушам.

Отидох в кухнята за друга бутилка вино, като се чудех кога ще е най-добре да извикам Хенри, макар че, както вече ви споделих, нямах особени надежди, че момчето ще се справи. Можех да осъществя замисления план само ако той ми помогне, обаче се боях, че синът ми ще се изплаши, когато разговорът приключи и времето за действие настъпи. В такъв случай просто щяхме да отведем Арлет да си легне. А на сутринта щях да й съобщя, че съм размислил за продажбата на бащината ми земя.

Хенри влезе в кухнята и още щом зърнах пребледнялото му, угрижено лице, си казах, че това не предвещава нищо добро.

— Тате, май няма да мога — прошепна ми той. — Та това е мама все пак!

— Е, щом не можеш, значи това е положението! — въздъхнах аз. Държа да отбележа, че тези думи не принадлежаха на Заговорника; бях се примирил със ситуацията и си казах: „Да става, каквото ще.“ — Във всеки случай тя е щастлива за пръв път от месеци. Пияна, но щастлива.

— Не просто пийнала, а *пияна*?

— Не се чуди толкова. Да става нейното е единственото, което я прави щастлива. Естествено за четиринайсет години живот с нея вече би трябвало да си го разбрал.

Той изведнъж се намръщи и наостри уши, защото жената, която го беше родила, в момента пееше потресаваща версия на „Курвата Макджий“. Лицето на Хенри се бе сгърчило от отвращение и не толкова заради припева на тази кръчмарска песен *(„Готова беше тя тозчас да й го вкара, на курвата Макджий, парясницата стара!“)*, колкото заради начина, по който майка му заваляше думите. Миналата година през уикенда преди Деня на труда момчето бе дало обет в Методисткото младо братство и честно да ви кажа, реакцията му ми хареса. Когато подрастващите не се люшкат като ветропоказатели под напора на бурен вятър, те често са сурови и непреклонни като пуритани.

— Тя иска да се присъединиш към нас и да изпиеш чаша вино.

— Тате, добре знаеш, че съм дал клетва пред Господ да не близвам алкохол.

— Обясни го на нея. Майка ти иска да празнуваме. Продаваме всичко и се местим в Омаха.

— *Не!*

— Е… ще видим. От теб зависи, сине. Ела на верандата.

Щом го зърна, майка му се надигна, олюлявайки се, прегърна го през кръста и силно го притисна към себе си. Започна да обсипва с целувки лицето му, при което Хенри се намръщи (явно киселият й дъх не му хареса). Междувременно Заговорникът напълни отново чашата й, която стоеше празна до люлеещия се стол.

— Най-накрая сме отново заедно! Моите мъже получиха просветление! — Арлет вдигна чашата си за тост и разля върху деколтето си малко от виното. Щом осъзна какво е направила, ми смигна и се засмя. — Ако се представиш добре, Уилф, после ще ти позволя да го изсмучеш!

Отвратен и смутен, Хенри гледаше как тя се отпусна тежко на мястото си, запретна полите на роклята си и ги затъкна между краката си. Щом забеляза погледа му, Арлет възкликна:

— Не ми се прави на големия моралист. Виждала съм те с Шанън Котъри. Малката трътла не е кой знае какво, но пък има хубава коса и сладко малко пръстче. — Тя допи остатъка от виното си и се оригна. — Ако не можеш да се възползваш от това, значи си глупак. Само че я карай умната! Това, че си на четиринайсет, не значи, че не

може да те оженят. А тука в пустошта твоята възраст не е никакъв проблем, за да те оженят и за *братовчедка* ти, ако се наложи!

Арлет отново се изсмя и протегна чашата си. Налях й от втората бутилка.

— Тате, тя вече пи достатъчно! — възрази Хенри със строг и укорителен тон, като че ли беше пастор. Високо над нас първите звезди вече блещукаха над необятната пустош, която тъй силно бях обичал през целия си живот.

— О, не знам — отвърнах му аз. — *In vino veritas*, нали така казва Плиний Стари… в една от онези книги, на които майка ти винаги се подиграва.

— Оре като вол по цял ден и си вре гагата в книгите по цяла нощ! — изпръхтя Арлет. — Когато не си вре нещо друго в мене, разбира се…

— *Мамо!*

— *Мамо!* — изимитира го подигравателно тя, след което посочи с чашата си към фермата на Харлан Котъри, въпреки че разстоянието бе твърде голямо, за да видим светлинките й. А дори и да беше с цял километър по-близо, пак нямаше да можем да ги зърнем, понеже царевичните стъбла бяха доста високи. Когато лятото дойде в Небраска, всяка фермерска къща се превръща в кораб, плаващ сред необятен зелен океан. — Наздраве за Шанън Котъри и нейните чисто нови цици, и ако синът ми не знае какъв цвят са зърната им, значи е идиот!

Хенри не продума, ала лицето му така помръкна, че на Заговорника вътре в мен му се прииска да затанцува от радост.

Арлет се обърна към малкия, улови го за ръката и разля вино върху китката му. Той изохка, ала тя пренебрегна реакцията му и се вгледа мрачно в лицето му.

— Само гледай, когато лягаш с нея в царевицата или зад обора, да няма муш-муш! — Тя сви лявата си ръка в юмрук, изпъна средния си пръст и започна да описва с него кръг около слабините си — започна с лявото бедро, мина през дясното, после през дясната част на корема, пъпа, лявата част на корема и завърши обратно при лявото бедро. — Разгледай всичко, което си поискаш, и се търкай в него с твоето змийче, докато не му стане хубаво и не си изхвърли сополите,

но стой далеч от хралупата й, защото в противен случай ще се окажеш с доживотна присъда също като майка си и баща си.

Без да каже нито дума, Хенри се изправи и влезе в къщата. Не го виня; това бе изключително вулгарно представление дори и за Арлет. Момчето със сигурност бе видяло промяната в майка му — от любяща жена, с която понякога не е лесно да съжителстваш, към мадам от вонящ бардак, която напътства неопитния млад клиент. И като че ли това не стигаше, обстоятелството, че чувствата му към малката Котъри бяха изключително възвишени, допълнително влошаваше нещата. Младите момчета често издигат на пиедестал първите си любови и лошо се пише на всеки, който дръзне да оскверни техния идол… без значение дали е собствената им майка.

До ушите ми достигна трясъкът на затръшната врата. Този звук бе последван от далечно, но ясно различимо ридание.

— Ти нарани чувствата му — обърнах се към Арлет.

Тя изрази мнението, че чувствата, също като въпроса дали нечия постъпка е честна или не, са характерни за женчовците и слабаците. После отново ми подаде чашата си. Напълних я с ясното съзнание, че на сутринта тя няма да си спомня нищо от казаното (естествено, ако все още е сред нас, за да посрещне утрото) и яростно ще отрича, в случай че й го напомня. Бях я виждал и преди в такова състояние, макар и преди доста години.

Приключихме с втората бутилка (всъщност тя я изпи) и половината от третата, преди брадичката й да клюмне върху лекьосаната й с вино блуза. Арлет захърка, а звукът, излизащ от стеснения й заради неудобната поза ларинкс, ми напомни ръмженето на зло куче.

Обгърнах с едната си ръка раменете й, а с другата я хванах под мишницата и я изправих на крака. Тя замърмори някакви възражения и ме плесна слабо с едната си воняща ръка.

— *Оста'и ме на мира. Искам да спя!*

— Така и ще направиш — казах. — Но в леглото си, а не тук, на верандата!

Поведох я през кухнята и после през дневната. Тя залиташе и сумтеше; отгоре на всичко едното й око бе притворено, а другото — замъглено като прозорец в зимна утрин. Вратата на Хенри се отвори и той застана на прага. Безизразното му лице сякаш се бе състарило с

няколко години. Той ми кимна. Едно-единствено кимване с глава, ала ми каза всичко, което ми трябваше да зная.

Положих я на леглото, събух обувките й и я оставих да си хърка там — с разтворени крака и висяща на пода ръка. После се върнах в дневната и заварих сина си да стои до радиоприемника, който Арлет ме бе накарала да купя миналата година.

— Тя не може да говори така за Шанън — прошепна ми той.

— Но го направи и ще продължава да го прави — казах. — Такъв е характерът й, такава я е създал Господ.

— И няма да успее да ни *раздели* с Шанън!

— Ще направи и това — уверих го аз. — Ако й го позволим.

— Не можеш ли… тате, не можеш ли да си намериш адвокат?

— Смяташ ли, че адвокатът, чиито услуги бих могъл да си позволя с малкото пари, които имам в банката, би издържал срещу адвокатите, които „Фарингтън“ ще насъскат срещу нас? Тяхната дума тежи в целия окръг Хемингфорд, а моята дума не тежи дори колкото старата коса, с която кося сеното. Те искат онези сто акра и тя умира от желание да им ги даде. Нямаме друг избор, обаче ще ми трябва помощта ти. Ще ми помогнеш ли, сине?

В продължение на един дълъг, дълъг миг той не каза нищо. Стоеше насред стаята с приведена глава и аз виждах как сълзите му капят върху килима. Накрая промълви:

— Ще ти помогна. Но ако трябва да гледам… Не знам дали ще мога…

— Има начин да ми помогнеш, без да се налага да гледаш. Отиди до бараката и ми донеси един от конопените чували.

Момчето изпълни заръката ми. Аз влязох в кухнята и потърсих най-острия месарски нож на жена си. Когато Хенри се върна с чувала и го видя, пребледня като мъртвец.

— Налага ли се да стане… *така*? Не можеш ли… с възглавница…

— Така би било твърде бавно и болезнено — отвърнах. — Тя ще се съпротивлява.

Хенри прие на доверие думите ми, сякаш вече бях убил десетина жени преди съпругата си и увереността ми беше плод на собствения ми опит. Обаче истината беше съвсем друга — изобщо не се чувствах уверен. Единственото, което знаех, беше, че в половинчатите си

планове — или по-точно казано, кроежите, в които си представях как се отървавам от нея — неизменно се виждах с ножа, който сега държах в ръката си. Ето защо трябваше да стане по този начин. Или ножът, или нищо.

Стояхме там на светлината от керосиновите лампи — до 1928 година в Хемингфорд Хоум нямаше електричество, като изключим генераторите в отделни постройки — и се взирахме един в друг, а безмълвието на нощта бе нарушавано единствено от неприятното хъркане на Арлет. В същото време ми се струваше, че в стаята се долавя и трето присъствие: на несломимата й воля, която сякаш съществуваше извън самата нея (тогава си мислех, че само така ми се струва, а сега, осем години по-късно, вече съм напълно сигурен). И ако изповедта ми е история за призраци, то този призрак бродеше из къщата още преди тялото, на което принадлежеше, да е умряло.

— Добре, тате. Ще я… изпратим на Небето. — Лицето на Хенри се оживи при тази мисъл. Сега сърцето ми се свива при този спомен, особено когато се замисля какво се случи с момчето ми.

— Ще стане съвсем бързо — уверих го аз. Бях клал деветдесеткилограмови прасета, ето защо си мислех, че сега няма да е по-различно. Обаче грешах.

* * *

Ще го разкажа набързо. В нощите, когато не мога да спя — а те са много — преживявам всичко отново и отново. Всяко движение, всеки удар, всяко хъхрене и всяка капка кръв се повтарят болезнено бавно в паметта ми, затова ще го разкажа набързо.

Влязохме в спалнята — аз вървях отпред с месарския нож в ръка, а синът ми ме следваше с конопения чувал. Пристъпвахме на пръсти, макар че спокойно можеше да нахълтаме с духов оркестър и тя пак нямаше да се събуди. Дадох знак на Хенри да застане вдясно от мен, до главата й. Ясно чувахме тиктакането на будилника „Биг Бен“ на нощното й шкафче, както и хъркането й, и ненадейно бях осенен от любопитна мисъл: навярно изглеждахме като лекари, дошли на смъртния одър на важен пациент. Обаче си мисля, че лекарите, които посещават смъртноболните, рядко треперят от чувство на вина и страх.

„Дано да няма много кръв! — помислих си аз. — *Дано всичко попие в торбата. А най-добре Хенри да се разплаче сега, в последната минута!“*

Обаче не се разплака. Сигурно си е помислил, че ще го намразя, ако прояви подобна слабост. Може и да бе повярвал, че майка му ще иде в рая, а може и да си е спомнил за онзи вулгарен среден пръст, описващ кръгове около слабините й. Не зная. Знам само, че прошепна: „Сбогом, мамо“ и нахлузи чувала на главата й.

Арлет изсумтя и се помъчи да се освободи. Възнамерявах да пъхна ножа под чувала, за да свърша работата си, ала момчето го натискаше с две ръце надолу, за да го задържи, ето защо не успях. Видях, че носът й изпъква под тъканта, подобно на перка на акула, зърнах и паниката, която вече се изписваше на лицето на сина ми, и си дадох сметка, че не разполагам с много време.

Подпрях се с коляно на леглото и я сграбчих за рамото. После срязах с ножа си чувала и гърлото (както се надявах) под него. Жена ми изпищя и започна да се мята като обезумяла. Кръвта шурна през прореза в конопената тъкан. Ръцете й се изстреляха нагоре и заудряха по завивката. Хенри също извика и отстъпи назад. Опитах се да я удържа. Арлет се помъчи да махне задушаващия я чувал и аз замахнах с ножа към пръстите й, клъцвайки три от тях до костта. Тя отново изпищя — крясъкът й бе остър и пронизителен като дращене на сребро върху лед — и ръката й тупна, гърчейки се, върху леглото. Тогава направих още един разрез през чувала, после още един и още един… На петия жена ми ме изблъска със здравата си ръка и дръпна силно чувала нагоре. Обаче не можа да го махне изцяло — косата й се беше заплела в него — и той остана на главата й като качулка.

Бях срязал гърлото й още с първите два удара, като първата рана беше толкова дълбока, че се виждаше хрущялът на трахеята. С последните два бях успял да обезобразя бузата и устата й и сега на лицето на Арлет се мъдреше зловеща клоунска усмивка. Тя се простираше чак до ушите й и оголваше зъбите й. Жена ми нададе задавено, гърлено ръмжене, наподобяващо звуците, които лъвовете издават по време на хранене. Кръвта бе оплискала цялата завивка и капеше на пода. Помня как си казах, че прилича на виното в чашата на Арлет, когато я вдигна срещу последните лъчи на залязващото слънце.

Жена ми се мъчеше да стане от леглото. Това първо ме изуми, а после ме вбеси. През целия ни брак ми бе създавала проблеми и не спираше да го прави и сега, по време на кървавия ни развод. Но нима бях очаквал нещо друго?

— *Ох, тате, накарай я да спре!* — изкрещя Хенри. — *Накарай я да спре, тате, моля те, в името на Бога, накарай я да спре!*

Хвърлих се отгоре й като пламнал от страст любовник и я съборих върху подгизналата от кръв възглавница. От разкъсаното й гърло се разнесоха още хриптящи гъргорения. Очите й се въртяха диво в орбитите си и от тях бликаха сълзи. Сграбчих я за косата, отметнах главата й назад и за пореден път прерязах шията й. После съдрах завивката от своята страна на леглото и я омотах около главата й, за да се предпазя от фонтана, изригнал от югуларната й вена. Обаче не се оказах достатъчно бърз и първият му изблик опръска лицето ми, в резултат на което от брадичката, носа и веждите ми започна да капе гореща кръв.

Зад мен виковете на Хенри бяха престанали. Обърнах се и видях, че Бог се бе смилил над него (стига да приемем, че Всевишният не бе извърнал лицето Си, щом е узнал какво сме намислили) — момчето бе изгубило съзнание. Същевременно и съпротивата на Арлет бе започнала да отслабва. Най-накрая лежеше неподвижно… ала аз продължавах да съм отгоре й, притискайки плувналата в кръв завивка към лицето й. Напомних си, че жена ми никога не вършеше нещата по лесния начин. И бях напълно прав. След трийсет секунди (чух как полученият по пощата часовник ги отброи с металическото си тиктакане) тя отново понечи да се надигне, като този път изви гърба си с такава сила, че за малко да ме отхвърли. *„Давай, каубой!“* — помислих си аз, а нищо чудно и да съм го изрекъл гласно. Не мога да си го спомня, Бог да ми е на помощ. Всичко друго си го спомням, ала не и това.

Тялото й се отпусна. Отброих още трийсет металически тиктакания, след което още трийсет — за всеки случай. На пода зад гърба ми Хенри се размърда и изстена. Понечи да се надигне, но явно размисли, защото пропълзя в далечния ъгъл на стаята, където се сви на топка.

— Хенри? — извиках го аз.

Никакъв отговор от сгърчения силует в ъгъла.

— Хенри, тя е мъртва. Мъртва е и се нуждая от помощ.

Тишина.

— Хенри, твърде късно е да се отказваш сега. Делото е сторено. Ако не искаш да влезеш в затвора, а баща ти да седне на електрическия стол, ела тук и ми помогни.

Той се изправи и се затътри, олюлявайки се, към леглото. Перчемът му падаше пред очите му и те блещукаха през сплъстените от пот кичури като очите на подплашено животно, криещо се в храсталака. Той облиза нервно устните си.

— Не стъпвай върху кървавите петна. Оплескахме я повече, отколкото предполагах, но знам, че ще успеем да се погрижим за всичко. Стига, естествено, да не разнесем кръвта навсякъде из къщата.

— Трябва ли да гледам към нея? Тате, трябва ли да гледам!

— Не. Никой от нас не трябва да я гледа.

Увихме я в завивката, превръщайки я по този начин в неин саван. След като всичко бе свършило, осъзнах, че не можем да я пренесем през къщата по този начин; в половинчатите си планове и кроежи си бях представял едва забележима струйка кръв върху завивката там, където се намираше разрезът на гърлото, а той самият трябваше да е един-единствен, чист и прецизен като след хирургическа намеса. Изобщо не бях предвидил какво ще се случи в действителност и не бях отчел вероятността от подобен развой на събитията. Реалността обаче бе неумолима — бялата завивка изглеждаше черно-лилава в сумрачната стая и от нея се процеждаше кръв, сякаш имахме пред себе си огромна подгизнала гъба.

Сетих се, че в дрешника има бродирана кувертюра, и в същия миг съзнанието ми бе прорязано от светкавичната мисъл какво ли ще си помисли майка ми, ако можеше да види за какво щях да използвам ушития й с толкова любов сватбен подарък. Разстлах я на пода и двамата катурнахме Арлет отгоре й. После я омотахме като мумия.

— Бързо — наредих аз. — Преди кръвта да е успяла да се просмуче. Не… почакай… донеси ми лампа!

Той толкова се забави, че започнах да се боя, да не би да е избягал. После зърнах светлинната да подскача по късия коридор между неговата стая и спалнята, която двамата с Арлет споделяхме. Бяхме споделяли. Забелязах, че по восъчнобледото му лице се стичат сълзи.

— Сложи я върху нощното шкафче.

Хенри я постави до книгата, която четях напоследък — „Главната улица“ на Синклер Луис. Така и не можах да я дочета; нямах сили да я дочета. На светлината на лампата посочих на сина си петната от кръв по пода и локвичката от дясната част на леглото.

— Кувертюрата също започва да пропуска — отбелязах. — Ако знаех колко много кръв има в тялото й…

Измъкнах калъфката на възглавницата си и я подпъхнах в единия край на кувертюрата, подобно на чорап над кървящ глезен.

— Ти я хвани за краката — наредих на сина си. — Трябва незабавно да свършим с това. И моля те, недей да припадаш отново, Хенри, защото няма да се справя сам.

— Как ми се иска всичко това да е сън… — изрече момчето, ала се наведе и повдигна омотания като вързоп труп на майка си. — Смяташ ли, че може да се окаже сън, тате?

— Само след година вече всичко ще ни се струва като сън — успокоих го аз. И част от мен действително го вярваше. — Сега бързо! Преди калъфката да е протекла. Или останалата част от кувертюрата.

Понесохме я първо по коридора, а после през дневната, и я изкарахме навън през предната врата на къщата. Отстрани сигурно сме изглеждали като мъже, мъкнещи увита в одеяло мебел. Щом слязохме по стъпалата на верандата, вече задишах по-леко — кръвта на двора можеше да бъде заличена далеч по-лесно.

Хенри се държа мъжки до момента, в който не завихме зад краварника, и пред очите ни се появи старият кладенец. Бях го оградил с колове, за да не може някой по погрешка да стъпи върху дървения капак, който го покриваше. Тази ограда от заострени пръти изглеждаше мрачна и зловеща под мъждивото сияние на звездите над нас и при вида й синът ми нададе сподавен вик.

— Това не е гроб за ма… ма… — бе единственото, което можа да промълви, след което припадна върху обраслата с треви земя зад обора. В следващия миг вече сам-самичък държах трупа на жена си. Замислих се дали да не пусна гротескния вързоп на земята — не стига, че се беше разпарцаливил, ами и накълцаната ръка на Арлет вече се подаваше навън, — и да се помъча да свестя момчето. Накрая обаче реших, че по-милостиво ще е да го оставя да си лежи. Ето защо я довлякох до кладенеца, оставих я до стената му и вдигнах дървения

капак. Докато го подпирах на оградата от колове, диханието на кладенеца ме лъхна право в лицето и аз подуших неописуемото зловоние на застояла вода и гниещи растения. Помъчих да се сдържа да не повърна и изгубих неравната битка. Като се държах за два пръта, за да не изгубя равновесие, се наведох рязко надолу и избълвах вечерята си и малкото вино, което бях изпил. Чух я как пльосва в тинестата вода и как ехото от плясъка отеква в каменните стени. Това ехо заедно с мисълта *„Давай, каубой!“* се спотайваха в паметта ми през последните осем години. Често се будех посред нощ със спомена за този плясък, усещайки как треските от коловете се забиват в пръстите ми, впити като пиявици в грапавата дървена повърхност.

Отстъпих крачка назад и се спънах в омотаното тяло на Арлет. Залитнах и се строполих на земята. Обезобразената й ръка се оказа на сантиметри от очите ми. Натиках я обратно под кувертюрата и потупах мъртвата си жена по рамото, сякаш за да я успокоя. Хенри продължаваше да лежи сред избуялите плевели с ръка под главата си. Приличаше на дете, заспало след изнурителен ден по време на жътва. Над главите ни звездите сияеха, хиляди или десетки хиляди на брой. Различих няколко съзвездия — Орион, Касиопея, Голямата и Малката мечка, — които баща ми ми бе показвал навремето. Някъде в далечината Рекс, кучето на семейство Котъри, излая веднъж. Помня как си казах: *„Тази нощ никога няма да свърши.“* И това се оказа съвсем вярно. Що се отнася до съдбовните неща, тя така и не приключи.

Обгърнах вързопа с ръце, повдигнах го от земята и в същия миг почувствах как той се размърда. *„Не, абсурд да съм го усетил!“* — мина ми през ума. Спрях се и зачаках движението да се повтори. Или по-скоро ръката й да се изтръгне навън и да сграбчи китката ми с накълцаните си пръсти.

Обаче не последва нищо. Бях си го въобразил. Нямаше друго обяснение. И тъй, подпрях я на ръба на кладенеца и я катурнах вътре. За секунда зърнах как кувертюрата се размотава откъм долния край (където се намираха краката й), след което чух плясъка. Беше доста по-силен от цопването на бълвоча ми, а и за разлика от него бе съпроводен с приглушено жвакащо тупване. Знаех си, че водата на дъното му не е дълбока, ала се надявах, че ще се окаже достатъчно

дълбока, за да покрие трупа. Това глухо тупване обаче свидетелстваше, че съм се излъгал.

Изведнъж зад гърба ми се разнесе пронизителен смях. Беше толкова безумен и налудничав, че почувствах как кожата по гърба ми — от цепката на задника ми до тила ми — моментално настръхва. Хенри се бе свестил и се беше изправил на крака. Не, нещо повече — подскачаше сред буренаците зад краварника и се смееше, размахвайки ръце към осеяното със звезди небе.

— Мама е в кладенеца, но на мене не ми пука! — виеше той. — Мама е в кладенеца, но на мене не ми пука, защото вече няма кой да ме *тормо-о-ози-и-и*![1]

Бързо се озовах до него и го зашлевих с всичка сила през лицето, оставяйки кървави отпечатъци върху бузата, която още не знаеше що е бръснач.

— Млъквай! Ще ни издадеш! Какво си се раз… Виж, глупаво момче такова, пак разбуди онова проклето псе!

Рекс излая веднъж, два пъти, три пъти. После притихна. Двамата стояхме неподвижно — бях стиснал сина си за раменете — и се вслушвахме в нощта. По тила ми беше избила студена пот. Кучешкият лай проехтя още веднъж, преди животното да се успокои. Ако някой от Котъри се събудеше, сигурно щеше да си каже, че Рекс е лаел по някой енот. Или поне така се надявах.

— Прибирай се в къщата — наредих на сина си. — Най-лошото мина.

— Наистина ли, тате? — погледна ме с плаха надежда той. — Наистина ли?

— Да. По-добре ли си вече? Смяташ ли отново да припадаш?

— Да не би да съм припаднал?

— Да.

— Вече съм добре. Аз просто… просто не знам защо се смях така. Чувствах се объркан. Сигурно съм изпитвал облекчение. Най-накрая всичко свърши! — Той се захили и побърза да притисне ръка към устата си, сякаш беше малко дете, което неволно е казало лоша думичка пред баба си.

— Да — кимнах. — Всичко свърши. Ще останем тук. Майка ти ни напусна и избяга в Сейнт Луис… или май беше Чикаго… но ние ще останем тук.

— Тя… — Стрелна с поглед кладенеца и дървения капак, подпрян до коловете, които изглеждаха толкова злокобно тази нощ.

— Да, Ханк, тя направи точно това. — Майка му мразеше да го наричам Ханк, защото според нея било селско, но сега не можеше да направи нищо по въпроса. — Внезапно реши и замина. Разбира се, съжаляваме, но междувременно работата не може да чака. Нито пък училището…

— И аз все още мога да съм… приятел с Шанън?

— Естествено — отвърнах и в същия миг пред очите ми изплува картината как средният пръст на Арлет описва похотливи кръгове около чатала й. — Разбира се, че ще можеш. Но ако някога почувстваш остра нужда да й признаеш истината…

Лицето на сина ми мигновено се сгърчи от ужас.

— Никога!

— Радвам се, но така си мислиш сега. Запомни, че ако някога й разкажеш истината, тя ще те напусне.

— Много ясно, че ще го стори — измърмори той.

— Сега влез в къщата и ми донеси две големи кофи от килера. Всъщност най-добре вземи две от кофите, които използваме за доене. Напълни ги от помпата в кухнята и им сложи от оня препарат, който тя държи под умивалника.

— Да загрея ли водата?

Чух гласа на майка си в главата си: *„Кръвта се изпира със студена вода, Уилф. Запомни това.“*

— Няма нужда — казах. — Аз ще дойда веднага щом наглася капака на кладенеца.

Той понечи да се обърне, но в последния момент се спря и ме хвана за ръката. Пръстите му бяха ледени.

— Никой не бива да узнава! — прошепна хрипкаво в лицето ми. — Никой не бива да узнава какво направихме!

— И никой никога няма да узнае — заявих му аз, като говорех доста по-уверено, отколкото се чувствах. Нещата вече се бяха объркали и тепърва започвах да си давам сметка, че стореното никога не прилича на онова, което си планирал.

— Тя няма да се върне, нали?

— *Моля?*

— Няма да ни навестява… като призрак, имам предвид? — Хенри всъщност каза *„ненавистява“* — една от онези невинни детски грешчици, при които Арлет неизменно клатеше театрално глава и врътваше възмутено очи. И едва сега, цели осем години след този разговор, аз изведнъж осъзнах колко много прилича тази дума на *„ненавист“*.

— Не — отвърнах.

Ала грешах.

* * *

Надзърнах в кладенеца и въпреки че дълбочината му беше едва шест метра, единственото, което успях да различа в мрака на безлунната нощ, бяха неясните бледи очертания на кувертюрата. А може би това бе калъфката на възглавницата. Върнах дървения капак на мястото му, позакрепих го, колкото можах, и закрачих обратно към къщата. Опитах се да следвам маршрута, по който бяхме минали с ужасния си товар, като нарочно тътрузех крака, за да залича евентуалните следи от кръв. А на разсъмване щях отново да огледам всичко.

Тази нощ открих нещо, което повечето хора никога не се налага да научават — убийството е грях, убийството е проклятие (за съзнанието и духа на извършителя, дори и атеистите да са прави и да няма такова нещо като задгробен живот), ала е също така и труд, изнурителен труд. Двамата с Хенри търкахме пода на спалнята, докато гърбовете ни не бяха пронизани от страшни болки, след което се прехвърлихме към коридора, дневната и верандата. И всеки път, когато си мислехме, че сме приключили, някой от нас зърваше ново издайническо петънце. Когато зората започна да разцъфва, настъпващият ден завари Хенри на колене в спалнята, където търкаше фугите между дъските на паркета, а мен — в дневната, където изследвах всеки квадратен сантиметър от ръчно плетения килим на Арлет за онази капчица кръв, която би могла да ни издаде. Оказа се, че имаме късмет — върху тъканта му нямаше нищо, за разлика от непокритото дюшеме само на крачка встрани. Кръвта, капнала там, беше съвсем малко — все едно съм се порязал, докато съм се бръснал,

— ала веднага я почистих и едва тогава се върнах в спалнята, за да проверя как се справя момчето ми. С радост установих, че вече изглежда по-добре, а и аз самият се чувствах далеч по-добре от снощи. Мисля, че донякъде това се дължеше на изгрева, който винаги успява да разпръсне и най-мрачните ни страхове. Обаче щом Джордж, нашият петел, изкукурига за първи път през този ден, Хенри се сепна и подскочи. После се засмя. Смехът му бе някак тих и неестествен, ала не ме ужаси по начина, по който снощният му кикот ми бе изкарал ангелите, когато той се свести между кладенеца и краварника.

— Днес не мога да отида на училище, тате. Твърде съм уморен. И… се страхувам, че хората може да разчетат изражението ми и да се досетят, че е станало нещо. Особено Шанън.

Дори не се бях замислил, че момчето трябва да ходи на училище; поредното доказателство за недоизпипаността на половинчатия ми план. Доколкото изобщо можеше да се нарече план. Едва сега си дадох сметка, че спокойно можех да отложа деянието за лятната ваканция — тя щеше да настъпи само след седмица, което означаваше, че нямаше да се наложи да чакаме кой знае колко.

— Можеш да останеш вкъщи до понеделник — казах му аз. — Тогава ще кажеш на учителя си, че си пипнал грип и не си искал да заразиш целия клас.

— Не е грип, но наистина не се чувствам добре — отвърна Хенри.

Същото важеше и за мен.

Взехме един чист ленен чаршаф от скрина й (колко много неща в тази къща бяха *нейни*… ала занапред нямаше да е така), постлахме го на пода и струпахме окървавеното спално бельо отгоре му. Дюшекът също беше изцапан с кръв и трябваше да бъде изхвърлен. Добре, че в бараката отзад имах още един, макар и не толкова удобен. Увих спалното бельо с чаршафа, а Хенри се зае с дюшека. Отнесохме ги до кладенеца точно преди слънцето да се покаже над хоризонта. Небето бе идеално чисто, без нито едно облаче. Очертаваше се денят да е чудесен за царевицата.

— Не мога да погледна вътре, тате.

— Няма нужда — успокоих го и отново повдигнах дървения капак. Укорих се, че трябваше да оставя кладенеца отворен — *„Мисли няколко хода напред и пести усилията си“*, както обичаше да казва

баща ми, — макар и да знаех, че за нищо на света не бих могъл да го сторя. Не и след като бях усетил (или си бях помислил, че усещам) онова последно нейно помръдване.

Вече виждах дъното далеч по-добре и онова, което видях, направо ме ужаси. Трупът на Арлет явно се бе приземил в седнало положение, като краката й бяха под торса. Калъфката за възглавница се бе съдрала и сега лелееше в скута й. Завивката и кувертюрата се бяха разхлабили и се разстилаха върху раменете й като екзотична наметка. Картината се допълваше от конопения чувал, който се бе заплел в косата й и я опъваше назад, подобно на мрежичка за коса. Ако човек не знаеше, че Арлет е мъртва, навярно би си казал, че се е наконтила за специална нощ в града.

„Да! Точно така! Специална нощ в града! Ето защо съм толкова щастлива! Ето защо усмивката е от едното ухо до другото! Виждаш ли колко яркочервено е червилото ми, Уилф? Никога не бих отишла така на църква, нали? Не, такова червило жените си слагат, когато възнамеряват да правят онова ужасно нещо с мъжете си! Защо не слезеш тук долу при мен, Уилф? Хайде, ела! Не ти трябва стълба, направо скачай! Покажи ми колко силно ме желаеш! Ти направи ужасното нещо с мен, нека сега и аз да направя ужасното нещо за теб!“

— Тате? — Хенри стоеше с гръб към кладенеца и с лице към краварника. Раменете му бяха отпуснати като на хлапе, което очаква да го напердашат. — Всичко наред ли е?

— Да — кимнах и запратих долу ленения вързоп, надявайки се, че ще уцели главата й и ще закрие тази отвратителна усмивка, ала вместо там се озова в скута й. Сега Арлет изглеждаше така, сякаш седи сред някакъв странен кървав облак.

— Вече покрита ли е? Покрита ли е, тате?

Грабнах дюшека от ръцете му и хвърлих и него в кладенеца. Тесният му край цопна в застоялата вода и горната част се опря в каменната стена, след което дюшекът бавно се прегъна на две и се спусна отгоре й като импровизиран заслон. Проклетата й кървава усмивка и килнатата й на една страна глава най-накрая се скриха.

— Сега вече е покрита — казах на сина си и върнах дървения капак на мястото му, давайки си сметка, че ми предстои още много работа — кладенецът тепърва трябваше да бъде запълнен. Както и да е,

отдавна бях закъснял с изпълнението на тази задача; единственото, което бях предприел, за да огранича опасността от падане в дупката, бе ограждението от колове около нея. — Да влезем в къщата и да закусим нещо.

— Не мога да сложа и залък в устата си!

Обаче го направи. И двамата го направихме. Опържих яйца, бекон и картофи и двамата ометохме всичко до последната хапка. Усилният труд изостря апетита. Всеки ще ви го каже.

* * *

Този ден Хенри спа чак до късния следобед. Аз обаче останах буден. Част от тези часове прекарах на кухненската маса — пиех чаша след чаша силно турско кафе. А през останалото време се разхождах из царевичната нива. Тръгвах по един от редовете, заслушан в шумоленето на листа, а щом стигнех до края му, се връщах по друг ред. През юни, когато новата реколта всеки момент ще узрее, тя сякаш ти говори. Това, изглежда, смущава някои хора (а има и глупаци, които твърдят, че този звук всъщност се дължи на растежа на царевицата), но аз винаги съм го намирал за успокояващо. По някакъв начин този едва доловим шепот успява да пречисти съзнанието ми. Сега, докато седя в тази хотелска стая насред големия град, това шумолене ми липсва. Градският живот не е за хората, свикнали да живеят сред природата; за тях това си е живо мъчение и проклятие.

Явно изповедта, също както и извършването на самото престъпление, не е никак лесна работа…

И така, крачех бавно по редовете, заслушан в шепота на царевичните класове, и се мъчех да измисля наистина добър план какво да правя оттук нататък. И този път наистина успях. Може би защото нямах друг избор — все пак не само моят живот бе заложен на карта.

Имало е времена, и то само преди двайсетина години, когато един мъж в моето положение не е имал никакви причини да се тревожи; в онези дни никой не се е бъркал в работата на мъжа, особено ако е бил уважаван фермер — човек, който плаща данъците си, ходи на църква в неделя, подкрепя бейзболния отбор „Хемингфорд Старс“ и

гласува за републиканците. Мисля, че в онези дни в стопанствата в „средните щати“, както ги наричаме, са се случвали най-различни неща. Неща, които са оставали незабелязани и никой не си е пъхал носа в тях. В онова не толкова далечно време съпругата на един мъж си е била изцяло негова работа и ако случайно е изчезнела… точка по въпроса и толкова.

Тези дни обаче безвъзвратно са отминали, а дори и да не бяха… пак си оставаше въпросът със земята. Онези сто акра. Компанията „Фарингтън“ си ги искаше за проклетата си свинекланица, а Арлет бе успяла да ги убеди, че ще си ги получат без проблеми. Това означаваше опасност, а опасността на свой ред означаваше, че играта е загрубяла и половинчатите кроежи и планове вече нямат място в нея.

Когато следобед се прибрах в къщата, бях уморен, но най-накрая бях спокоен и с ясен ум. В обора кравите мучаха, защото сутрешното им доене се бе забавило с часове. Свърших тази работа и ги изведох на пасището, където ги оставих чак до залез-слънце, вместо да ги върна в краварника за традиционното доене след вечеря. Животните не възразиха; хубавото на кравите е, че приемат живота такъв какъвто е. Ако и Арлет бе като тях, щеше все още да е жива и да ме моли за нова пералня от каталога на „Мънки Уорд“. И аз най-вероятно щях да й я купя. Тя винаги успяваше да ме убеди и да направи така, че да стане на нейното. С изключение на въпросите, засягащи земята. Там трябваше да си направи по-добре сметката. Земята си е мъжка работа.

Хенри все още спеше. През следващите седмици щеше да спи повечко от обикновеното и аз гледах да не го будя рано, въпреки че обикновено всяко лято след края на срока го натоварвах с най-различни задачи в стопанството. Вечерите момчето прекарваше или във фермата на семейство Котъри, или в разходки по черния път в компанията на Шанън. Често ги виждах как се държат за ръце и се любуват на изгрева на луната. Когато не се целуваха, естествено. Надявах се, че стореното от нас няма да помрачи сладостните му изживявания, макар че вътрешният ми глас ми нашепваше обратното. Нашепваше ми още и че ако някой е виновен, това съм аз. За съжаление този глас се оказа прав.

Както и да е, побързах да прочистя главата си от подобни мисли, напомняйки си, че най-важното в момента е, че момчето спи. Трябваше отново да отскоча до кладенеца и беше за предпочитане да го направя

сам. Семейното ни ложе буквално крещеше, че тук е станало убийство. Отидох до дрешника и се заех да преравям дрехите й. Жените имат толкова много дрехи, нали? Рокли, поли, блузи, пуловери, бельо… особено бельото, което понякога изглежда толкова необичайно и украсено с такива финтифлюшки, че един мъж никога не би могъл да каже коя е лицевата му страна например. Би било грешка да взема всичките й дрехи, защото старият пикап още стоеше в обора, а фордът ни — модел Т — бе паркиран както обикновено под бряста. А Арлет бе заминала пеша и беше взела само онова, което можеше да носи… Защо не е заминала с форда? Защото щях да чуя запалването на двигателя и да я спра навреме. Да, това звучеше правдоподобно… Следователно бе отпрашила с ръчна чанта и нищо друго.

Натъпках въпросната чанта с всички онези неща, които според мен една жена би взела на всяка цена със себе си. Хвърлих вътре няколко скъпи бижута и фотографията с позлатена рамка на родителите й. Зачудих се дали да добавя и тоалетните й принадлежности от банята, ала прецених, че ще взема само пулверизатора с парфюм „Флориент“ и роговата й четка за коса. На нощното й шкафче лежеше джобното издание на Новия завет, подарено й от пастор Хокинс, обаче нито веднъж не я бях виждал да го чете, така че го оставих на мястото му. За сметка на това пъхнах в чантата шишенцето таблетки с желязо, които тя гълташе по време на цикъл.

Хенри все още спеше, но се въртеше неспокойно в леглото, сякаш бе измъчван от кошмарни сънища. Значи трябваше да приключа възможно най-бързо с чантата, за да мога да съм до него, когато се събуди. Щом заобиколих краварника, я оставих до кладенеца и вдигнах стария дървен капак за трети път. Слава богу, че Хенри не беше до мен! И слава богу, че не видя онова, което зърнах… Опасявам се, че щеше да изгуби разсъдъка си. Аз за малко да изгубя моя.

Дюшекът се бе отместил настрани. Първата ми мисъл беше, че тя сама го е избутала, преди да се опита да се изкачи по каменната стена. Защото бе все още жива. Все още дишаше. Или поне така ми се стори в първия момент. После, точно когато способностите ми за рационално мислене взеха да надделяват над първоначалния шок — когато започнах да се питам как може някакво си дишане да накара роклята й да се издига и сляга не само на гърдите й, а от яката чак до

подгъвите, — челюстите й се размърдаха, сякаш Арлет се опитваше да каже нещо. От зловещо уголемената й уста обаче излязоха не думи, а едрият плъх, който гризеше езика й. Първо се показа опашката му, а после устата й зейна още по-широко, докато гадината отстъпваше заднишком и крачката й драскаха по брадичката на жена ми в търсене на опора.

Плъхът тупна в скута й и в същия миг изпод роклята на Арлет изпълзя цяла армия негови братя и сестри. Забелязах, че един от тях имаше нещо бяло в мустаците си — част от комбинезона или може би пликчетата й. Захвърлих чантата по гадините. Не бях в състояние да мисля — съзнанието ми клокочеше от отвращение и ужас, — така че го направих съвсем инстинктивно. Чантата се приземи на крачетата си. Повечето гризачи — а може би всичките — успяха доста пъргаво да я избегнат. Сетне се втурнаха към кръглия черен отвор, който дюшекът (най-вероятно те самите бяха го изместили при многочисления си щурм) бе закривал, и изчезнаха за секунда. Чудесно знаех какво представлява въпросният отвор; това бе краят на тръбопровода, който пълнеше коритата за водопой в краварника, преди нивото на водата в кладенеца да спадне толкова ниско, че да го направи безполезен.

Роклята й бе измачкана и деформирана до неузнаваемост. Фалшивото дишане, което ми беше изкарало ангелите, беше секнало. Мъртвата ми жена обаче се *взираше* в мен и онова, което преди бе изглеждало като клоунска гримаса, сега наподобяваше смразяващия взор на Горгона Медуза. Виждах следите от ухапванията на плъховете по бузите й, а долната част на едното й ухо я нямаше.

— Мили Боже! — пророних. — Арлет, ужасно съжалявам.

„Извинението ти не се приема — сякаш казваха мъртвите й очи. — *И когато ме намерят в това състояние, с нахапано от плъховете лице и разкъсано и сдъвкано бельо, ще те сложат да седнеш в скута на чичко Електричко в затвора в Линкълн. А последното лице, което ще видиш, ще бъде моето. Ще ме видиш, когато електрическият ток изпържи черния ти дроб и запали сърцето ти, и аз ще се усмихвам доволно.“*

Наместих капака и се затътрих към краварника. Там краката ми внезапно ме предадоха и ако се намирах на слънце, със сигурност щях да изпадна в несвяст като Хенри предишната нощ. Обаче бях на сянка и след като поседях няколко минути с приведена между коленете глава,

постепенно започнах да идвам на себе си. Добре, значи плъховете я бяха докопали… и какво от това? Нямаше ли да докопат всички ни един ден? Плъховете и буболечките? Рано или късно дори най-здравият ковчег се пропуква и позволява на живота да се храни от смъртта. Така е устроен светът, следователно има ли смисъл да се тормозя? Щом сърцето спре да бие и мозъкът остане без кислород, душите ни или отиват някъде другаде, или просто изчезват. Каквато и да е истината, важното е, че ние вече не усещаме как някой гризе плътта ни и оглозгва костите ни.

Тръгнах към къщата и тъкмо бях достигнал стъпалата на верандата, когато една друга мисъл ме спря. Ами онова помръдване, което бях почувствал? Ами ако Арлет е била все още жива, когато я хвърлих в кладенеца? Ако е била *все още* жива — макар и парализирана и неспособна да помръдне нещо повече от някой обезобразен пръст, — когато плъховете са излезли от тръбата и са започнали угощението си? Ако е почувствала как онази гадина се шмугва в удобно разширената й уста и започва да…

— Не! — прошепнах. — Не го е усетила, защото нямаше никакво помръдване. И никога не е имало. Тя беше мъртва, когато я хвърлих вътре.

— Тате? — извика сънено Хенри от стаята си. — Тате, ти ли си?

— Аз съм!

— С кого говориш?

— С никого. Говоря на себе си.

Влязох вътре. Синът ми седеше на кухненската маса само по фланелка и гащета. Изглеждаше объркан и нещастен. Щръкналата му коса ми напомни за хлапето, което някога тичаше и се смееше из двора, гонейки пиленцата заедно с кучето си Бау (което отдавна бе умряло).

— Ще ми се да не го бяхме направили — каза Хенри, когато седнах срещу него.

— Стореното си е сторено и няма връщане назад — отвърнах. — Колко пъти съм ти го казвал, момчето ми?

— Около милион. — Той сведе глава и остана така в продължение на няколко секунди, след което вдигна очи и погледите ни се срещнаха. Очите му бяха зачервени и кървясали. — Ще ни хванат ли? Ще ни пратят ли в затвора? Или…

— Не. Имам план.

— Според предишния ти план изобщо нямаше да я боли! А виж какво стана!

Изведнъж усетих как ръката ме засърбява да го ударя, ето защо побързах да я удържа с другата. Сега не му беше времето за взаимни обвинения. Освен това беше прав. Всичко, което се бе объркало, беше по моя вина. *„С изключение на плъховете* — си казах. — *За тях не съм виновен.“* Макар че това беше лъжа. Естествено, че беше лъжа. Ако не бях отнел живота й, тя щеше да си е до фурната и да приготвя вечерята. Навярно щеше да продължава да опява за ония сто акра — със сигурност! — но щеше да е жива и здрава, а не да лежи на дъното на стария кладенец.

„Плъховете най-вероятно са се върнали — прошепна един глас дълбоко в съзнанието ми. — *Върнали са се и я ядат. Първо ще изгризат най-хубавите и най-вкусните части — деликатесите, — а после ще минат на…“*

Хенри се протегна през масата и докосна сключените ми пръсти. Сепнах се.

— Съжалявам — каза той. — Двамата сме заедно в това.

Сърцето ми трепна при тези думи.

— Всичко ще бъде наред, Ханк. Ако действаме разумно, няма да имаме никакви проблеми. Сега ме изслушай внимателно.

Момчето така и направи. По някое време започна да кима. Когато привърших, ми зададе един-единствен въпрос: кога ще запълним кладенеца?

— Не още — гласеше отговорът ми.

— Не е ли малко рисковано?

— И още как.

* * *

Два дни по-късно, докато поправях част от оградата на около половин километър от фермата, зърнах голям облак прах да се издига над черния път, отклоняващ се от магистралата Омаха — Линкълн. Изглежда щяхме да имаме посещение от света, към който Арлет нямаше търпение да се присъедини. Закрачих обратно към къщата,

както си бях с дърводелската престилка (в джобовете й дрънкаха пирони) и затъкнат в колана чук. Хенри не се виждаше наоколо. Навярно бе отишъл да се изкъпе на потока, а нищо чудно и да спеше в стаята си.

По времето, когато влязох в двора и седнах на дънера, който ползвах за цепене на дърва, вече бях разпознал превозното средство, вдигащо пушилката — това бе товарният пикап „Ред Бейби“ на Ларс Олсън. Ларс беше ковачът на Хемингфорд Хоум, както и селският млекар. Освен доставки на мляко той вършеше услуги и като превозвач на пътници, и точно тази функция явно изпълняваше в този юнски следобед. Пикапът влезе в нашия парцел, карайки Джордж, нашия зъл и раздразнителен петел, да се разхвърчи из двора, следван от малкия си кокоши харем. Преди двигателят да спре да се дави до смърт, от купето излезе едър, представителен мъж, облечен със сив шлифер. Той свали очилата си, при което разкри големите (и смешни) бели кръгове около очите си, и пристъпи към мен.

— Уилфред Джеймс?

— На вашите услуги — кимнах и се изправих. Бях напълно спокоен. Навярно нямаше да се чувствам така, ако бе дошъл с общинския форд с голямата звезда отстрани. — А вие сте…

— Андрю Лестър — отвърна той. — Адвокат.

И той подаде ръка. Аз се замислих.

— Преди да ви стисна ръката, няма да е зле да ми кажете чий адвокат сте, господин Лестър.

— В момента работя за животновъдна компания „Фарингтън“, базирана в Чикаго, Омаха и Де Мойн.

„Да — помислих си, — *без съмнение е така. Обаче се обзалагам, че името ти дори не е написано на вратата. На големите шефове в Омаха не им се налага да гълтат селски прахоляк, за да си изкарат насъщния, нали? Дай им да си седят с качени върху бюрата крака, да пият кафе и да се любуват на хубавичките глезени на секретарките си.“*

А онова, което изрекох на глас, беше:

— В такъв случай, господине, по-добре приберете ръката си и продължете нататък. Без да се обиждате.

Той направи точно това и на лицето му разцъфна типичната адвокатска усмивка. Потта се стичаше по страните му, косата му беше

сплъстена и разрошена от пътуването. Минах покрай него и се насочих към Ларс, който бе свалил единия калник на пикапа и бърникаше нещо по колелото. Подсвиркваше си щастлив и безгрижен като птичка. Завиждах му за това. Помислих си, че двамата с Хенри може и да имаме щастливи дни — в динамичен и променлив свят като днешния всичко е възможно, — но не и през лятото на тази година. Нито пък през есента.

Здрависах се с шофьора и го попитах как е.

— Горе-долу добре — отвърна той, — но устата ми е пресъхнала. С удоволствие бих я наквасил.

Посочих към източната стена на къщата.

— Знаеш къде да се обслужиш.

— Тъй си е — кимна той и натисна силно калника, за да го закрепи на мястото му. Металическото изщракване, което последва, беше толкова силно, че отново подплаши кокошките, които тъкмо бяха събрали кураж да се върнат. — Сладка и ледена както винаги, нали?

— Гарантирам ти го — казах и си помислих: *„Но ако решиш да пийнеш водица от другия кладенец, Ларс, не мисля, че ще ти пука особено за вкуса.“* — Опитай и сам ще се увериш.

Той закрачи към сенчестата стена на къщата, където се намираше външната помпа. Господин Лестър се загледа подире му, след което се обърна към мен. Беше разкопчал шлифера си. Костюмът, който носеше под него, непременно трябваше да отиде на химическо чистене, щом се върнеше в Линкълн, Омаха, Деланд или където там закачаше шапката си, когато не вършеше мръсната работа на Коул Фарингтън.

— И аз бих пийнал глътка вода, господин Джеймс.

— Аз също. Поправянето на оградата си е изморителна работа. — Изгледах го от глава до пети. — Макар и не толкова изморителна като да се друсаш трийсет километра в пикапа на Ларс!

Той се почеса по хълбока и отново ме дари със стандартната си адвокатска усмивка. Този път обаче в нея се долавяше и капчица съжаление. Виждах как погледът му се стрелка тук, там, навсякъде… Може би не трябваше да подценявам този човек само защото важните клечки са му наредили да се тресе трийсет километра по прашните селски пътища в този горещ летен ден.

— Четирибуквието ми никога няма да е същото.

В малкия заслон, където бях монтирал помпата, висеше голям черпак, закрепен с верига за стената. Ларс го напълни и жадно го надигна, при което изпъкналата му адамова ябълка се размърда нагоре-надолу. Сетне отново го напълни и го предложи на Лестър. Той му хвърли изпълнен със съмнение поглед (по същия начин и аз бях изгледал протегнатата му за ръкостискане длан) и се обърна към мен:

— Какво ще кажете да я изпием вътре, господин Джеймс? У вас със сигурност е по-хладничко, отколкото тук…

— Така е — потвърдих, — но както не пожелах да се ръкувам с вас, така и не желая и да ви каня в дома си.

Ларс Олсън усети накъде духа вятърът и без да губи време, закрачи обратно към пикапа си. Преди това обаче успя да връчи черпака на Лестър. Направи ми впечатление, че за разлика от шофьора той не пиеше жадно, а на претенциозни малки глътки. С други думи, като адвокат. В този момент мрежестата врата против насекоми изтрака и Хенри излезе от къщата само по работен гащеризон. Беше бос. Той ни хвърли бегъл поглед, в който — добро момче! — имаше безразличие, и отиде там, където всяко селско момче би отишло: да зяпа как Ларс бърника пикапа си и ако има късмет, да научи туй-онуй.

Седнах върху камарата трупи, които държахме до стената под едно брезентово платнище.

— Предполагам, че сте дошли тук по работа. Свързана с жена ми.

— Така е.

— Е, утолихте жаждата си, така че най-добре да минаваме направо на въпроса. Все още имам куп задачи, а вече е три следобед.

— Трудите се от изгрев до залез, фермерският занаят не е шега работа — въздъхна той, сякаш имаше някаква представа какво е да си фермер.

— Да, и една своенравна съпруга никак не го прави по-лесен. Предполагам, че тя ви е изпратила, но не знам защо — ако става въпрос за някакви юридически консултации, и заместникът на шерифа би могъл да ме навести и да ми връчи документа.

Той ми хвърли изненадан поглед.

— Не ме е изпращала съпругата ви, господин Джеймс. Всъщност аз дойдох тук, за да говоря с нея.

Диалогът ни беше като пиеса — ето че сега беше мой ред да го изгледам изненадано. А после да се изхиля, понеже такива бяха сценичните закони.

— Това обяснява всичко.

— Какво обяснява?

— Когато бях хлапе във фордис, имахме съсед — един противен дърт негодник на име Брадли. Всички го наричаха Поп Брадли.

— Господин Джеймс…

— От време на време баща ми имаше вземане-даване с него и понякога ме взимаше със себе си. Става въпрос за ония години, когато още нямаше автомобили и се придвижвахме само с каруци. Тогава двамата разменяха основно зърно за посев, особено през пролетта, но нерядко си даваха назаем и инструменти. По онова време нямаше каталог за поръчки и доставки по пощата, ето защо един инструмент можеше да обиколи целия окръг, преди да се върне при собственика си.

— Господин Джеймс, наистина не виждам връзката между…

— И всеки път, когато отивахме да видим тоя старец, мама ме съветваше да си запушвам ушите, понеже почти всяка дума, която излизаше от устата на Поп Брадли, беше или ругатня, или някаква мръсотия… — Противно на очакванията ми срещата с адвоката започваше да ме забавлява. — Както може да се предположи, аз, естествено, правех точно обратното — наострях уши, за да не пропусна нито дума от бисерите на Поп. Та един от любимите му изрази беше: „Никога не яхай кобила без юзда, защото не знаещ накъде ще й скимне да запраши.“

— И какво трябва да означава това?

— Накъде според вас й е скимнало на моята кобила да запраши, господин Лестър?

— Да не намеквате, че съпругата ви е…

— Точно така, господин Лестър. Напусна ме. Офейка. Обра си крушите. Плю си на петите. Би ми дузпата. Като страстен читател и поклонник на съвременния жаргон подобни синоними ми хрумват от само себе си. Ларс обаче — и повечето местни — просто ще кажат: „Тя избяга и го заряза“, когато мълвата се разпространи. И в този случай навярно ще добавят: „Заряза и мъжа си, и детето си.“ Аз пък си мислех, че е отишла при големите си дружки от компанията

„Фарингтън“ и следващото известие от нея ще бъде уведомлението, че продава бащиния си парцел.

— Както и смята да направи.

— Подписала ли е вече договора? Защото се боя, че и аз ще трябва да си потърся адвокат, ако го е сторила.

— В интерес на истината не е. Но когато го направи, отсега ви съветвам да си спестите разноските по дело, което със сигурност ще изгубите.

Изправих се. Едната презрамка на работния ми гащеризон бе паднала от рамото ми и аз я вдигнах с палец.

— Е, след като съпругата ми не е тук, май се изправяме пред нещо, което адвокатската колегия нарича „спорен въпрос“, нали? На ваше място бих я потърсил в Омаха — заявих усмихнато. — Или в Сейнт Луис. Не спираше да говори за Сейнт Лу. — Направих кратка пауза. — Имам чувството, че накрая й е писнало от вас, както й бе писнало и от мен и сина, който ми роди. И е решила да започне нов живот. „По дяволите нека да вървят и двете ви семейства!“ Това е Шекспир, между другото. *„Ромео и Жулиета.“* Една пиеса за любовта.

— Ще ме извинявате, ама всичко това ми изглежда доста странно, господин Джеймс. — Лестър извади копринена кърпичка от вътрешния джоб на сакото си (бас държа, че пътуващите адвокати като него имат доста джобове) и започна да бърше изпотената си физиономия. Бузите му вече бяха не румени, а направо яркочервени. И заслугата за този цвят не беше само на жегата. — Даже изключително странно, като се има предвид сумата, която моят клиент е готов да плати за този имот, граничещ с потока Хемингфорд и разположен в близост до Голямата западна железопътна линия.

— Е, значи ще ви трябва известно време, докато свикнете със ситуацията и разберете положението ми. Така че за момента ви водя в резултата.

— Какво искате да кажете?

— Познавам я добре. Сигурен съм, че вие и вашите *клиенти* сте си мислели, че сделката ви е в кърпа вързана, ала Арлет Джеймс… нека просто да кажем, че да я задължиш да изпълни обещанието си е като да задължиш слънцето да не грее през лятото. Спомнете си думите на Поп Брадли, господин Лестър. Човекът си беше истински провинциален гений.

— Може ли да надникна в къщата?

Отново се засмях и този път смехът ми бе съвсем спонтанен. Човекът бе упорит, нямаше спор, и определено не искаше да се връща с празни ръце. Беше изминал трийсет километра в прашен пикап без врати и трябваше да се клатушка още толкова, докато се върне в Хемингфорд Сити (където без съмнение трябваше да вземе влака), задникът му пламтеше и хората, които го бяха изпратили тук, нямаше да са особено щастливи, когато им докладваше за резултата от изнурителното си пътуване. Горкият човечец!

— Ще ви отговоря с контравъпрос: а може ли да си свалите панталоните, за да надникна в задника ви?

— Държите се невъзпитано.

— Прав сте, така е. Приемете го като… не точно метафора, а нещо като *иносказание*.

— Не ви разбирам.

— Ами, ще имате поне час път до града, по време на който да поразсъждавате. А може би два, ако пикапът на Ларс спука гума. Уверявам ви, господин Лестър, че ако ви бях пуснал да надникнете в къщата — в моята частна собственост, моята неприкосновена територия, моята крепост, — нямаше да откриете трупа на жена ми в дрешника или… — За малко да кажа *„или на дъното на кладенеца“*, при което капки студена пот избиха на челото ми. — Или под леглото.

— Никога не съм твърдял, че…

— Хенри! — извиках. — Ела тук за малко!

Синът ми се приближи, като тътреше крака в прахта. Беше свел глава и изглеждаше угрижен, навярно дори гузен, ала това даже бе добре дошло в случая.

— Да, господине?

— Кажи на този човек къде е майка ти.

— Не зная. Когато ме извика да закусим петък сутринта, нея я нямаше. Беше си взела нещата и бе заминала.

Лестър го наблюдаваше изпитателно.

— Синко, истината ли ми казваш?

— Да, господине.

— Цялата истина и нищо *освен* истината, Бог да ти е на помощ?

— Тате, може ли да се връщам вкъщи? Имам да наваксвам с уроците след болестта…

— Тогава се прибирай, но не си губи времето — казах аз. — Не забравяй, че е твой ред да доиш кравите.

— Да, господине.

Момчето изкачи бавно стъпалата и влезе в къщата. Лестър го изпроводи с поглед, след което се обърна отново към мен:

— Тук има нещо повече от това, което се вижда на повърхността. Нещо скрито.

— Виждам, че не носите халка, господин Лестър. Ако някой ден се случи да носите вашата толкова дълго, колкото аз нося своята, ще разберете, че в семействата винаги има нещо скрито. Тогава ще осъзнаете и нещо друго — че човек никога не знае накъде ще запраши кобилата му.

Той се изправи.

— Да знаете, че нещата не са приключили.

— Напротив — изтъкнах, макар и да знаех, че не съм прав. Но ако всичко вървеше по план, сега определено бяхме по-близо до края, отколкото преди. Ако всичко вървеше по план.

Адвокатът закрачи през двора, но по едно време се спря и се обърна. Избърса лицето си отново с кърпичката и ми каза:

— Ако си мислите, че тези сто акра са ваши само защото сте наплашили жена си… и сте я натирили при леля й в Де Мойн или при сестра й в Минесота…

— Проверете в Омаха — добавих услужливо и се усмихнах. — Или в Сейнт Луис. Тя отдавна занемари роднинските си връзки, обаче така и не спря да си мечтае за Сейнт Лу. Един бог знае защо.

— И ако смятате, че можете да сеете и да жънете върху имота, не сте познали. Разберете, че земята не е ваша собственост. И едно семенце да хвърлите там, после ще се видим в съда.

— Сигурен съм, че ще получите вест от нея веднага щом се разболее от тежка форма на безпаричоза — отвърнах му аз, въпреки че ми се искаше да кажа друго: *„Да, земята не е моя… но не е и ваша. И просто ще си остане там. Което ме устройва напълно, понеже ще бъде моя след седем години, когато отида в съда, за да обявим Арлет официално за мъртва. Не знам за вас, но аз мога да чакам. Седем години без воня на свински говна, когато вятърът задуха от запад? Седем години, в които няма да слушам стоновете на умиращите прасета (които толкова приличат на стоновете на умираща жена)?*

Седем години, през които няма да се налага да гледам как свинските карантии се носят по почервенялата от кръв рекичка? Специално за мен това ще бъдат едни прекрасни седем години!“

Той мълчеше.

— Приятен ден, господин Лестър, и имайте предвид, че следобедите тук са много горещи, а и слънцето ще ви пече директно в лицето.

Той се качи в пикапа, без да ме удостои с отговор. Лес ми помаха и адвокатът му се сопна. Шофьорът го изгледа, сякаш казваше: *„Ядосвай се и мрънкай колкото си искаш, но километрите до Хемингфорд няма да станат по-малко!“* и бавно потегли.

Когато се изгубиха в далечината и след тях остана само вдигнатата пушилка, Хенри отново се появи на верандата.

— Добре ли се справих, тате?

Улових го за ръката, стиснах я лекичко и се престорих, че не съм усетил как мускулите му моментално се стягат, сякаш момчето трябваше да потисне внезапно обзелия го импулс да избяга.

— Справи се страхотно. Перфектно.

— Утре ли ще започнем да запълваме кладенеца?

Замислих се дълбоко, защото животът и на двама ни навярно зависеше от решението, което щях да взема. В последно време шериф Джоунс трупаше както години, така и килограми. Не беше мързелив, ала си беше трудничко да го накараш да се размърда без основателна причина. По-нататък може би Лестър щеше да убеди Джоунс да цъфне тук, но не и преди адвокатът да убеди Коул Фарингтън да изпрати при шерифа единия от двамата си синове, та да му напомнят кой е най-големият данъкоплатец в цял Хемингфорд (да не споменаваме съседните окръзи Клей, Филмор, Йорк и Сюърд). Ето защо прецених, че имаме най-малко два дни.

— По-скоро не — отвърнах. — Не утре, а вдругиден.

— Защо, тате?

— Защото шериф Джоунс ще дойде тук, а той може да е стар, но не и глупав. Един запълнен кладенец веднага би събудил подозренията му защо е бил запълнен точно по това време и така нататък. Но такъв кладенец, който все още се запълва… и то не без основателна причина…

— Каква причина? Кажи ми!

— Скоро — отвърнах. — Съвсем скоро ще ти кажа.

* * *

През целия следващ ден тръпнехме в очакване да видим издигащ се облак прах над черния път — но не от пикапа на Ларс Олсън, а от колата на областния шериф. Е, очакванията ни не се оправдаха. За сметка на това при нас дойде Шанън Котъри, която изглеждаше прелестна с памучната си блуза и карираната си пола, за да попита дали Хенри е добре и — ако е добре — би ли отишъл да вечеря с нея и родителите й?

Той веднага отвърна, че е добре, и аз се загледах подире им, докато двамата се отдалечаваха по пътя, хванати за ръце. Имах лоши предчувствия. Момчето пазеше ужасна тайна, а тези тайни са тежки и дори непосилни. Най-естественото нещо на света е човек да се опита да се отърве от бремето им, като ги сподели. Хенри обичаше това момиче (или си мислеше, че го обича, което е едно и също, когато си на петнайсет). И сякаш за да стане още по-зле, той трябваше да прикрие страшната истина с лъжа… а Шанън можеше да почувства, че я лъже. Хората казват, че влюбените очи са слепи, но само глупаците биха се уповавали на това. Понякога те виждат даже твърде много.

Поплевих градината (откъсвайки повече грахчета, отколкото бурени), след което седнах на верандата и пушех лула, докато чаках Хенри да се върне. И той се върна — малко преди луната да изгрее. Главата му бе клюмнала, раменете — приведени, а походката му наподобяваше тътрузене. Сърцето ми се късаше, като го гледах, ала дълбоко в душата си се чувствах облекчен. Ако беше споделил тайната си пред Шанън, изобщо нямаше да посмее да се върне.

— Разказа й историята, която измислихме, нали? — попитах го, когато приседна до мен.

— Която *ти* измисли.

— И тя обеща да не казва на родителите си?

— Да.

— Но ще го стори ли?

Момчето въздъхна.

— Вероятно да. Тя ги обича и те я обичат. Ще прочетат нещо на лицето й и ще я накарат да изплюе камъчето. А дори и да не го направят, тя сигурно ще каже на шерифа. Ако той изобщо тръгне да говори с тях, де…

— Не се заблуждавай, Лестър ще се погрижи за това. Ще си го изкара на шериф Джоунс, понеже неговите шефове в Омаха ще си го изкарат на него. Всичко се върти без край, къде спира никой май не знай.

— Изобщо не биваше да го правим. — Той се замисли, после отново го изрече, но този път шепнешком.

Аз мълчах. Хенри също се умълча. Известно време и двамата съзерцавахме луната — как се издига над царевицата, червена и подпухнала.

— Тате? Може ли да изпия чаша бира?

Погледнах го изненадано, макар че всъщност не бях кой знае колко учуден. После влязох в кухнята и налях на двама ни по чаша бира.

— Но никаква бира утре или вдругиден! — натъртих, докато му подавах халбата.

— Добре, тате. — Той отпи, намръщи се и отново отпи. — Беше ми толкова гадно да лъжа Шанън, тате. Всичко в тази история е толкова мръсно…

— Мръсотията се измива.

— Не и тази — отвърна Хенри и пак отпи. Този път не се намръщи.

Малко по-късно, когато луната вече бе започнала да придобива сребрист оттенък, излязох по нужда и неусетно се заслушах в шепота, който си разменяха нощният ветрец и царевицата. Щом се върнах на верандата, видях, че момчето го няма там. Чашата с недопитата бира стоеше на парапета. После го чух от краварника — да казва: „Ужасно съжалявам, миличка. Ужасно съжалявам.“

Реших да надзърна. Беше обгърнал с две ръце шията на Елпида и я галеше. Струва ми се, че плачеше. Постоях известно време, след което се обърнах, без да кажа нищо. Върнах се в къщата, съблякох се и легнах в кревата, където бях прерязал гърлото на жена си. Мина доста време, докато успея да заспя. И ако не разбирате защо — ако не можете

да разберете всички причини за това, — значи няма никакъв смисъл да четете тези редове.

* * *

Бях кръстил всичките ни крави на второстепенни гръцки божества, но в случая с Елпида ставаше въпрос или за ужасен избор, или за жестока ирония на съдбата. В случай че не си спомняте легендата за това как злото се появило в нашия тъжен стар свят, нека да ви я разкажа — всички злини и нещастия излетели навън, когато Пандора не могла да сдържи любопитството си и отворила кутията, поверена й за съхранение. Щом жената осъзнала какво е сторила, побързала да върне обратно капака и така Елпида, богинята на надеждата, останала затворена вътре. През онова прокълнато лято на хиляда деветстотин двайсет и втора обаче за нашата Елпида нямаше никаква надежда. Тя беше стара и немощна, вече не даваше много мляко и ние се бяхме отказали да я доим, понеже посегнеше ли човек към вимето й, тя моментално се опитваше да му тегли един къч. Преди година бяхме решили да я заколим, обаче ме възпря високата цена, която поиска Харлан Котъри за услугата, а аз можех да коля единствено свине… самопризнание, което вие, уважаеми читатели, просто няма как да не приемете за чиста монета.

— А и месото й ще е жилаво — бе отбелязала Арлет, която изпитваше необяснима привързаност към Елпида, навярно защото никога не се бе налагало да я дои. — По-добре да я оставим на мира.

Ала ето че сега бях измислил как Елпида ще ни помогне и смъртта й щеше да допринесе далеч по-голяма полза от няколко килограма жилаво месо.

Два дни след посещението на Лестър двамата със сина ми й сложихме юздата и я поведохме покрай стената на обора. Още не бяхме преполовили пътя до кладенеца, когато Хенри внезапно се спря и очите му се разшириха от ужас.

— Тате, *надушвам* я!

— Тогава се върни в къщата и си запуши носа с памук! Има върху нейния скрин!

Въпреки че главата му бе приведена, видях косия поглед, с който ме стрелна. *„Ти си виновен за всичко* — сякаш казваха очите му. — *Ти си виновен за всичко, защото не можа да се примириш с положението.“*

В същото време изобщо не се съмнявах, че ще ми помогне да свърша онова, което ни предстоеше. Каквото и да си мислеше за мен, беше замесено и момиче и той не искаше то да разбере какво е сторил. Вярно бе, че аз го бях накарал, ала това обстоятелство едва ли щеше да смекчи вината му пред Шанън.

Когато момчето се върна, отведохме Елпида до кладенеца, където тя съвсем закономерно започна да се дърпа. Заобиколихме от другата страна, без да изпускаме поводите, и я задърпахме към прогнилия дървен капак на кладенеца. Щом кравата се озова там, дървото изскърца под тежестта й… изкриви се леко… но не се продъни. Старата Елпида си стоеше отгоре му — изглеждаше тъпа и опърничава както винаги — и ни показваше зеленикавожълтите останки от зъбите си.

— А сега какво? — попита Хенри.

Тъкмо щях да му кажа, че не знам, когато дървеният капак се строши на две със силно изпращяване. Ние продължавахме да държим поводите, макар че за секунда си представих как биваме повлечени надолу в кладенеца с изкълчени ръце. После юздата се освободи от муцуната на добичето и отхвръкна нагоре. Беше съдрана и от двете страни. Долу Елпида започна да мучи агонизиращо и да блъска с копита по каменната стена.

— *Тате!* — изкрещя Хенри. Бе притиснал юмруци към устата си, като кокалчетата се забиваха в горната му устна. — *Накарай я да спре!*

Елпида нададе измъчен протяжен стон, който отекна зловещо от вътрешността на кладенеца. Неистовото блъскане на копитата й не спираше.

Сграбчих Хенри за ръката и го повлякох назад към къщата. Сложих го да седне на дивана, който Арлет бе поръчала по пощата, и му наредих да остане там, докато не се върна за него.

— Не забравяй, че почти сме приключили! — помъчих се да го успокоя.

— Никога няма да приключим с това — отвърна синът ми и се обърна с лице към дивана. Бе затиснал с длани ушите си, въпреки че мученето на Елпида не се чуваше оттук. Само че Хенри явно я чуваше в главата си… както и аз.

Взех малокалибрената си пушка за лов на лисици от най-високата лавица в килера. Беше едва двайсет и втори калибър, но щеше да ми свърши работа. А ако съседът ми Харлан Котъри чуеше изстрелите? Това само щеше да подкрепи версията ми. Стига само Хенри да запазеше разсъдъка си достатъчно дълго, за да я разкаже както трябва…

* * *

Ето нещо, което научих през хиляда деветстотин двайсет и втора — винаги може да стане още по-зле. Мислите си, че вече сте видели най-лошото — онзи неописуем ужас, който съчетава в едно всичките ви кошмари — и единствената ви утеха е, че оттук насетне положението няма как да се влоши. А дори и това да се случи, съзнанието ви просто ще изключи при гледката и над него милостиво ще се спусне пелената на забвението. Ала ето че нещата стават *още* по-ужасни, съзнанието ви *не изключва* и вие някак си продължавате напред. Осъзнавате, че цялата радост от живота безвъзвратно си е отишла, че стореното от вас завинаги ви е лишило от онова, за което сте копнеели, и ви се иска вие да сте на мястото на мъртвите… обаче продължавате напред. Намирате се в ад, който сами сте си изградили, но продължавате да живеете в него, понеже нямате избор.

Елпида бе паднала върху трупа на жена ми, но ухилената физиономия на Арлет все още се виждаше — с вирнатата си нагоре брадичка и обърнато лице към обляния от слънцето горен свят мъртвата сякаш се взираше право в мен. А и плъховете се бяха завърнали. Кравата, появила се изневиделица в сумрачното им царство, без съмнение ги бе накарала да се скрият в тръбата, която бях започнал да наричам „Булеварда на плъховете“, ала ето че щом надушиха прясното месце, те побързаха да се завърнат, за да проучат обстановката. Неспособни да устоят на изкушението от падналото от небето угощение, те започнаха да гризат лакомо горкото добиче, което

продължаваше да мучи и да рита, макар и доста по-вяло от преди. Един от плъховете дори се настани върху главата на мъртвата ми съпруга, досущ като зловеща корона; беше си изгризал дупка в конопения чувал и ясно видях как острите му нокти издърпаха навън кичур от косата й. Бузите на Арлет, някога закръглени и изкусителни, сега висяха на разкъсани парчета.

„Нищо не може да бъде по-ужасно от това — помислих си. — *Без съмнение това е пределът на кошмара.“*

Но както ви казах и преди малко, винаги може да стане още по-зле. Докато се взирах във вътрешността на каменния цилиндър, вцепенен от отвращение и потрес, Елпида отново зарита и едното й копито удари останките от лицето на Арлет. Чух отчетливо изхрущяване, когато челюстта на жена ми се строши, и всичко под носа й се отмести рязко наляво, сякаш беше част от маска на панти. Широката й от ухо до ухо усмивка обаче остана. Това, че вече не се намираше на една линия с очите, й придаде още по-страховит вид. Стори ми се, че мъртвата вече има не едно, а две ужасяващи лица, с които да навестява кошмарите ми. Тялото й се отмести към дюшека и го изтласка встрани. Плъхът върху главата й мигновено се шмугна зад него. Кравата отново измуча. Помислих си, че ако Хенри ненадейно се върне и надзърне в кладенеца, като нищо ще ме убие, задето го бях направил част от всичко това. И навярно напълно заслужавах подобна съдба. Така обаче щеше да остане сам, а сам щеше да е беззащитен.

Част от капака бе пропаднала в кладенеца, а друга част все още се крепеше. Заредих пушката, подпрях я на здравото парче от капака и се прицелих в Елпида, която лежеше със счупен врат върху мъртвата ми съпруга, притиснала глава до каменната стена. Изчаках няколко секунди, докато ръцете ми престанат да треперят, и натиснах спусъка.

Един изстрел беше напълно достатъчен.

* * *

Когато се върнах в къщата, заварих Хенри заспал на дивана. Бях твърде потресен, за да сметна поведението му за странно. В този момент той ми изглеждаше като единственото обнадеждаващо нещо в мрачния ми свят — омърсен, но не дотолкова, че да не може да се

пречисти. Наведох се и го целунах по бузата. Той простена насън и обърна глава. Оставих го да спи и отидох в хамбара, за да взема нужните ми инструменти. Три часа по-късно Хенри дойде при мен. Междувременно аз бях махнал остатъците от счупения дървен капак от кладенеца и тъкмо бях започнал да го запълвам.

— Ще ти помогна — каза синът ми с мрачен равен глас.

— Добре. Вземи пикапа и го докарай до могилата край западната ограда…

— Сам? — Недоверието в тона му беше едва доловимо, но аз бях доволен, че поне показва някаква емоция.

— Знаеш всички предни скорости, значи ще можеш да намериш и задната, нали?

— Да, но…

— Значи ще се справиш. Междувременно аз имам предостатъчно работа тук, така че докато се върнеш, най-лошото ще е свършило.

Зачаках със свито сърце отново да ми каже, че най-лошото никога няма да свърши, но той не го стори. Продължих да хвърлям пръст с лопатата. Все още виждах главата на Арлет и конопения чувал, откъдето стърчеше онзи проклет кичур коса. Сигурно между бедрата й вече има цяло котило новородени плъхчета, мина ми през ума.

Чух как моторът на пикапа се дави веднъж, после втори път. Надявах се, че манивелата няма да се изметне назад и да счупи ръката на Хенри.

При третото завъртане на манивелата старият пикап най-накрая заръмжа равномерно, връщайки се към живот. Синът ми забави импулса на искрата, подаде постепенно газ и машината тръгна. Нямаше го около час, ала щом се върна, каросерията на пикапа беше пълна с пръст и чакъл. Хенри откара машината на заден ход до ръба на кладенеца и угаси двигателя. Беше свалил ризата си и запотеният му торс изведнъж ми се видя твърде хилав; струваше ми се, че мога да преброя всичките му ребра. Помъчих се да си спомня кога за последен път го бях видял да се храни добре и не можах. После си дадох сметка, че това май беше закуската след нощта, в която се бяхме отървали от Арлет.

„Довечера ще се погрижа да хапне както трябва — зарекох се аз. — *Ще направя хубава и питателна вечеря, която да подсили и*

двама ни. Без телешко, но пък имаме свинско в хладилника, така че ще направя вкусни…“

— Тате, погледни — изрече синът ми с новия си безизразен глас и посочи с ръка.

По черния път в посока към фермата ни пълзеше облак прах. Погледнах към дъното на кладенеца. Не, все още не бях готов! Голяма част от Елпида продължаваше да се вижда, но не там се коренеше проблемът. Причината за безпокойството ми се дължеше на стърчащия над пръстта окървавен ръб на дюшека.

— Помогни ми — казах.

— Имаме ли достатъчно време, тате? — Лека нотка на любопитство, но като цяло и този въпрос бе зададен с новия му равен глас.

— Не зная. Може би. Не стой така, а ми помогни!

Втората лопата бе подпряна на стената на краварника до натрошените парчета от дървения капак. Хенри я грабна и двамата се заехме да изтребваме пръст и чакъл от каросерията на пикапа и да ги изсипваме в кладенеца.

* * *

Когато автомобилът със златна звезда на вратата и прожектор на покрива спря пред дънера, където цепехме дърва (подплашвайки за пореден път петела Джордж и кокошата му свита), двамата с Хенри седяхме на стъпалата на верандата и се наслаждавахме на последното нещо, което Арлет Джеймс бе направила през живота си — пълна кана с лимонада. И двамата бяхме голи до кръста, защото бяхме свалили ризите си. Областният шериф излезе от колата, придърпа колана си, свали широкополия си „Стетсън“, приглади назад прошарената си коса и нагласи пак шапката си, така че долният й ръб да си пасне перфектно с линията, разделяща челото му на два участъка: бял и медночервен. Беше сам. Приех това за добър знак.

— Добър ви ден, господа! — поздрави ни той и огледа внимателно голите ни гърди, мръсните ни ръце и потните лица. — Бая сте се озорили, а?

— Бъхтим се като грешни дяволи, и то по моя вина — отвърнах и се изплюх на земята.

— В смисъл?

— Една от кравите ни падна в стария кладенец, откъдето пояхме добитъка — обади се синът ми.

— Сериозно? — присви очи Джоунс.

— Да, за съжаление — потвърдих аз. — Искате ли чаша лимонада, шерифе? Арлет я е правила.

— Арлет я е правила, казвате? Значи се е върнала, така ли?

— Не — отвърнах. — Взе си любимите дрехи, но не и лимонадата. Няма ли да я опитате?

— Ще я опитам, но първо ще отскоча до тоалетната ви. Откакто станах на четирийсет и пет, взех да пикая през пет минути. Кофти работа.

— Отзад е. Следвайте пътеката и се оглеждайте за вратичка с полумесец.

Той се засмя, сякаш това беше най-забавната шега, която бе чувал последната година, и тръгна покрай къщата. Дали щеше да се спре по някое време, за да надзърне през прозорците? Със сигурност, ако си разбираше от работата, а аз бях чувал, че е така. Особено когато е бил млад.

— Тате — обърна се Хенри към мен. Направи ми впечатление, че шепне.

Погледите ни се срещнаха.

— Ако разбере, не можем да направим нищо… Мога да лъжа, но няма да участвам в никакви други убийства!

— Добре — кимнах. Разговорът ни беше кратък, ала често щях да размишлявам над него в последвалите осем години.

Шерифът Джоунс се върна, закопчавайки дюкяна си.

— Отиди да донесеш чаша за шерифа — наредих на Хенри.

Момчето се подчини. Посетителят ни най-сетне успя да си закопчае дюкяна, свали си шапката, приглади назад косата си и нагласи отново стетсъна. Значката му блестеше на следобедното слънце. Патлакът на хълбока му изглеждаше доста голям и макар Джоунс да беше твърде стар, за да е участвал в Голямата война, кобурът ми напомни за снаряжението на американските войници, сражавали се в

Европа. Може би беше на сина му. Бях чувал, че синът му е загинал някъде отвъд океана…

— Приятно ви мирише в тоалетната — отбеляза той. — Особено за горещ ден като днешния…

— Арлет доста често й слагаше негасена вар — обясних аз. — Ще се опитам и аз да го правя, ако тя не се върне скоро… Елате на верандата, за да седнете на сянка.

— Сянката е хубаво нещо, но предпочитам да постоя прав. Имам нужда да раздвижа гърбината.

Аз седнах на люлеещия се стол с възглавничката с надпис „ТАТЕ“. Шерифът застана до мен, като ме гледаше отвисоко. Не ми харесваше да бъда в това положение, ала се насилих да го понеса търпеливо. Хенри излезе с чашата и Джоунс си наля от лимонадата, опита я, изгълта я почти цялата и измляска доволно.

— Бива я — нито твърде кисела, нито твърде сладка, точно каквато трябва да бъде! — засмя се той. — Като Златокоска съм, нали? — Допи чашата си, но поклати глава, когато Хенри предложи да му долее. — Не, благодарско — да не искаш да пикая на всеки стълб оттук до Хемингфорд Хоум? И после до Хемингфорд Сити?

— Да не са преместили управлението? — полюбопитствах. — Мислех, че сте си тук, в Хоум.

— Че аз съм си тук! Денят, в който ме накарат да преместя полицейското управление, ще е денят, когато ще си подам оставката и ще дам на Хап Бърдуел да стане шериф, както си мечтае! Не, не, просто гледат едно дело в Хемингфорд Сити… Чиста бумащина, ама на — трябва да присъствам. Нали го знаете какъв е съдията Крипс… или по-скоро не, защото сте от хората, които съблюдават закона… Много е раздразнителен, да ви кажа, а когато някой закъснее, се озлобява още повече. Затуй трябва да бързам като ненормален само за да кажа „С Божията помощ“ и да се подпиша на юридическите али-бали! Само дано моята Макси не се скапе по пътя, че тогава съвсем ще я втасам!

Слушах го мълчаливо. Определено не говореше като човек, който бърза, ала не бе изключено и такъв да му беше характерът.

Шерифът отново си свали шапката и приглади косата си, но този път не върна стетсъна на главата си. Изгледа ме изпитателно, отмести взор към Хенри, после отново се вторачи в мен.

— Сигурно се сещате, че не съм дошъл тук по свое желание. Според мен отношенията между мъжа и жената са си тяхна работа. Просто трябва да бъде така, нали? Библията казва, че мъжът е глава на жената и че ако жената иска да научи нещо, нека пита съпруга си у дома. Послание на апостол Павел до коринтяните. Ако само Светото писание ми беше началник, щях да постъпвам както е речено в него и животът щеше да е доста по-лесен.

— Изненадан съм, че господин Лестър не е с вас — подхвърлих.

— О, много се натискаше да дойде, ама не му позволих. Освен това настояваше да се издейства и заповед за обиск, обаче му казах, че не ми трябва. Дадох му ясно да разбере, че или ме оставя да дойда тук и да огледам със собствените си очи, или остава с пръст в уста. — Той вдигна рамене. Лицето му си оставаше спокойно, ала очите му не спираха да се стрелкат насам-натам — живи, проницателни и всепроникващи.

Когато Хенри ме попита за кладенеца, му бях казал: *„Ще го наблюдаваме и ще преценим дали ще събудим подозренията му. Ако стане така, ще го пуснем вътре и ще го оставим да огледа всичко. Запомни, че в никакъв случай не бива да създаваме впечатлението, че крием нещо! Ако ме видиш да правя движение с палеца си, сякаш смятам да щракна с пръсти, значи го пускаме вътре. Но трябва и двамата да сме единодушни, Ханк. Не те ли видя да ми дадеш същия знак, ще си държа устата затворена.“*

Надигнах чашата си и изпих последните глътки от лимонадата си. Щом забелязах, че Хенри ме гледа, врътнах рязко десния си палец. Постарах се движението да е едва забележимо. Сякаш имах внезапен мускулен спазъм.

— Според Лестър какво точно е станало? — попита Хенри. Тонът му бе изпълнен с негодувание. — Завързали сме я долу в мазето?

Отпуснатите му ръце не помръдваха.

Шерифът прихна, а голямото му шкембе се затресе зад колана му.

— Откъде да знам? Пък и, честно казано, хич не ме интересува. Адвокатите са като бълхи по козината на човешката природа. Съвсем спокойно мога да го заявя, понеже съм работил за тях — както и срещу тях, в интерес на истината — през целия си живот. Обаче… —

проницателният му взор се фокусира върху мен — … не бих имал нищо против да надникна вътре, пък ако ще и само за да го успокоя. Все пак не сте го пуснали да влезе и така доста сте го ядосали.

Хенри се почеса по ръката. Докато го правеше, палецът му се стрелна на два пъти встрани.

— Не го пуснах в къщата, понеже не ми стана симпатичен — казах. — Макар че ако трябва да съм честен, и евангелистът Йоан нямаше да ми стане симпатичен, ако бе цъфнал тук, за да върши работа за отбора на Коул Фарингтън.

Тези мои думи накараха шерифа да избухне в гръмогласен смях: *„Ха-ха-ха!“* Очите му обаче си оставаха сериозни както преди.

Надигнах се от люлеещия се стол. Какво неописуемо облекчение беше отново да съм на крака! Изправен, бях поне с осем-десет сантиметра по-висок от Джоунс.

— Можете да разгледате навсякъде, където си поискате.

— Благодаря — кимна ми шерифът. — Така много ще ми улесните живота. После имам да се разправям със съдията Крипс и толкова главоболия ми стигат за деня. Та в тоя ред на мисли, ако мога да накарам адвокатчетата на Фарингтън да спрат да джафкат подире ми, защо да не го сторя?

Влязохме в къщата — аз пристъпвах начело, а Хенри вървеше най-отзад. След няколко хвалебствени коментара за това колко уютна била дневната и колко спретната — кухнята, закрачихме по коридора. Шерифът надзърна небрежно в стаята на Хенри и ето че най-сетне се озовахме пред главната атракция. Докато отварях вратата на спалнята, ненадейно бях обзет от ирационален страх, че кръвта отново ще е там. Ще се събира в локвички на пода, ще крещи от петната по стените и ще се просмуква в новия дюшек. И Джоунс ще я види. Тогава ще се обърне към мен, ще откачи от колана си белезниците, висящи до огромния му револвер, и ще каже: *„Арестувам те за убийството на Арлет Джеймс!“*

Обаче в спалнята нямаше кръв. Нямаше дори и мирис на кръв, понеже помещението бе имало два дни на разположение, за да се проветри добре. Леглото бе оправено, макар и не по начина, по който Арлет вършеше това; моят стил бе по-скоро армейски, въпреки че краката ми ме бяха спасили от войната, погълнала завинаги сина на

шерифа. Не можеш да убиваш шваби, ако си дюстабанлия. Дюстабанлиите са способни да убият само жените си.

— Прекрасна стая — отбеляза Джоунс. — Улавя първите слънчеви лъчи, нали?

— Точно така — кимнах — и остава прохладна следобед дори през лятото, защото слънцето грее от другата страна на къщата.

Приближих се до дрешника и го отворих. Онзи ирационален страх се завърна, по-силен от всякога. *„Къде е кувертюрата?* — щеше да попита шерифът. — *Онази, дето беше по средата на горната лавица?“*

Той, естествено, не направи нищо подобно. Поканих го да надникне в дрешника и Джоунс се озова до мен с неподозирана за теглото му бързина. Пронизващите му очи — които бяха толкова яркозелени, че приличаха на котешки — зашариха нагоре-надолу по рафтовете.

— Много парцали — обобщи той.

— Да — съгласих се. — Арлет обичаше тоалетите и каталозите за поръчка по пощата. Но след като е заминала само с една пътна чанта — имаме две, другата е ей-там, в ъгъла, виждате ли я? — мога да кажа, че е взела само най-любимите си. Имаше два панталона и едни сини дънки, но и тях ги няма. А аз си мислех, че не обича да носи панталони…

— Панталоните са най-удобни за пътуване, нали тъй? — изтъкна шерифът. — Няма значение дали си мъж или жена — с панталони се пътува най-добре. Ето защо жена ви ги е взела. Особено ако е бързала.

— Да, предполагам, че сте прав…

— Взела е и по-скъпите си бижута, и снимката на дядо и баба — обади се Хенри зад нас. За малко да подскоча; съвсем бях забравил, че е тук.

— Наистина ли? Гледай ти, гледай ти…

Той огледа отново дрехите и затвори вратата на дрешника.

— Хубава стая — отбеляза, докато пристъпваше към коридора с широкополата си шапка в ръце. — Хубава *къща*. Една жена трябва да не е с всичкия си, за да зареже такава хубава стая и такава хубава къща…

— Мама много ми говореше за живота в градовете — печално въздъхна Хенри. — Мечтаеше си някой ден да отвори свой магазин…

— Сериозно? — Шерифът го стрелна с котешкия си поглед. — Виж ти! Ама затова трябват пари, не е ли тъй?

— Тя получи като наследство от баща си онези сто акра — напомних му.

— Да, вярно — усмихна се смутено Джоунс, сякаш бе забравил за парцела от ето акра. — Е, може би така е най-добре. *„По-добре да живееш в пуста земя, нежели със свадлива и сърдита жена.“* Притчи Соломонови. Ти радваш ли се, че майка ти замина, синко?

— Не — отвърна Хенри и от очите му бликнаха сълзи. Мислено благослових всяка.

— Тъй значи… — измърмори шерифът, постави ръце на подутите си колене и се наведе, за да надзърне под леглото. — Май виждам дамски обувки тук долу. И още едни, от ония, дето са по-удобни за дълго ходене… Ей, хора, да не би да е тръгнала боса?

— Вероятно е заминала с гуменките си — предположих. — Тъкмо те липсват.

Това си беше самата истина. Избелелите зелени гуменки, които тя наричаше „градинарските си обувки“, действително липсваха. Бях ги запомнил добре, защото ги бях видял точно преди да започна да запълвам кладенеца.

— Аха! — кимна той. — Е, още една мистерия е разплетена… — Той извади посребрения часовник от джоба на жилетката си и погледна циферблата му. — Е, аз ще вдигам гълъбите… Темпусът нещо доста бързо фугитясва[2]!

Върнахме се по коридора, като Хенри отново вървеше най-отзад, навярно за да може да избърше очите си в уединение. Изпратихме шерифа до неговия „Максуел“ със златната звезда на вратата. Тъкмо щях да го попитам дали иска да погледне кладенеца — вече си бях подготвил историята, която да му разкажа, — когато той се спря и хвърли на сина ми поглед, изпълнен с плашеща добронамереност.

— На идване се отбих у семейство Котъри — рече той.

— О? — възкликна синът ми. — Така ли?

— Казах им, че напоследък ми се налага да опикавам всеки храст, но с радост бих използвал един удобен, чист и добре поддържан клозет, в който няма да треперя да не ме ужили някоя оса, докато се мъча да изцедя няколко капки от оная си работа. А семейство Котъри

са спретнати хора. И си имат хубава щерка. Някъде на твоите години, нали?

— Да, господине — отвърна Хенри с равен тон, повишавайки леко глас на „господине“.

— Май си падаш по нея, а? И тя по теб, съдейки по казаното от майка й…

— Наистина ли е казала такова нещо? — попита момчето ми. Звучеше изненадано, но и доволно.

— Да. Госпожа Котъри ми довери, че се тревожиш за майка си и че Шанън й е споделила нещо, което си казал във връзка с това. Попитах я какво и тя ми заяви, че не е нейна работа да ми го казва, но мога да питам Шанън, ако искам. И аз така и направих.

Хенри сведе очи.

— Казах й да го пази в тайна.

— Е, няма да й береш гарез, нали? — попита шериф Джоунс. — Мисълта ми е, че когато голям мъж като мен със звезда на гърдите си попита крехко създание като нея какво знае, крехкото създание няма как да не изплюе камъчето, нали така? Просто няма избор, нали разбираш? Така че няма защо да я виниш…

— Не знам — смотолеви синът ми, без да вдига глава. — Сигурно е така, както казвате. — Забелязах, че не просто се *преструваше* на нещастен; той *беше* нещастен. Въпреки че всичко се развиваше така, както искахме и се надявахме да бъде.

— Шанън ми сподели, че родителите ти са вдигали голям скандал за продажбата на стоте акра и когато си застанал на страната на баща си, госпожа Джеймс те е шамаросала доста силно.

— Да — отвърна вяло Хенри. — Тогава мама беше пила повечко…

Шериф Джоунс се обърна към мен:

— Пияна ли беше, или просто почерпена?

— Нещо по средата — казах аз. — Ако се беше напила, щеше да спи цяла нощ, вместо да стане в потайна доба, да си опакова нещата и да се изниже като крадец.

— Не мислите ли, че ще се върне, когато изтрезнее, а?

— Надявах се, че точно така ще стане — все пак до магистралата има повече от шест километра… Но добере ли се веднъж дотам, някой

шофьор като нищо може да я е качил, преди главата й да се е избистрила. Някой камион по трасето Линкълн-Омаха примерно.

— Да, да, и на мен ми дойде на ума същото… — промърмори Джоунс. — Е, сигурен съм, че ще получите новини от нея веднага щом се свърже с господин Лестър. Ако твърдо е решила да остане сама в града, определено ще й трябват пари.

Значи и шерифът си беше дал сметка за това.

Погледът му внезапно се изостри.

— Тя имаше ли някакви пари в брой, господин Джеймс?

— Ами…

— Не се стеснявайте. Изповедта е балсам за душата. Католиците винаги гледат да скътат нещо настрана, нали?

— Държах една кутия в скрина си. Вътре имаше двеста долара, за да имам с какво да платя на берачите, когато започнат работа идния месец.

— И за господин Котъри — напомни ми Хенри, след което се обърна към шерифа: — Господин Котъри има комбайн за царевица. Огромен „Харис“. Почти нов е. Страшна машина!

— Да, да, мярнах го на двора му. Кучият му син е като великан! Извинете ме за френския израз… И какво за парите — липсват ли?

На лицето ми изплува горчива усмивка, но не аз бях този, който се усмихваше — още от появата на шерифа командването бе поето от Заговорника вътре в мен.

— Оставила ми е двайсет. Доста щедро от нейна страна. Но тъй като Харлан Котъри иска точно толкова за ползването на комбайна му, значи парите ще ми стигнат и всичко е наред. А що се отнася до берачите, предполагам, че господин Стопенхаузер от банката ще ми отпусне краткосрочен заем. Освен ако не дължи услуги на компанията „Фарингтън“, естествено… При всички положения имам най-добрия помагач при себе си!

И аз понечих да разроша косата на Хенри. Той обаче рязко се отдръпна, очевидно засрамен от действието ми.

— Е, май имам да съобщя бая новини на господин Лестър, как смятате? Едва ли някоя от тях ще му хареса, но ако е толкова умен, колкото си мисли, че е, би трябвало да очаква посещението и в офиса му — колкото по-скоро, толкова по-добре. Когато зелените хартийки

свършат, хората имат уникалното свойство да се появяват, не съм ли прав?

— Досегашният ми опит го потвърждава — отбелязах. — Ако сме приключили, шерифе, двамата с момчето ми трябва да се връщаме обратно на работа. Този безполезен кладенец трябваше да бъде запълнен още преди три години. Една от кравите ми…

— Елпида — изрече унесено Хенри. — Името й беше Елпида.

— Да, Елпида — кимнах аз. — Та тя излязла от обора и взела, че стъпила върху дървения капак на кладенеца, който се продънил. Въпреки че беше стара, не можа да прояви малко милост, като умре самичка. Трябваше да застрелям клетото добиче. Ако искате, елате зад краварника, та да ви покажа как отплатата за леността лежи с вирнати крака. Ще трябва да я погребем там, където издъхна, и от днес нататък вече ще наричам стария кладенец „Глупостта на Уилфред“.

— Ами че да погледна, защо да не погледна? Струва си да се види… — Джоунс се замисли. — Обаче трябва да бързам за оня сприхав стар съдия… Хайде, някой друг път. — Той се качи в колата си, пъхтейки като локомотив. — Благодаря ви за лимонадата, както и задето бяхте тъй гостоприемни… Можехте да се държите далеч по-студено, като се има предвид кой ме е изпратил при вас…

— Няма проблеми — усмихнах се аз. — Всички трябва да си вършим работата.

— И да си носим кръстовете. — Проницателните му очи отново се заковаха върху Хенри. — Синко, господин Лестър ми каза, че криеш нещо. Бил сигурен в това. Я ми кажи истината, така ли беше?

— Да, господине — отвърна момчето с безизразния си глас, който вече започваше да ме плаши. Имах чувството, че всичките му чувства са отлетели безвъзвратно, също като злините от кутията на Пандора. Уви, за нас двамата нямаше надежда — Елпида не беше останала в кутията, понеже лежеше мъртва в кладенеца.

— Ако адвокатът ме попита, ще му кажа, че се е обърнал — увери го шериф Джоунс. — Той няма нужда да знае, че нечия майка е ударила момчето си, както си е пийнала… — Той се намести на седалката, извади S-образната манивела, която добре познавах, и я подаде на Хенри. — Ще пощадиш ли гърба и раменете на един стар човек, синко?

— Да, господине, с най-голямо удоволствие — гласеше отговорът. Синът ми взе манивелата и отиде до предницата на автомобила.

— Само си пази ръката! — предупреди го шерифът. — Рита като бик! — После се обърна към мен. Забелязах, че любопитният блясък е изчезнал от очите му. Както и яркозеленият нюанс. Сега ирисите му ми изглеждаха сиви и сурови, досущ като езерна вода в облачен ден. Това беше лицето на човек, който би пребил почти до смърт някой бродяга и това изобщо няма да се отрази на спокойния му сън. — Господин Джеймс — обърна се той към мен, — трябва да ви задам един въпрос. Като мъж на мъж.

— Кажете. — Опитах се да мобилизирам всичките си сили в очакване на въпроса, който щеше да последва: *„Има ли и друга крава в кладенеца ви? Такава на име Арлет?“* Ала се оказа, че греша.

— Мога да пусна името и описанието й по телеграфа, ако искате. Тя едва ли е стигнала по-далеч от Омаха, не смятате ли? А това не е кой знае колко — кажи-речи, двеста и седемдесет километра. Една жена, която цял живот е вършила домакинска работа, едва ли знае как да се скрие. Сигурно ще си потърси някоя скромна квартира в източната част на града, където е по-евтинко… Веднага мога да я върна. Мога да ви я довлека тук за косата, стига да поискате…

— Изключително любезно предложение от ваша страна, но…

Суровите му очи ме гледаха изпитателно.

— Хубавичко си помислете, преди да ми кажете „да“ или „не“. Понякога на женската трябва да й се говори с шамари, ако ме разбирате, и после всичко става тип-топ. А по някой път хубавият пердах дори разпалва още повече чувствата. Тъй… помислете и чак тогава ми отговорете.

— Добре.

Двигателят на максуела внезапно се съживи с мощен рев. Подадох ръка на шерифа — същата, с която бях прерязал гърлото й, — ала той не ми обърна внимание. Беше твърде зает със забавянето на импулса на искрата и регулирането на подаването на газ.

Две минути по-късно от него се виждаше единствено облак прах по черния път.

— Та той дори не пожела да хвърли едно око на кладенеца! — учуди се Хенри.

— Нали! — възкликнах аз.

Беше толкова хубаво, че още не можех да повярвам.

* * *

Щом го зърнахме да се отдалечава, двамата грабнахме лопатите и се захванахме здраво за работа, в резултат на което от пръстта вече стърчеше само единият крак на кравата. Копитото й се намираше на около метър и половина от горния край на кладенеца. Мухите кръжаха лениво около него. Шерифът със сигурност би се учудил при вида на тази гледка, а още повече би го озадачило надигането на пръстта в непосредствена близост до стърчащия крак.

Хенри изпусна лопатата си и ме хвана за ръката. На фона на следобедната жега пръстите му ми се сториха леденостудени.

— Това е тя! — прошепна момчето. Очите му така се бяха разширили, че сякаш заемаха цялото му лице. — *Опитва се да се измъкне!*

— Не се дръж като женчо! — скарах му се аз, но въпреки това не можех да откъсна очи от пръстта, която периодично се надигаше и спадаше. Сякаш кладенецът беше жив и в момента наблюдавахме пулсирането на зловещото му сърце.

После пръстта и чакълът се изтърколиха встрани и пред очите ни се показа един плъх. Очите му, черни като капки нефт, примигваха на ярката следобедна светлина. Беше едър като котка. В мустаците му се бяха заплели кървави късчета от кафявия конопен чувал.

— *Ох, майчице!* — изкрещя синът ми.

Нещо изсвистя на сантиметри от ушите ми и в следващия миг лопатата на Хенри разцепи на две главата на гадината, която гледаше нагоре към нас.

— Тя го е изпратила — каза задъхано момчето. Зъбите му се бяха оголили в широка усмивка. — Сега плъховете са нейни слуги!

— Нищо подобно. Много ти се насъбра напоследък.

Той захвърли лопатата и пристъпи към купчината чакъл, с който смятахме да заравним кладенеца, след като приключим със запълването му. Там седна и ме изгледа съсредоточено.

— Убеден ли си? Сигурен ли си, че няма да ни преследва от отвъдното? Хората казват, че понякога убитият се връща като дух, за да си отмъсти на този, който го е…

— Хората разправят какви ли не дивотии. Мълнията не поразявала едно и също място два пъти, счупеното огледало носело седем години лош късмет, зов на козодой в полунощ означавал, че някой от семейството ще умре… — Говорех съвсем разумно, ала все още се взирах като хипнотизиран в мъртвия плъх. И онези късчета от окървавения конопен чувал. От новата й *мрежа за коса*. Без съмнение Арлет продължаваше да я носи там долу в мрака, само че в тъканта вече имаше дупка, откъдето стърчеше кичур от косата й. *„Това е последната мода сред мъртвите жени това лято“* — мина ми през ума.

— Когато бях малък, вярвах, че ако стъпя в цепнатината между две плочки, мама ще умре — рече отнесено синът ми.

— Ето, виждаш ли?

Той се изправи и изтупа дъното на панталона си от прахта.

— Ама добре го наредих това копеленце, нали?

— Страхотно се справи — поощрих го аз и понеже не ми харесваше тонът му — започвах сериозно да се притеснявам, — го потупах окуражително по гърба.

Хенри отново се усмихна.

— Ако шерифът беше хвърлил едно око на кладенеца, както ти му предложи, и бе видял как този плъх си пробива път през пръстта, май щеше да зададе повечко въпроси, а?

Явно това, което каза, му се стори много забавно, защото изведнъж избухна в истеричен смях. Трябваха му поне три-четири минути, докато се успокои, като междувременно подплаши ято врани, кацнали на оградата, която пазеше кравите да не газят царевицата. Когато най-накрая приключихме с работата си, слънцето вече залязваше и совите надаваха пронизителните си възгласи от плевника над обора, което означаваше, че вечерният им лов скоро щеше да започне. Междувременно чакълът върху запълнения кладенец изглеждаше толкова добре утъпкан, че не вярвах някой плъх да успее да си прокопае тунел до повърхността. Не си дадохме труд да заменим строшения дървен капак; вече нямаше никаква нужда от него. Хенри отново бе възвърнал нормалното си състояние (или поне така ми се

струваше), ето защо реших, че и двамата заслужаваме да се наспим добре след усилната работа. Преди това обаче имахме да свършим още нещо.

— Какво ще кажеш да вечеряме наденички, зрял фасул и царевични питки? — попитах сина си.

— Чудесно! А може ли да включа генератора и да слушаме „Забавления в сламата“ по радиото?

— Естествено, че може, сине.

Той ми се усмихна и аз отново видях предишния Хенри.

— Благодаря ти, тате.

Приготвих толкова храна, че щеше да стигне и за четирима изгладнели земеделски работници. Това обаче изобщо не ни попречи да ометем всичко до последната трохичка.

* * *

След два часа, докато дремех в креслото си над „Сайлъс Марнър“ на Джордж Елиът, Хенри дойде при мен в дневната. Беше само по долнището на лятната си пижама.

— Мама винаги настояваше да си казвам молитвите преди лягане — прошепна той. — Знаеше ли?

Примигнах изненадано насреща му.

— Нямах никаква представа. Не знаех, че все още те кара да го правиш.

— Винаги е държала на това — обясни ми Хенри. — Дори и след като не искаше да ме погледне, освен ако не бях с панталони, понеже вече съм бил твърде голям и не било редно да ме гледа. Обаче аз не мога вече да се моля — нито сега, нито някой друг ден… Страх ме е, че ако коленича, Господ ще ме порази и ще умра.

— Ако изобщо го има — отбелязах.

— Дано го няма. Човек би се чувствал ужасно самотен без Бог, но наистина се надявам Господ да не съществува. Защото ако няма рай, няма и ад.

— Сине, аз я убих.

— Не — възрази Хенри. — Двамата заедно го направихме.

Това не беше вярно — той беше все още дете и аз съзнателно го бях манипулирал, — ала той беше убеден във вината си и си помислих, че никога няма да се отърве от тези терзания.

— Не бива да се тревожиш за мен, тате. Зная, че се безпокоиш да не кажа на някого — например на Шанън. Или че съвестта така ще ме загризе, че ще отида в Хемингфорд и ще разкажа всичко на шерифа.

Сякаш четеше мислите ми. Естествено, че се опасявах да не стане така.

Хенри бавно поклати глава.

— Този шериф… видя ли как душеше и оглеждаше всичко? Видя ли *очите* му?

— Да.

— Мисля си, че той ще направи всичко възможно да ни сложи на електрическия стол, без да се интересува, че ще навърша петнайсет чак през август. Ще стои и ще ни гледа с безмилостните си очи, докато ни завързват с ремъците, и…

— Стига, Ханк. Млъкни.

Той обаче не млъкна.

— … и пускат тока. Така че никога — помни ми думата — няма да позволя това да се случи, стига да мога да го предотвратя. Тези проклети очи няма да бъдат последното нещо, което ще видя, когато умра. — Той се замисли над това, което беше казал току-що, и побърза да се коригира: — Исках да кажа *„преди да умра“*.

— Отивай да спиш, Хенри.

— Ханк.

— Лягай си, Ханк. Обичам те.

Той се усмихна.

— Знам, тате, макар че не го заслужавам. — Той излезе от стаята, преди да успея да кажа каквото и да било.

* * *

Ето че настана време за сън, както обича да казва прочутият мемоарист Самюъл Пийпс[3].

И двамата спахме непробудно, докато совите летяха в нощта и търсеха плячка, а Арлет седеше в мрака на подземната си обител с

изместена долна част на лицето. Следващият ден се оказа прекрасен за царевицата и ние го оползотворихме по най-добрия възможен начин, като свършихме доста полска работа.

Когато се прибрах в къщата — плувнал в пот и изтощен, — за да приготвя обяд, заварих на верандата някаква тенджера. Под нея бе затисната бележка, която гласеше:

> Уилф, толкова съжаляваме за неприятностите ви и ще ви помагаме, както можем. Харлан каза това лято да не се тревожиш за наема за комбайна. Моля те, ако получиш някаква вест от съпругата си, да ни уведомиш.
>
> С обич:
>
> Сали Котъри
>
> ПС. Ако Хенри се отбие при Шан, ще изпратя по него боровинков кейк.

Сгънах бележката и я пъхнах в джоба на гащеризона си. Не можах да сдържа усмивката си. Животът ни без Арлет беше започнал.

* * *

Ако Бог ни възнаграждава тук, на земята, за добрите ни дела — както твърди Старият завет и както вярват пуританите, — значи Сатаната би следвало да ни възнаграждава за злините ни. Не мога да го кажа със сигурност, ала лятото на двайсет и втора определено беше хубаво — с много слънце за царевицата и точно толкова дъжд, колкото да напоява и освежава зеленчуковата ни градина (простираща се на един акър).

Някои следобеди се разразяваха гръмотевични бури, но бяхме пощадени от онези бурни ветрове и градушки, които фермерите на Средния запад с право наричат „убийци на реколтата“. Харлан Котъри дойде със своя комбайн „Харис“ и машината не се повреди нито веднъж. Страхувах се, че от компанията „Фарингтън“ може да започнат

да си пъхат носа в делата ми, ала нищо подобно не се случи. Взех заем от банката без никакви проблеми и го изплатих до октомври, защото тази година цените на царевицата бяха високи, а транспортните такси на Голямата западна железница — пределно ниски. Ако познавате добре историята, навярно знаете, че тези две неща — изкупната цена на земеделската продукция и транспортните разходи — размениха местата си през хиляда деветстотин двайсет и трета и оттогава положението не се е променило. За фермерите от Средните щати Голямата депресия започна следващото лято, когато рухна чикагската земеделска борса. Лятото на двайсет и втора обаче беше толкова хубаво, че надмина и най-дръзките ми надежди. Само един инцидент го помрачи — инцидент, свързан с една от нашите богини-крави, — но съвсем скоро ще ви разкажа по-подробно за него.

Господин Лестър намина още два пъти. Опитваше се да ни тормози, ала нямаше с какво. Явно и той го знаеше, понеже през юли изглеждаше доста измъчен. Представих си как го тормозят неговите шефове и той гледаше да си го изкара на нас. Поне се опитваше. Първия път ми зададе куп въпроси, които всъщност не бяха въпроси, а инсинуации. Дали съм смятал, че съпругата ми е претърпяла инцидент? Най-вероятно било така, не съм ли се замислял над това — нали в противен случай Арлет веднага би се свързала с него, за да уредят продажбата на стоте акра, или би се прибрала във фермата с подвита (образно казано) опашка? А може би се е забъркала с някой опасен тип по време на пътуването си? Такива неща се случват, нали? А това, естествено, би било добре дошло за мен…

При второто си идване той вече изглеждаше не само изтормозен, а направо отчаян, и премина директно на въпроса — ами ако съпругата ми е претърпяла инцидент именно във фермата? Това ли се е случило? Затова ли от нея няма ни вест, ни кост?

— Господин Лестър, ако ме питате дали съм убил жена си, отговорът е „не“.

— Естествено, че това ще кажете!

— Това беше последният ви въпрос към мен, господине. Качвайте се в пикапа, потегляйте и не се връщайте повече. Ако пак ви видя тук, следващия път ще ви посрещна с брадва!

— Ще влезете в затвора за заплаха! — Носеше бяла целулоидна якичка, която се беше изкривила комично. Целият му вид будеше

съжаление — като се започне с якичката, врязала се под брадичката му, мине се през потта, стичаща се на вадички по топчестото му лице, и се стигне до потрепващите му устни и изпъкналите очи.

— Нищо подобно. Просто ви предупредих да не нахлувате в моята частна собственост и възнамерявам да изпратя препоръчано писмо до фирмата ви, където да изложа мотивите си. При това положение, ако пак престъпите границите на имота ми, вече ще извършите закононарушение и ще имам пълното право да ви пребия. Така че сте предупреден, господине. — Забелязах, че Ларс Олсън, който отново бе докарал адвоката със своя „Ред Бейби“, бе поставил длани зад ушите си, за да може да чува по-добре.

Щом Лестър стигна до пикапа, изведнъж се извърна и посочи към мен, сякаш се намираше в съдебната зала. Изглеждаше толкова театрално, че едва се удържах да не се разсмея.

— Мисля, че вие сте я убили! И рано или късно престъплението ви ще излезе на бял свят!

В същия миг Хенри — или Ханк, както предпочиташе да го наричат — излезе от краварника. Беше събирал сено и вдигна заплашително вилата с две ръце, все едно държеше пушка.

— А аз мисля, че е най-добре да се махнете оттук, преди да ви се е случило нещо — заяви синът ми. Милото и даже плахо момче, което познавах преди лятото на двайсет и втора, никога не би казало подобно нещо… ала ето че този Хенри го направи и Лестър разбра, че наистина е готов да изпълни заканата си. Ето защо побърза да седне на мястото до шофьора. И понеже нямаше врата, която да затръшне, той се задоволи сърдито да скръсти ръце пред гърдите си.

— Ти винаги си добре дошъл, Ларс! — казах с възможно най-любезния си тон, — но не ми го карай този, без значение колко ще ти предложи за превоза на безполезния му задник!

— Няма, сър, господин Джеймс — отвърна ми Ларс и автомобилът потегли.

Обърнах се към сина си:

— Наистина ли щеше да го наръгаш с тая вила?

— И още как. Щях да го накарам да заквичи като прасе — заяви мрачно Хенри и се върна в краварника. На лицето му не се забелязваше и следа от усмивка.

* * *

Ала невинаги през това лято на лицето му господстваше мрачното изражение и причината за усмивките му се наричаше Шанън Котъри. Той често се виждаше с нея (даже прекалено често, което не беше никак добре за двамата, както се убедих през есента). Момичето започна да идва вкъщи всеки вторник и четвъртък следобед — винаги с дълга пола, с прибрана коса под шапката си и чанта, пълна с всевъзможни вкусни неща. Тя каза, че знаела „как готвят мъжете“ — сякаш беше на трийсет, а не на шестнайсет — и добави, че смятала да се погрижи да имаме поне две хубави вечери седмично. Макар да имах само една гозба от майка й за сравнение (онази тенджера на верандата), определено си личеше, че дъщерята е изумителна готвачка. Двамата с Хенри само слагахме на печката тигана с пържолите, а тя така ги овкусяваше, че превръщаше и най-жилавото месо в истински деликатес. Носеше ни и пресни зеленчуци — не само моркови и грах, но и екзотични (за нас) неща като аспержи и зелен фасул, които готвеше с лукчета и бекон. Имаше даже и десерт. Мога да затворя очи в тази мизерна хотелска стая и веднага усещам аромата на сладкишите й. Виждам я как стои до кухненския плот и хълбоците й ритмично се поклащат, докато разбива яйца или сметана…

Шанън беше щедро надарена от природата в почти всеки смисъл на думата — и като хълбоци, и като бюст, и като сърце. Беше много нежна към Хенри и милееше за него. Това ме накара и аз да започна да милея за нея… само че тази дума е твърде слаба, уважаеми читатели. Обичах я, точно това е думата, а двамата обичахме Хенри. След като приключвахме с вечерята във вторник и четвъртък, аз настоявах да измия съдовете, а тях двамата изпращах на верандата. Понякога ги чувах да си говорят тихичко и когато надниквах скришом, ги виждах как седят един до друг на плетените столове, държат се за ръце и се любуват на залеза… досущ като възрастна женена двойка. Друг път ги шпионирах, докато се целуват, и тук всички аналогии с възрастната двойка ставаха на пух и прах. В целувките им личаха жар, нежност и страст, съпътстващи само първата любов, ето защо често се улавях как ги наблюдавам със свито от умиление и носталгия сърце.

Един горещ следобеден вторник тя дойде по-рано от обичайното. Баща й беше на северната нива със своя комбайн, Хенри седеше до него, група индианци от резервата на шошоните в Лайм Биска вървяха след машината… а зад тях Стария Пай караше товарния камион, където индианците хвърляха узрелите царевични кочани. Шанън ме помоли за чая студена вода, която аз с радост се втурнах да й осигуря. Тя застана откъм сенчестата стена на къщата, като изглеждаше невероятно добре с безформената си, широка рокля, която я скриваше от шията до петите — предполагам, че дори квакерите[4] биха й завидели за тоалета.

Държанието й обаче ми се стори странно — тя изглеждаше някак мрачна и бих казал дори уплашена, при което страхът й мигновено се предаде и на мен. *„Той й е казал“* — помислих си. Обаче опасенията ми не се оправдаха… макар че в известен смисъл не беше точно така.

— Господин Джеймс, Хенри болен ли е?

— Болен ли? Не, разбира се. Бих казал даже, че е здрав като бик. И се храни като бик. Сама си го виждала. Макар че според мен дори човек да е *болен*, пак няма да може да устои на твоите гозби, Шанън.

Тя се усмихна някак отнесено и продължи:

— Това лято сякаш е различен. Винаги съм разбирала за какво си мисли, но не и сега. Имам чувството, че нещо го потиска и го кара да се затваря в себе си.

— Наистина ли? — попитах аз (твърде емоционално).

— Не сте ли го виждали?

— Не, госпожице. — (Всъщност бях.) — На мен си ми изглежда същият. Хенри много държи на теб, Шанън. Може би това, което те безпокои, всъщност се дължи на любовта, която изпитва към теб. И затова ти изглежда потиснат.

Този път очаквах да ме дари с истинска усмивка, ала не получих никаква. Тя докосна китката ми. Допирът й беше хладен заради чашата с ледена вода, която държеше.

— И аз си помислих за това, но… — Следващите й думи бяха изстреляни с неочаквана бързина: — Господин Джеймс, ако случайно узнаете, че се е влюбил в друга — в някое от момичетата от училище например, — моля ви, кажете ми. Нали ще го направите? И няма да се опитате да… пощадите чувствата ми?

Засмях се и забелязах как хубавичкото й лице мигом засиява от облекчение.

— Шан, чуй какво ще ти кажа. Няма да те лъжа, защото съм твой приятел. Лятото винаги е било време за усилна работа и тъй като Арлет я няма, двамата с Ханк сме по-заети и от еднорьки тапетаджии. Когато се стъмни, вечеряме — ако ти си я приготвила, вечерята е страхотна, — след което четем около час и лягаме да спим. Понякога Хенри ми споделя колко му липсва майка му. На следващия ден ставаме рано и всичко се повтаря отново. На момчето не му остава време да ухажва *теб*, камо ли някое друго момиче!

— Мен ме ухажва достатъчно, не мога да се оплача — рече глухо тя и се загледа в далечината, където комбайнът на баща й пъплеше из северната нива.

— Е, значи всичко е наред, нали?

— Да, просто си помислих, че… толкова е мълчалив напоследък… толкова мрачен… понякога се взира в една точка и трябва да кажа името му два или три пъти, преди да ме чуе и да ми отговори. — Тя внезапно се изчерви. — Дори целувките му са различни. Не знам как да го обясня, но е така. Но ако му го кажете това, ще умра. Просто ще умра.

— Никога няма да му го кажа — уверих я аз. — Приятелите не издават приятелите си.

— Навярно се държа като глупачка. Естествено, че ще му е мъчно за майка му… Но толкова много момичета в училището са по-хубави от мен…

Повдигнах леко брадичката й, за да погледне към мен.

— Шанън Котъри, когато моят син гледа теб, той вижда най-красивото момиче на света. И е съвсем прав. Ако бях на неговата възраст, аз също щях да те ухажвам.

— Благодаря ви — промълви тя. В очите й напираха сълзички като миниатюрни диаманти.

— Единственото, за което трябва да се тревожиш, е да го връщаш на мястото му, ако случайно реши да го напусне и да направи нещо неразумно. Знаеш, че понякога момчетата доста се разгорещяват. Ако се държи неприлично, искам да ми кажеш. Изобщо не се притеснявай да го сториш, нали сме си приятели.

Тя ме прегърна и аз я притиснах в обятията си. Това бе хубава, силна прегръдка, обаче се отрази по-добре на Шанън, отколкото на мен. Защото Арлет беше помежду ни. През лятото на двайсет и втора тя беше между мен и всеки друг.

За съжаление не бях единствен.

Шанън току-що ми бе казала, че същото се отнася и за Хенри.

* * *

Една августовска нощ, след като реколтата вече бе събрана и работниците на Стария Пай се бяха върнали в индианския резерват с надниците си, внезапно се събудих от протяжно кравешко мучене. *„Проспал съм времето за доене“* — мина ми през ума, ала щом погледнах бащиния джобен часовник на нощното шкафче, видях, че е едва три и четвърт след полунощ. Доближих часовника до ухото си, за да проверя дали тиктака, но и един поглед през прозореца към мрака на безлунната нощ бе напълно достатъчен да ме убеди, че стрелките не са спрели. Пък и това не беше обичайното мучене на кравите, когато искаха да бъдат издоени — така можеше да звучи единствено животно, изпитващо голяма болка. Казах си, че добичетата издават такива звуци, когато раждат, обаче нашите богини отдавна бяха преминали този етап от живота си.

Станах и се втурнах към вратата, ала на прага внезапно се спрях и се върнах за пушката си. Докато бързах по коридора с оръжие в едната си ръка и ботуши в другата, чух как Хенри си похърква зад затворената врата на стаята си. Надявах се, че няма да се събуди и да поиска да ме придружи, понеже ситуацията можеше да се окаже опасна. Вярно, че по това време в равнините не бяха останали много вълци, но Стария Пай ми беше казал, че по лисиците покрай реките Плат и Медисин била плъзнала странна лятна болест. Шошоните я наричаха бяс и според мен обяснението за среднощните звуци се криеше именно в някое болно от бяс създание.

Щом излязох навън, мъчителното мучене стана още по-силно и някак кънтящо. *„Досущ като крава в кладенец“* — помислих си. Изведнъж тръпки ме побиха и инстинктивно стиснах още по-здраво двайсет и две калибровата пушка.

Когато стигнах до вратите на обора и отворих дясното крило с рамото си, чух, че и останалите крави започват да мучат от съчувствие към посестримата си, макар че техните вопли бяха нищо в сравнение с изпълнените с агония стенания, които ме събудиха… и най-вероятно щяха да събудят и Хенри, ако не сложех край на онова, което ги предизвикваше. На куката вдясно от вратата висеше дъгова лампа[5] — гледахме да не използваме открит пламък в краварника, освен ако не бе абсолютно наложително, особено пък през лятото, когато таванският плевник бе натъпкан със сено, а отделението за царевицата щеше да се пръсне от струпаните кочани.

Потърсих копчето на лампата и я включих. Синьо-бялото сияние, което озари помещението, беше толкова ярко, че в първия момент само мигах на парцали, неспособен да различа каквото и да било. Единствените ми възприятия бяха слухови — изтерзано, болезнено мучене и тропот на копита, сякаш злочестата ни богиня се опитваше да избяга от онова, което я нараняваше. Оказа се, че е Ахелой. Когато очите ми свикнаха със светлината, забелязах как кравата трескаво мята глава насам-натам и отстъпва заднишком, докато хълбоците й не се удариха във вратичката на отделението й — третото вдясно, ако вървиш по пътеката в средата, — след което отново тръгна напред. Безпокойството на другите добичета също бе нараснало и вече граничеше с паника.

Втурнах се напред по пътеката, затъкнал пушката под лявата си мишница и понесъл лампата в другата си ръка. Щом достигнах третото отделение, отворих рязко вратичката и отстъпих назад. Ахелой всъщност означава „тази, която облекчава болката“[6], ала моята Ахелой изпитваше истинска агония.

Тя излезе заднишком от отделението си и аз забелязах, че хълбоците й са оплескани с кръв. После се изправи на задните си крака (за първи път виждах крава да прави подобно нещо) и в същия миг зърнах огромния норвежки плъх[7], вкопчил се в една от цицките й.

Тежестта му така я бе опънало, че тя бе изтъняла до краен предел и приличаше на някакво уродливо розово сухожилие. Вцепенен от изумление (и ужас), си припомних, че когато беше малък, Хенри обичаше да изтегля розовата дъвка от устата си, сякаш беше ластик. *„Престани да го правиш!* — скара му се веднъж Арлет. — *Никой не иска да гледа какво си дъвкал преди малко.“*

Вдигнах машинално пушката, после я отпуснах. Как бих могъл да стрелям, при положение че плъхът се люлееше насам-натам под корема й като отвратително космато махало?

Междувременно Ахелой отново се върна в отделението си, като продължаваше да мята глава, сякаш това щеше да й помогне. След като и четирите й копита вече бяха на земята, плъхът можеше да стъпи със задните си крака на осеяните със слама дъски. Приличаше на някакво деформирано, уродливо кутре с мъниста от примесено с кръв мляко по мустаците си. Огледах се за нещо, с което да го ударя, ала преди да смогна да вдигна метлата, която Хенри бе подпрял на вратичката на Фемоноя[8], Ахелой отново надигна предните си крака от земята и противната твар тупна на земята.

В началото си помислих, че е успяла да се освободи от него, но после видях сбръчканото розово късче плът, подаващо се от устата на гризача като причудлива пура. Проклетата гадина бе успяла да откъсне една от цицките на кравата. Ахелой положи глава върху една от гредите и измуча немощно към мен, сякаш искаше да ми каже: *„Толкова години ти давах мляко и не ти създавах никакви главоболия, за разлика от някои други създания, а виж какво се случи с мен. Защо го допусна, защо?“* Кръвта шуртеше от разкъсаното й виме и капеше по дъските на пода. Въпреки ужаса и отвращението си не мислех, че ще умре от раната си, ала видът й — и гледката на плъха с отгризаната й цицка между зъбите — ме изпълни с дива ярост.

Все още не бях направил опит да стрелям по него — донякъде, защото се опасявах от пожар, ала най-вече заради въглеродната лампа, която държах в едната си ръка, и страха си да не уцеля Ахелой вместо гнусното изчадие.

Ето защо оставих лампата на земята, надявайки се да убия натрапника с приклада на пушката си, както Хенри бе убил с лопата неговия събрат в кладенеца. Синът ми обаче беше на години, в които рефлексите са светкавични, докато аз бях мъж на средна възраст, токущо сепнат от дълбокия си сън. Гризачът избегна с лекота удара ми и заприпка по централната пътека. Откъснатата цицка продължаваше да подскача в устата му и аз с погнуса осъзнах, че той я яде — все пак беше топла и без съмнение пълна с мляко, — дори по време на бягството си. Втурнах се подире му и замахнах още два пъти с пушката, обаче и двата пъти не успях да го размажа. Тогава забелязах

накъде се е забързал — към тръбата, свързана с вече нефункциониращия кладенец. Естествено! Та нали тя беше „Булевардът на плъховете“! След запълването на кладенеца пресъхналата тръба им предоставяше единствената възможност за излаз. Без нея щяха да се окажат погребани живи под земята! Погребани заедно с нея.

„Но проклетата твар е твърде голяма, за да влезе в тръбата — помислих си аз. — *По-скоро е дошла някъде отвън… Ами ако се е навъдило цяло котило в купчината тор?“*

Плъхът скочи към отвора на тръбата и туловището му моментално се удължи по неочаквано грациозен начин. В същия миг аз стоварих приклада на пушката си за пореден път отгоре му, но отново не уцелих. Когато доближих дъговата лампа до тръбата, успях единствено да мярна за миг голата му опашка, преди да изчезне в кръглия тунел. Не след дълго утихна и ситното трополене на ноктите му по поцинкованата повърхност. Това явно беше краят на преследването. Сърцето ми биеше с такава сила, че виждах бели петна пред очите си. Поех си дълбоко въздух, ала обонянието ми ненадейно бе атакувано от такава воня на гнилоч и разложение, че машинално запуших носа си и отстъпих рязко назад. Викът ми беше задушен от непреодолимия подтик да повърна. С това зловоние в ноздрите си можех буквално да видя Арлет в другия край на тръбата — гъмжащата й от личинки и буболечки плът, която вече започваше да се втечнява… обезобразеното й лице, което се оттичаше назад в черепа й… и зловещо разтеглените й устни, които бавно, но сигурно се разкапваха, за да разкрият далеч по-дълготрайната усмивка на челюстите и зъбите.

Запълзях колкото се може по-далеч от ужасната тръба. В същия миг разбунтувалият ми се стомах най-накрая надделя и вечерята изригна през устата ми. Бълвочът се сипеше по дъските вляво и вдясно от мен, ала спазмите не спираха. Успокоих се едва когато от устата ми вече не излизаше нищо друго освен стомашен сок, който се точеше на дълги безцветни нишки. През пелената на сълзите, избили при спазматичните ми напъни, можах да видя, че Ахелой се е върнала в отделението си. Най-сетне да се случи нещо хубаво. Поне нямаше да се налага да я гоня из царевицата и да й слагам юлар, за да я върна обратно.

Това, което исках да сторя най-напред, беше да запуша тръбата. Не биваше да го отлагам дори с минута. Ала щом спазмите ми отминаха и способността ми да разсъждавам ясно и трезво се завърна, осъзнах, че грижите за Ахелой са на първо място. Тя беше от кравите, които даваха най-много мляко. Нещо по-важно — лично носех отговорност за случилото се с нея. Имах нещо като малка аптечка в обора — намираше се в стаичката, където се занимавах със сметките и счетоводството на фермата. Отворих шкафчето и извадих оттам антисептичния мехлем на „Роули“[9], след което взех няколко чисти кърпи от купчинката в ъгъла.

Затворих вратата на отделението, за да намаля риска добичето да ме ритне, и седнах на столчето за доене. Част от мен смяташе, че напълно заслужавам да бъда сритан, обаче щом я погалих и й зашепнах да кротува, Ахелой се успокои. И въпреки че потръпна, когато започнах да втривам мехлема в обезобразеното й виме, остана мирна.

Щом направих всичко по силите си за предотвратяването на инфекцията, използвах кърпите, за да почистя повърнатото. Беше много важно да си свърша добре работата, понеже всеки фермер ще ви каже, че човешкият бълвоч привлича хищниците по същия начин, както и недобре затворената помийна яма. Както и енотите, и мармотите, ала най-вече плъховете. Плъховете обожават човешките отпадъци.

Бях готов да се заема с изпълнението на следващата задача. Погледнах кърпите, които бяха останали неизползвани, и прецених, че едва ли ще ми свършат работа, защото бяха прекалено тънки. Ето защо взех жетварската коса от гвоздея, където висеше, и се втурнах да потърся нещо по-различно от старите кухненски парцали на Арлет. Открих го при камарата от дърва за огрев. Там нарязах с помощта на косата няколко ивици от дебелото платнище, което ги покриваше, и се върнах обратно в обора. Наведох се и поставих лампата до отвора на тръбата, за да се уверя, че плъхът (или този, или някой друг; там, където има един, най-вероятно има и други) не се спотайва във вътрешността й, готов да отбранява територията си. Доколкото можах да видя, поне на метър-метър и нещо от отвора на тръбата нямаше следи от гризачи. Не се забелязваха и екскременти, което също не бе изненада за мен; ако редовно използваха този маршрут — а в момента

нямаха кой знае какъв избор, — не биха го замърсявали, при положение че могат да вършат мръсната си работа навън.

Натъпках нарязаното платнище в тръбата. Беше доста плътно и обемисто и в крайна сметка трябваше да използвам дръжката на метлата, за да го натикам по-навътре, но успях да се справя.

— На ви! — възкликнах доволно. — Да видим това колко ще ви хареса. Дано се задавите!

Върнах се при отделението на Ахелой. Тя кротуваше и ме погледна хрисимо, когато я погалих по гърба. Прекрасно знаех — както знам и сега, — че беше само крава, и въпреки че фермерите не питаят романтични чувства към природата като другите хора, споменът за този поглед и днес ме кара да се просълзявам. *„Зная, че направи всичко по силите си* — казваше той. — *Зная, че не си виновен.“*

Ала бях.

Мислех си, че дълго време ще лежа буден и че ако по някаква случайност заспя, ще сънувам плъха, който припкаше към спасителната тръба с онази кървава цицка в устата си, обаче почти веднага се унесох. Никакви кошмари не ме тормозеха, а когато на сутринта се събудих, се чувствах свеж и отпочинал. Обаче зловонието от разлагащия се труп на мъртвата ми жена сякаш се бе просмукало в ръцете ми, завивките и възглавницата ми. Седнах в леглото, дишайки тежко, и внезапно осъзнах, че този мирис е просто илюзия. Този мирис всъщност бе кошмарът ми. И вместо да ме навести насън, той го направи на зазоряване, на фона на първите утринни лъчи, докато очите ми бяха отворени.

* * *

Очаквах раната от плъха да се инфектира — въпреки мехлема, — но се размина. Ахелой умря по-късно през същата година, но не от това. И млякото й секна завинаги; от онази нощ насетне не даде дори една капка. Може би трябваше да я заколя, ала сърце не ми даде да го сторя. Бях убеден, че клетото добиче и бездруго вече е страдало твърде много.

* * *

На следващия ден връчих на Хенри списък с неща за пазаруване и му казах да вземе пикапа и да отиде с него до града. На лицето му мигом разцъфна широка, невярваща усмивка.

— Аз? С пикапа? *Сам?*

— Нали не си забравил скоростите? И ще можеш да се оправиш със задната?

— О, разбира се!

— Тогава значи си готов. Е, може би не бих те пуснал до Омаха — или даже до Линкълн, — но ако караш бавно, няма да имаш никакви проблеми да идеш до Хемингфорд Хоум и да се върнеш.

— Благодаря ти, тате! — възкликна момчето, прегърна ме силно и ме целуна по бузата. За момент ми се стори, че отново сме станали най-близки приятели. Дори си позволих да повярвам напълно на мимолетното усещане, макар и дълбоко в сърцето си да знаех истината. Уликите може и да бяха под земята, ала бремето на стореното от нас тегнеше неумолимо помежду ни и винаги щеше да бъде така.

После му дадох кожен портфейл с банкноти.

— Беше на дядо ти. Можеш да го задържиш; и бездруго смятах да ти го подаря наесен за рождения ти ден… Вътре има и пари. Можеш да задържиш и рестото, ако има такова. — За малко да добавя: *„И недей да влачиш никакви бездомни кучета вкъщи“*, ала се спрях навреме. Майка му говореше по този начин, не аз.

Той отново се опита да ми благодари, ала не можа. Беше твърде развълнуван.

— На връщане се отбий в ковачницата на Ларс Олсън и напълни резервоара догоре. Да не забравиш, ей! Че в противен случай ще трябва да се връщаш пеша…

— Няма да забравя. Само още нещо, тате…

— Да?

Той пристъпи нервно от крак на крак и ме изгледа дяволито.

— Мога ли да мина през фермата на семейство Котъри и да попитам Шан дали иска да дойде с мен?

— Не — отвърнах. Лицето му тутакси помръкна и аз побързах да обясня какво имах предвид: — Можеш да попиташ Сали или Харлан дали Шан може да дойде. И непременно да им кажеш, че никога преди не си карал в града! Разчитам на честта ти, сине.

Като че ли двамата все още имахме чест.

* * *

Стоях до портата и гледах как старият пикап изчезва в далечината сред облак прах. Усещах в гърлото си буца, която не можех да преглътна. Имах глупавото, ала изключително силно предчувствие, че никога вече няма да го видя отново. Предполагам, че това е нещо, с което повечето родители се сблъскват, когато за пръв път видят как детето им отива някъде самичко… и осъзнаят, че вече е достатъчно голямо, за да изпълнява поръчките им самостоятелно, тоест вече изобщо не е дете. За съжаление обаче нямах никакво време да се отдавам на чувствата си; имах да свърша една важна работа и съвсем преднамерено бях изпратил Хенри до града, за да мога да се погрижа за нея в негово отсъствие. Естествено, съвсем скоро той щеше да забележи какво се е случило с кравата и навярно щеше да се досети кой е виновникът за това, но си казах, че все още имам възможност да посмекча малко лошата вест.

Първо проверих състоянието на Ахелой, която изглеждаше малко вяла, но иначе беше добре. После дойде ред на тръбата. Все още бе запушена, но не хранех никакви илюзии; рано или късно плъховете щяха да прегризат платнището. Ето защо трябваше да измисля по-добро решение на проблема. Замъкнах чувал с цимент до другия ни кладенец (откъдето черпехме питейна вода) и го забърках с вода в една стара кофа. Докато чаках сместа да се сгъсти, отидох в обора и натиках парчетата платнище още по-навътре — най-малко на шейсетина сантиметра от края на тръбата, — и здраво циментирах тези шейсетина сантиметра. По времето, когато Хенри се върна (момчето беше в чудесно настроение; бяха му позволили да вземе Шанън и двамата си купили сладоледена сода с рестото), сместа вече се беше втвърдила. Предполагам, че два-три плъха може и да са щъкали навън в търсене на плячка, ала бях сигурен, че съм зазидал повечето —

включително и онзи, който осакати горката Ахелой — дълбоко в подземния мрак. Там долу, в подземния мрак, където щяха да умрат. И ако не от задушаване, то най-малкото от глад, след като „Булевардът на плъховете“ вече се бе превърнал в задънена улица.

Поне така си мислех тогава.

* * *

В периода между хиляда деветстотин и шестнайсета и хиляда деветстотин двайсет и втора дори най-глупавите фермери в Небраска просперираха. А Харлан Котъри, който не беше никак глупав, просперираше повече от всички останали, фермата му го показваше. През хиляда деветстотин и деветнайсета той си изгради голям силоз за съхранение на реколтата и допълнителен хамбар, а през двайсета прокопа дълбок кладенец, който помпаше невероятните двайсет и два литра в минута. Година по-късно си сложи вътрешен водопровод и канализация, макар че предвидливо реши да запази и външната тоалетна в задния двор. Оттогава насетне три пъти в седмицата той и семейството му можеха да се наслаждават на нещо, което изглеждаше като невъобразим лукс в провинцията — горещи вани и душове, но не с помощта на тенджери, затоплени на кухненската печка, а от тръби, които изпомпваха вода от кладенеца и после я отнасяха във водосборната яма. Именно един от тези душове разбули тайната, ревниво пазена от Шанън Котъри, макар че аз се досещах за истината още от деня, когато ми беше казала: *„Мен ме ухажва достатъчно, не мога да се оплача“* — с глух, безизразен глас, който сякаш не беше нейният, зареяла поглед в далечината, където се мержелееха силуетите на бащиния й комбайн и берачите индианци.

Това се случи някъде към края на септември, когато годишната реколта от царевица вече беше събрана, но все още имаше да се върши доста полска работа. Един съботен следобед, докато Шанън се наслаждавала на горещата вода под душа, майка й минала през задния коридор, помъкнала голям куп пране, което свалила от простора заради опасенията си, че скоро ще завали. Вероятно Шанън си е мислела, че е затворила добре вратата на банята — повечето дами предпочитат да полагат в уединение грижите за тялото си и това важеше с тройна сила

за дъщерята на Харлан през есента на двайсет и втора, — ала явно райберът е паднал и вратата се е открехнала. Случило се така, че майка й надзърнала вътре, и въпреки че завесата била дръпната по цялото протежение на U-образната релса, водните пръски я направили полупрозрачна. Не се налагало Сали да вижда голата си дъщеря; *силуетът* на момичето бил напълно достатъчен, защото тя за пръв път от няколко месеца зърнала момичето без широките квакерски дрехи. Шанън вече била в петия месец на бременността или някъде там… и най-вероятно не би могла да крие повече тайната си, без значение с какво се облича.

Два дни по-късно Хенри се върна от училище (вече взимаше пикапа), видимо разтревожен и някак гузен.

— Шан не е идвала от два дни — каза ми, — затова се отбих у тях, за да попитам дали е добре. Притесних се да не би да е пипнала испански грип или нещо подобно. Техните не ми казаха какво й е. Госпожа Котъри ми рече да си вървя по пътя и добави, че мъжът й щял да дойде тук довечера, за да поговори с теб, щом приключи с работата си за деня. Попитах я дали мога да помогна с нещо и тя ми каза: „Ти вече свърши достатъчно, Хенри.“ Тогава си спомних думите на Шан. — Хенри зарови лице в дланите си и въздъхна. — Тя е бременна, тате, и техните са разбрали! Сигурен съм, че е затова. Искаме да се оженим, но се страхувам, че те няма да ни разрешат.

— Остави ги тях — казах. — *Аз* няма да ти разреша.

Той ме изгледа с наскърбените си, плувнали в сълзи очи.

— Но защо?

„И питаш, след като видя какво стана с майка ти и мен?“ — мина ми през ума. На глас обаче изрекох:

— Тя е само на петнайсет години, а ти нямаш дори и толкова и ще ги навършиш след две седмици.

— Но ние се обичаме!

О, този безумен сърцераздирателен вопъл! Този сладникав стон! Пръстите ми инстинктивно се впиха в работния ми гащеризон и трябваше да положа съзнателно усилие, за да ги разтворя. Гневът ми нямаше да доведе до никъде. Момчето имаше нужда от майка, с която да обсъди тези въпроси, обаче неговата седеше на дъното на запълнен кладенец в компанията на своята свита от мъртви плъхове.

— Знам, че се обичате, Хенри…

— *Ханк!* На другите как не им пречи да се женят толкова млади!

Да, някога наистина беше така, но от 1890 година насам, когато граничният район официално бе премахнат, такива бракове вече не се сключваха толкова често. Обаче не му казах това, а изтъкнах, че нямам достатъчно финансови средства, за да им дам добър старт. Може би през двайсет и пета вече щях да разполагам с по-сериозна сума — ако всичко с реколтата и цените беше наред, — но в момента нямах нищо. А и това бебе, което Шан чакаше…

— Щяхме да имаме *достатъчно*! — извика ми той. — Ако не се беше заинатил за онези сто акра, сега щяхме да имаме куп пари! *Тя* със сигурност щеше да ми даде от тях! И нямаше да ми говори по този начин!

В първия момент бях твърде шокиран, за да кажа каквото и да било. Бяха минали шест седмици, откакто не бяхме произнасяли нито името на Арлет, нито дори личното местоимение *„тя“*.

Синът ми ме гледаше накриво. В този момент забелязах в далечината колата на Харлан Котъри, която идваше към нас. Смятах го за приятел, но една бременна непълнолетна дъщеря лесно може да промени това.

— Прав си, тя нямаше да ти говори по този начин — отбелязах, гледайки момчето право в очите. — Щеше да ти наговори далеч по-ужасни неща. И щеше да ти се присмее, колкото и да не ти се вярва. Вслушай се в сърцето си, сине, и то ще ти каже истината.

— Не!

— Майка ти нарече Шанън „малка трътла“ и после ти каза да държиш змийчето в гащите си. Това бе последният й съвет и въпреки че беше вулгарен и груб като повечето нейни приказки, май наистина трябваше да го послушаш!

Гневът на Хенри се уталожи.

— Стана след онова… след онази нощ… когато двамата с тебе… Шан не искаше, но аз я накарах. А след като започнахме, и на нея също й хареса толкова, колкото и на мен. — Той изрече тези думи с някаква странна извратена гордост, след което поклати уморено глава. — Сега тези сто акра буренясват, а аз съм в безизходица. Ако мама беше тук, без съмнение щеше да ми помогне. Парите решават всички проблеми, нали така казва *той*… — И Хенри кимна към приближаващата пушилка.

— Ако не си спомняш колко стисната беше майка ти, значи паметта ти е много къса! — отвърнах му аз. — И ако си забравил как те зашлеви през устата онзи път…

— Не съм — въздъхна унило той. И добави (още по-отчаяно): — Мислех, че ще ми помогнеш.

— Точно това смятам да направя. В момента е най-добре да си обереш крушите. Присъствието ти тук пред бащата на Шанън ще е като червена кърпа, размахана пред разярен бик. Да видя как ще протече разговорът ни, пък после може да те извикам на верандата. — Хванах го за китката. — Ще направя всичко за теб, сине.

Той рязко изтръгна ръката си.

— Дано!

Сетне влезе в къщата и малко преди Харлан да отбие по алеята ни с новата си кола (яркозелен „Неш“[10], който лъщеше под слънцето като майски бръмбар), чух как мрежестата врата на верандата се затръшва с трясък.

Автомобилът изпуфтя, разтресе се и утихна. Харлан излезе, свали шлифера си, сгъна го и го положи на седалката. Зачудих се защо го е взел, но в същия миг забелязах, че се е облякъл специално за посещението си — с бяла риза, тясна вратовръзка и онези елегантни панталони, с които ходеше на църква в неделя. Коланът му беше със сребърна тока. Той го нагласи малко под неголямото си коремче, както явно му беше най-удобно. Винаги се бе държал добре с мен и смятах, че сме добри приятели, ала в този момент си дадох сметка, че го мразя. И не защото бе дошъл, за да ме обвинява за случилото се; Бог знае, че и аз бих сторил същото, ако ролите ни бяха разменени. Не, причината за ненавистта ми беше друга. И не само една. Мразех го заради лъскавия зелен неш. Заради сребърната тока с форма на делфин. Заради новия му силоз, боядисан в яркочервено, както и заради вътрешната канализация и водопровод. А най-вече заради невзрачната му, покорна съпруга, която бе оставил у дома си и в момента без съмнение му приготвяше вечеря, въпреки тревогите, които я терзаеха не по-малко от него. Заради жена му, която при всеки проблем би отвърнала мило: *„Каквото ти решиш, ще е най-добре, скъпи.“* Жени, вземете си поука — подобна съпруга няма защо да се бои, че последното нещо, което мъжът й ще чуе от нея, би било предсмъртното хъхрене от прерязаното й гърло.

Посетителят ми закрачи енергично към верандата. Изправих се и му протегнах ръка в очакване да видя дали ще я поеме. Забелязах известно колебание, докато обмисляше евентуалните плюсове и минуси, но в крайна сметка се стигна до едно кратко ръкостискане.

— Имаме голям проблем, Уилф.

— Зная — кимнах. — Хенри току-що ми каза. По-добре късно, отколкото никога.

— По-добре никога, отколкото някога — изсумтя той.

— Ще седнеш ли?

Той се замисли, преди да се разположи в люлеещия се стол, който преди бе принадлежал на Арлет. Знаех защо се колебае — когато си гневен и изнервен, предпочиташ да стоиш прав, — ала след малко Харлан седна до мен.

— Искаш ли малко чай с лед? Нямам лимонада, понеже Арлет беше майсторът в приготвянето й, така че…

Той ми махна да замълча с подпухналата си ръка. Подпухнала, но силна. Харлан бе от най-заможните фермери в целия окръг Хемингфорд, ала не беше никак надут; когато трябваше да се коси или прибира реколтата, неизменно се трудеше рамо до рамо с наетите работници.

— Искам да се върна преди залез-слънце. Нищо не виждам с тия фарове. Момичето ми има сладкишче във фурната си и познай кой е проклетият готвач.

— По-добре ли ще се почувстваш, ако кажа, че съжалявам?

— Не. — Устните му бяха присвити и виждах как вените на врата му пулсират. — Бесен съм от яд, а най-страшното е, че няма на кого да си го изкарам. Не мога да съм ядосан на децата, понеже са още деца, макар че ако Шан не беше бременна, щях да я метна върху коляното си и хубавичко да я напердаша, задето не се е държала прилично. Това никак не й подобава, особено като се има предвид, че е отгледана и възпитана толкова добре!

Прииска ми се да го попитам дали случайно намеква, че Хенри не е възпитан добре. Обаче си затворих устата и го оставих да излее всички онези неща, които се бяха насъбрали в него и не му даваха мира. Човекът си беше подготвил цяла реч, ала след като я кажеше, щеше да е по-лесно да се общува с него.

— Иска ми се да обвиня Сали, задето не можа да забележи по-отрано състоянието на момичето, обаче всеки е наясно, че на първескините не им личи толкова… а и добре знаеш що за рокли носи Шан. И това не е нещо ново, понеже се облича с тия бабешки тоалети още откакто стана на дванайсет години и получи първия си…

Той разпери месестите си длани пред гърдите. Кимнах.

— Иска ми се да обвиня и *теб*, защото ми се струва, че си пропуснал онзи разговор, който бащите обикновено провеждат със синовете си. — *„Сякаш имаш някаква представа как се отглеждат синове“* — помислих си аз. — Примерно да му кажеш, че има пистолет в гащите си и че предпазителят винаги трябва да е включен. — В гърлото му се надигна сподавено ридание и той заплака. — Милото… ми… *момиченце…* е още на невръстна възраст, та да става майка!

Естествено, аз бях виновен за нещо, за което Харлан изобщо не подозираше. Ако не бях поставил Хенри в ситуация, в която отчаяно да копнее за женска любов, навярно Шанън нямаше да има сегашните неприятности. Можех също така и да попитам Харлан дали пък случайно не е оставил малко вина и за себе си, или вече я беше разпределил всичката. Обаче си замълчах. По природа никога не съм бил тих и кротък, ала животът с Арлет ми даде доста практически умения в тази насока.

— Само че не мога да обвиня и теб, тъй като жена ти избяга, трябва да вършиш всичко сам и, естествено, не можеш да отделиш нужното внимание на сина си. Затова излязох навън и нацепих почти два кубика дърва, преди да дойда тук — за да изкарам поне част от гнева си навън. Мисля, че имаше ефект — стиснах ти ръката, нали?

Когато чух тази адресирана към самия него похвала, езикът ме засърбя да му отвърна: *„Ако не се лъжа, май трябват двама души, за да стане тая работа“*, ала в края на краищата се въздържах. Наместо това изрекох:

— Да, така беше.

— Е, това ни отвежда на въпроса какво ще правим. Какво ще направите двамата с момчето, което седеше на трапезата ми и ядеше гозбите, приготвени от жена ми.

Някакъв демон — или създанието, което влиза в нас, когато Заговорникът си отиде — ме накара да кажа:

— Хенри иска да се ожени за нея и да кръстят бебето.

— Това е такава безумна дивотия, че ми се повдига само като я чуя. Не искам да кажа, че Хенри няма нощно гърне и прозорец, откъдето да го изхвърли — знам, че се справяш прилично — или най-малкото полагаш всички усилия, — но това е всичко. Последните години бяха златни години, Уилф, а ти си само на една крачка пред банката. Къде ще си, когато работата отново се закучи? Добре знаеш, че рано или късно това ще стане… Ако беше взел суха пара от продажбата на онези сто акра, ситуацията щеше да е различна — всеки знае, че скътаните пари правят по-леки черните дни, — но се боя, че с изчезването на Арлет парцелът има да си седи още сума ти време като запечена стара мома на нощното си гърне.

За момент частица от съзнанието ми се замисли как ли щяха да стоят нещата, ако се бях съгласил Арлет да продаде бащината си земя, както се бях съгласявал за щяло и не щяло по време на брака ни. *„Щях да живея във воня и зарази, ето какво щеше да стане. И щеше да се наложи да направя стария кладенец още по-дълбок, за да има откъде да пият кравите… Смяташ ли, че биха пили вода от поток, в който плуват свинска кръв и карантии?“*

Така си беше. И правилната дума нямаше да е „живея“, а „съществувам“. Арлет щеше да живее с мен, Хенри нямаше да е онова намръщено, унило, проблемно момче, в което се беше превърнал. Момчето, което бе причинило такива главоболия на своята приятелка от детинство.

— Е, какво искаш да направим? — попитах. — Съмнявам се, че си дошъл дотук, без да имаш нещо наум.

Той сякаш не ме чу. Погледът му се бе зареял нейде над полята, където се извисяваше новият му силоз. Лицето му беше посърнало и мрачно, ала — просто стигнах твърде далеч и написах твърде много, за да започвам да ви лъжа, уважаеми читатели — изражението му изобщо не ме трогваше. Хиляда деветстотин двайсет и втора беше най-ужасната година в живота ми — годината, в която се превърнах в човек, когото вече не познавах, — а Харлан Котъри не беше нищо повече от поредната дупка на скапания каменист път, по който вървях.

— Тя е много умна — изтъкна Харлан. — Госпожа Макрийди от училището казва, че Шан е най-добрата ученичка, която е имала през цялата си четирийсетгодишна кариера. Добра е по граматика и литература, но още по-добра е по математика, което според учителката

е нещо много рядко срещано при момичетата. Оправя се и с триногометрията, Уилф. Знаеше ли това? Дори госпожа Макрийди ми призна, че не владее триногометрията.

Не, не го знаех, но за разлика от него бях наясно с правилното произношение на думата. Обаче прецених, че моментът не е особено подходящ да го коригирам.

— Сали искаше да я изпратим в педагогическо училище в Омаха. От осемнайсета година насам вече приемат не само момчета, но и момичета, макар че досега няма случай девойка да е успяла да го завърши. — Той ми хвърли укорителен поглед, в който се примесваха неприязън и погнуса. — Момичетата все бързат да се *оженят*, нали разбираш? Нямат търпение да народят деца, да влязат в Ордена на Източната звезда[11] и да започнат да бършат проклетия под.

Той въздъхна.

— Шан можеше да е първото момиче, завършило това училище. И умът й сече, и учението й върви. Но ти не го знаеше, нали?

Не, действително не го знаех. Просто бях предположил — поредното ми погрешно предположение, — че Шан си е типично селско девойче и нищо повече.

— Можеше дори да отиде в колеж. Планирахме да я изпратим в училището в Омаха веднага щом навърши седемнайсет.

„Искаш да кажеш, че Сали е планирала — помислих си аз. — *Пресметливият ти селски акъл едва ли би родил подобна дръзка идея.“*

— Шан също имаше желание за това, даже пари бяхме заделили за тази цел… Всичко беше уредено. — Той се извърна към мен и буквално чух как вратните му жили изскърцаха. — И *все още* е уредено, защото Шан отива в католическия пансион за девойки „Света Евсевия“ в Омаха. Тя още не го знае, но и това ще се случи съвсем скоро. Сали предлагаше да я изпратим в Деланд — там живее сестра й, — или при моите чичо и леля в Лайм Биска, обаче аз не вярвам, че тия хора ще успеят да свършат работата тъй, както сме я намислили. А и едно момиче, което е причинило такива главоболия на семейството си, не заслужава да отиде при хора, които познава и обича.

— И какво точно си решил, Хал? Освен че ще изпратиш дъщеря си в някакъв вид… как да го кажа… сиропиталище?

Той се наежи.

— Не е сиропиталище. „Света Евсевия“ е чисто, безопасно и сериозно място. Така ми казаха. Поразпитах доста народ по телефона и всички отзиви, които получих, бяха добри. Там Шан ще си има задължения, няма да изостава от уроците и след пет месеца ще роди бебето си. Щом това се случи, то веднага ще бъде дадено за осиновяване. Сестрите в пансиона ще се погрижат за това. После ще може да се върне у дома и след година и половина да отиде в колежа, точно както иска Сали. И аз, естествено… Двамата със Сали искаме точно това.

— Каква е моята роля в този план? Предполагам, че имам такава.

— Ти будалкаш ли ме, Уилф? Знам, че имаше тежка година, но много мразя да ми се правиш на умник.

— Не ти се правя на умник, но трябва да проумееш, че не си единственият, който е ядосан и посрамен. Просто ми кажи какво искаш от мене и може би ще успеем да останем приятели.

Студената усмивчица, с която посрещна тези мои думи — едва забележимото потръпване на устните му, при което край устата му за миг се показаха трапчинките му — красноречиво ми показа колко нищожна бе вероятността за това.

— Наясно съм, че не си богат, но въпреки всичко трябва да поемеш своя дял от отговорността си. Престоят й в пансиона — сестрите го наричат „предродилни грижи“ — ще ми струва триста долара. Когато разговаряхме по телефона, сестра Камила го нарече „дарение“, ала аз не съм вчерашен и веднага надушвам кое е дарение и кое — такса.

— Ако предлагаш да си я поделим помежду си…

— Знам, че няма откъде да извадиш сто и петдесет долара, но дано успееш да осигуриш поне седемдесет и пет, понеже това е таксата за преподавателя в пансиона. Този, който ще й преподава уроците, за да не изостане от съучениците си.

— Няма да мога. Арлет ме обра до шушка, когато замина. — За първи път обаче се замислих дали пък случайно не бе заделила нещо настрана. Онази история за двестате долара, с които беше избягала, си беше опашата лъжа, ала дори съвсем дребна сумичка би ми помогнала във възникналата ситуация. Напомних си да проверя бюфета и кутиите в кухнята, след като Харлан си тръгне.

— Вземи още един краткосрочен заем от банката — предложи ми той. — Чух, че си изчистил напълно предишния.

Естествено, че беше чул. Подобни неща ужким бяха поверителна информация, но хората като Харлан Котъри имаха дълги уши. Почувствах как антипатията ми към него става все по-силна. Да, беше ми давал под наем за двайсетачка комбайна си, но какво от това? Сега искаше много повече, сякаш безценната му щерка изобщо не си бе разтваряла краката с призива: *„Влез вътре и боядисай стените.“*

— Изплатих го с парите от реколтата — отвърнах. — Всеки цент, който имах, отиде там. Сега нямам нищо друго освен земята и къщата си. Това е положението.

— Ще намериш начин — изсумтя той. — Ипотекирай къщата, ако нямаш друг избор. Твоят дал е седемдесет и пет долара и като го сравниш с възможността момчето ти да сменя пелени на петнайсет години, мисля, че минаваш доста тънко.

Той се надигна от мястото си. Аз също се изправих.

— Ами ако не успея? Тогава какво, Харл? Шерифа ли ще изпратиш?

Устните му се извиха с такова презрение, че антипатията ми се превърна в омраза. Стана за секунда, ала и днес усещам пламъка на тази омраза, въпреки че толкова много други чувства отдавна са изгорели и изтлели в сърцето ми.

— Никога няма да се обърна към закона за подобно нещо. Но ако не искаш да поемеш своята част от отговорността, между нас всичко е свършено. Край. — Той присви очи срещу залязващото слънце. — Тръгвам си. Иначе ще карам по тъмно. Тия седемдесет и пет долара няма да ми трябват в близките една-две седмици, така че имаш време да ги намериш. А ако не щеш, не щеш. Само не ме лъжи, че не можеш, понеже не съм вчерашен. Трябваше да я оставиш да продаде онзи парцел на „Фарингтън“, Уилф. Ако го беше сторил, тя още щеше да е с теб и да имате пари. И щерка ми най-вероятно нямаше да е на този хал.

Представих си как го изблъсквам от верандата и после скачам върху стегнатия му корем, докато той се мъчи да се изправи на крака. Как взимам косата от обора и я забивам в окото му. Наместо това обаче останах на мястото си, положих длан върху парапета и го загледах как слиза бавно по стъпалата.

— Искаш ли да поговориш с Хенри? — попитах. — Мога да го извикам. И той като мен се чувства виновен за станалото.

Харлан дори не ме удостои с поглед.

— Тя беше девствена, а твоето момче я обезчести. Ако го викнеш тука, като нищо ще взема да го набия. Едва ли ще успея да се удържа.

Зачудих се дали наистина щеше да стане така. Хенри растеше бързо, беше силен и — може би най-важното — вече имаше опит с отнемането на човешки живот. За разлика от Харл Котъри.

За да се запали двигателят на неша, нямаше нужда от ръчна манивела — трябваше само да се натисне един бутон. Да си заможен си беше хубаво във всяко едно отношение.

— Даваш ми седемдесет и пет и забравяме за тази работа — извика ми Харлан насред ръмженето и боботенето на мотора. После зави покрай дънера за цепене на дърва, подплаши петела Джордж и кокошките, които се разхвърчаха из двора, и подкара към богаташката си къща с големия генератор и вътрешния водопровод.

Когато се обърнах, Хенри стоеше до мен. Изглеждаше блед и гневен.

— Не могат да постъпят така с нея — изрече глухо. — Да я изпратят на такова място.

— Могат и ще го сторят — изтъкнах аз. — А ако ти вземеш да направиш нещо глупаво и вироглаво, само ще влошиш положението й.

— Можем да избягаме. Няма да ни хванат. Щом ни се размина със… с това, което направихме тук… значи току-виж успея да избягам в Колорадо с приятелката си.

— Не можеш — отвърнах му, — понеже нямаш пари. Парите решават всички проблеми, нали така разправял Харл. Е, липсата на пари пък прецаква всичко. Знам го от собствен опит, Шанън също го знае. Пък и в момента трябва да мисли за бебето си…

— Не и ако й го отнемат!

— Това не променя начина, по който една бременна жена мисли и чувства. Когато са в подобно състояние, жените стават мъдри по необясним за нас, мъжете, начин. Отношението ми към теб и нея не се е променило само защото тя е забременяла — не сте първите, няма и да сте последните в подобно положение, макар че господин Строг Съдник явно си мисли, че тя трябва да използва онова между краката

си само в клозета. Но ако накараш бременно в петия месец момиче да избяга с теб… и то се съгласи… всичко между нас ще се промени.

— Ти пък какво разбираш? — кресна ми той. В тона му се долавяше безгранично презрение. — Дори едно гърло не можа да прежежеш, без да оплескаш нещата!

Онемях. Хенри го забеляза и ме остави сам на верандата.

* * *

На следващия ден синът ми отиде без никакви уговорки на училище, макар и да знаеше, че няма да види възлюбената си там. Може би защото му позволих да вземе пикапа. Едно момче е готово на всичко, за да кара автомобил, особено когато съвсем отскоро му е разрешено да го прави. Но, естествено, всяко ново увлечение рано или късно се износва. Безмилостният ход на времето затъмнява някогашната лъскава повърхност и онова, което се показва под нея, най-често е грозно, сиво и опърпано. Като козина на плъх.

Щом замина, отидох в кухнята. Изсипах захарта, брашното и солта от металните им кутии и зашарих с пръсти из купчинките. Нямаше нищо. После влязох в спалнята и прерових дрехите й. Пак нищо. Погледнах в обувките й. Същият резултат. Но всеки път, когато удрях на камък, в мен нарастваше увереността, че някъде в къщата със сигурност *има* нещо.

Имах работа в градината, ала вместо да се заема с нея, заобиколих обора и закрачих към стария кладенец. Мястото беше обрасло с бурени — вещерска трева и избуял есенен златник. Някъде долу бяха Елпида и Арлет. Арлет с разкривеното лице. Арлет със зловещата клоунска усмивка. Арлет със специалната *мрежа за коса*.

— Къде са, противна кучко? — попитах я. — Къде си ги скрила?

Опитах се да изпразня съзнанието си, както баща ми ме съветваше, когато не можех да открия определен инструмент или някоя от безценните си книги. След малко се върнах в къщата и отново проверих спалнята и дрешника. На най-горната лавица имаше две кутии за шапки. В първата не открих нищо друго освен шапка — бялата шапка, с която ходеше на църква (когато си даваше зор да го стори, което се случваше веднъж месечно). В другата кутия също

имаше шапка, обаче червена. Никога не я бях виждал да я носи. Приличаше ми на курвенска шапка. Там — в сатенената лента, която минаваше от вътрешната й страна, — сгънати на малки квадратчета, не по-големи от хапчета, бяха затъкнати две двайсетдоларови банкноти. И сега, докато седя в тази мизерна хотелска стая и слушам как плъховете шумолят в стените (да, старите ми приятелчета са тук), мога да ви уверя, че тези две двайсетачки всъщност сложиха печата върху моето проклятие.

* * *

Защото не бяха достатъчно. Разбирате, нали? Естествено, че разбирате. И без да си спец по триногометрия, щеше да знаеш, че трябва да прибавиш трийсет и пет към четирийсет, за да получиш седемдесет и пет. Не ви изглежда много, а? Не забравяйте обаче, че в онези дни за трийсет и пет долара човек можеше да си купи провизии, с които да изкара два месеца; толкова струваше и един добър хамут в ковачницата на Ларс Олсън. За трийсет и пет долара можех да си купя билет за влака от Небраска до Сакраменто, щата Калифорния… което понякога ми се ще да бях направил.

Трийсет и пет.

Понякога, докато лежа нощем в кревата, буквално *виждам* това число. Цифрите му пламтят в червено — като предупредителен знак да не пресичаш железопътната линия, защото иде влак. Аз обаче се опитах да пресека… и влакът ме прегази. Ако във всеки човек живее Заговорник, то у нас също така се крие и Безумец. И в мъчителните нощи, когато не мога да заспя, защото проблясващите цифри *не ми дават* да заспя, Безумецът в мен ми нашепва, че всичко е една мащабна конспирация — че Котъри, Стопенхаузер и адвокатът на „Фарингтън“ са в тайно съзаклятие срещу мен. Естествено, истината е по-различна (или поне така ми се струва на дневна светлина). Харлан Котъри и адвокат Лестър може и да са разговаряли по въпроса със Стопенхаузер впоследствие — след онова, което сторих, — но съм сигурен, че в началото нещата са били съвсем невинни; Стопенхаузер всъщност е искал да ми помогне… като си върши работата за банка „Хоум“, разбира се. Ала щом Харлан или Лестър — или и двамата

заедно — са видели появилата се възможност, са решили да се възползват от нея. И Заговорникът е станал жертва на техния заговор — как ви се струва, а? Тогава обаче и пет пари не давах за това, понеже вече бях изгубил сина си. И знаете ли кого всъщност обвинявах най-силно?

Арлет.

Да.

Понеже тя бе оставила двете двайсетачки в подплатата на червената си курвенска шапка — за да ги намеря. И виждате ли какъв дяволски капан ми бе заложила?

Защото не тези четирийсет долара ме закопаха, а разликата, която стоеше между тях, и сумата, която Котъри искаше за преподавателя на бременната си дъщеря; сумата, която искаше, та Шанън да учи латински и да не изостава с проклетата си *триногометрия*.

Трийсет и пет. Трийсет и пет. Трийсет и пет.

* * *

Мислих за парите, които Харлан искаше за уроците в пансиона, до края на седмицата. Както и през почивните дни. От време на време изваждах онези две банкноти — бях ги разгънал, ала гънките си стояха — и ги разглеждах изучаващо. В неделната вечер най-накрая взех решение. Казах на Хенри, че в понеделник ще трябва да отиде на училище с форда модел Т, понеже аз ще ходя до Хемингфорд Хоум, за да помоля господин Стопенхаузер от банката за краткосрочен заем. Неголям заем. Само трийсет и пет долара.

— Защо? — попита той. Седеше до прозореца и умислено се взираше в мрака, падащ над западната нива.

Обясних му. Мислех си, че тази тема ще предизвика нов скандал за Шанън, и донякъде даже го исках. Не беше продумвал за нея от цяла седмица, обаче аз знаех, че вече е заминала. Мърт Донован ми каза, когато се отби да натовари царевица за посев. *„Пратили са я в някакво шикозно училище някъде в Омаха* — сподели ми той. — *Е, още по-добре за девойчето, викам аз. Щом тъй и тъй ще гласуват, поне да понаучат туй-онуй. Макар че…* — добави Мърт след кратък размисъл

— … моята прави туй, дето й кажа. И по-добре за нея, ако не иска да й се случи случка.“

Щом аз знаех, че Шан вече е заминала, вероятно и Хенри знаеше. Нищо чудно и да беше научил още преди мен — училищните клюки се разпространяват най-бързо. Той обаче си мълчеше. Вероятно се опитвах да го подтикна да излее болката и оскърблението си. Нямаше да е приятно, но след време навярно щеше да се окаже от полза. Нито раните на челото, нито и тези зад него трябва да загнояват. Стане ли така, инфекцията неминуемо плъзва навсякъде.

Щом му споделих какво знам, синът ми само изсумтя. Ето защо реших да го разтърся по-силно.

— Двамата с теб ще си поделим остатъка от сумата — заявих му аз. — Ще излезе не повече от трийсет и осем долара, ако изчистим заема до Коледа. Това прави по деветнайсет кинти на човек. Ще приспадна твоите от парите, които ти давам за полската работа.

Бях сигурен, че това предложение ще го разгневи… ала той отново изсумтя намусено. И толкова. Дори не се оплака, че ще трябва да ходи с форда на училище, макар и да ми бе споделял, че другите хлапета му се подиграват и наричат автомобила „Гъзотрошачката на Ханк“.

— Сине?

— Какво?

— Добре ли си?

Той се обърна към мен и се усмихна. Ако разтягането на устните може да мине за усмивка.

— Добре съм. Успех утре в банката, тате. Аз си лягам.

Докато се изправяше, попитах:

— Няма ли да получа една целувка?

Той ме целуна по бузата. За последен път.

* * *

И така, Хенри отиде на училище с форда, а аз подкарах пикапа към Хемингфорд Хоум. Щом влязох в банката, чаках не повече от пет минути, преди господин Стопенхаузер да ме приеме в кабинета си. Обясних му от какво се нуждая, ала не пожелах да кажа за какво точно

искам тези пари и изтъкнах като мотив за заема „лични причини“. Не мислех, че дължа конкретни разяснения за подобна нищожна сума, и се оказах прав. Ала когато приключих, той скръсти ръце и ме изгледа като строг, но справедлив баща. В ъгъла големият стенен часовник марка „Регулатор“ нарязваше времето на тънки резенчета с неумолимото си тиктакане. Откъм улицата се разнесе боботене на автомобилен двигател. В следващия миг заглъхна и настана тишина, ала само миг по-късно дочух изръмжаването на друг мотор. Дали това беше моят син, който бе пристигнал с форда и после беше взел пикапа ми? Няма как да узная със сигурност, обаче си мисля, че е било точно така.

— Уилф — изрече накрая господин Стопенхаузер, — ти имаше съвсем малко време, за да преодолееш случилото се с жена ти. Извинявай, задето отново подхващам тази болезнена за теб тема, но ми се струва уместно, а и да ти кажа честно, кабинетът на банковия служител си е малко като църковна изповедалня. Ето защо ще ти говоря като твой холандски чичо. В което няма нищо неуместно, понеже именно от Холандия са дошли родителите ми.

Бях чувал това и преди — както, предполагам, и повечето посетители в този кабинет, — така че само кимнах с вежлива усмивка, подканвайки го да продължи.

— Искаш да узнаеш дали „Хоум Банк & Тръст“ ще ти отпусне заем от трийсет и пет долара? Никакъв проблем. Изкушавам се да решим въпроса като стари познати и направо да ти ги дам от портфейла си, само че никога не нося повече пари в брой, отколкото ми трябват за обяд в „Сплендид“ и да ми лъснат обувките в бръснарницата. Да разполагаш с по-голяма сума в джоба си е сериозно изкушение дори за изпечен стар хитрец като мен, а и бизнесът си е бизнес. *Но!* — Той вдигна пръст. — Не е там въпросът, защото ти *нямаш* нужда от трийсет и пет долара.

— За съжаление ми трябват — въздъхнах и се зачудих дали Стопенхаузер знае защо. Може и така да беше; той действително беше един изпечен стар хитрец. Но Харл Котъри също бе такъв, макар че през тази есен беше променил леко статута си и вече бе посрамен стар хитрец.

— Не, не ти трябват. Трябват ти седемстотин и петдесет долара — ето от какво имаш нужда — и можеш да ги получиш още днес. След

това от теб зависи как ще постъпиш — дали ще ги вложиш на съхранение в банката, или ще си излезеш оттук с банкнотите в джоба си. За мен е без значение. Ти изплати ипотеката за къщата си още преди три години и сега нямаш никакви задължения. Затова няма абсолютно никаква причина да не се възползваш от този факт и да не вземеш нов ипотечен заем. Хората непрекъснато го правят, и то най-добрите от тях. Ще останеш изненадан, ако видиш имената им. Най-добрите от най-добрите. Да, сър!

— Много мило от ваша страна, господин Стопенхаузер, но не мисля така. Тази ипотека тегнеше като тъмен облак над главата ми през цялото време и…

— Точно там е работата, Уилф! — И той отново изпъна показалец, но този път не се спря дотам, а го заклати напред-назад, досущ като махалото на стенния часовник. — Точно там е проклетата същина на въпроса! Именно хората, които правят ипотека и после се чувстват като волни птички божии, пърхащи сред цветя и рози, не успяват да я погасят и в крайна сметка губят ценното си имущество! А хората като теб, които носят договора с банката като тежък чувал с чакъл в навъсен ден, винаги изчистват заема до последния цент! Да не би да искаш да ми кажеш, че няма подобрения, които можеш да направиш по къщата си? Че нямаш покрив за ремонтиране? Или не се нуждаеш от повече добитък? — Той ми хвърли дяволит поглед. — А може би е време и ти да си прокараш вътрешен водопровод като съседа си? Много добре знаеш, че подобни неща се отплащат с времето. И накрая можеш да се окажеш с подобрения, които далеч надхвърлят стойността на ипотечния заем. Предлагам ти безценни придобивки на нищожна цена, Уилф! Безценни придобивки на нищожна цена!

Замислих се над офертата. Накрая казах:

— Много съм изкушен, господине. Наистина. Няма да лъжа за това…

— Няма нужда. Кабинетът на банковия служител е като църковна изповедалня — с минимални разлики. Най-добрите мъже в страната са сядали на този стол, Уилф. Най-добрите.

— Обаче аз дойдох само за краткосрочен заем — който вие толкова любезно ми отпуснахте — и ми трябва малко време за това ново предложение. — Изведнъж ми хрумна нова идея, и то изненадващо хубава. — Пък и трябва да поговоря с момчето ми, Хенри

— или Ханк, както предпочита да го наричат сега. Вече е на възраст, в която е добре да започна да обсъждам с него тези неща, понеже един ден моето ще стане негово.

— Разбрах, напълно те разбрах. Но това, което ти предлагам, е най-доброто за теб, Уилф. И най-разумно от твоя страна би било да се възползваш от офертата ми. — Той се изправи и ми подаде ръка. Раздрусах я. — Ти дойде при мен да купиш риба, Уилф. А аз съм готов да ти продам въдица. Далеч по-добра сделка, не мислиш ли?

— Благодаря ви — отвърнах. Докато слизах по стълбите, си помислих: *„Ще го обсъдя със сина си.“* Каква хубава мисъл! Неочаквано слънчева, топла мисъл в едно сърце, което бе замръзнало от месеци.

* * *

Съзнанието е странно нещо, нали? Погълнат от неочакваното предложение на господин Стопенхаузер, изобщо не забелязах, че автомобилът, с който бях дошъл, е заменен от онзи, с който Хенри бе отишъл на училище. Макар че не съм съвсем сигурен дали веднага щях да надуша нещо нередно, ако мислите ми не се рееха другаде. Все пак и двете коли ми бяха до болка познати, понеже и двете бяха мои. Прозрението се стовари върху мен едва когато се наведох да взема манивелата и зърнах сгънатия лист хартия, затиснат с камък върху шофьорската седалка.

За момент буквално застинах. Стоях, стъпил с единия крак на пода на автомобила, а с другия на тротоара; с едната ръка се подпирах на ръба на купето, а другата бе протегната под седалката, където държахме манивелата. Изведнъж, още преди да взема бележката и да я прочета, осъзнах защо Хенри е избягал от училище и е направил тази размяна. Пикапът бе доста по-надежден за дълги пътувания. Като пътуване до Омаха например.

Тате,

Взех пикапа. Мисля, че се сещаш къде отивам. Остави ме на мира. Знам, че можеш да изпратиш шериф

Джоунс да ме върне, но ако го направиш, ще му разкажа всичко. Сигурно си мислиш, че ще променя решението си, защото съм „още малък“, НО НЯМА ДА СТАНЕ! Без Шан не ми пука за нищо. Обичам те, тате, макар че и аз не знам защо, след като всичко, което направихме, ми донесе само нещастие.

Твой любящ син,

Хенри (Ханк) Джеймс

Не бях на себе си, когато потеглих към фермата. Чувствах се замаян и карах като насън. Мисля, че някои хора ми махнаха за поздрав — май дори Сали Котъри, която стоеше зад крайпътната зеленчукова сергия на Котъри, ми махна — и аз навярно й отвърнах, ала нямам никакъв спомен за това. За първи път след посещението на шериф Джоунс — който ми задаваше уж добронамерени въпроси и оглеждаше всичко с хладните си зорки очи, — електрическият стол изникна като действителна перспектива пред мен. Образът му беше толкова реален, че буквално усетих как в кожата ми се впиват ремъците, с които стягаха ръцете ми на китките и над лактите.

Щяха да го хванат, без значение дали си държах устата затворена или не. Това ми се струваше неизбежно. Хенри нямаше пари — нямаше дори дребни, за да напълни резервоара — така че щеше да се наложи да продължи пеш още преди да стигне Елкхорн. А дори и да успееше да открадне малко бензин, щяха да го спипат, щом си доближеше носа до мястото, където сега живееше Шан (като затворник, както предполагаше синът ми; едва ли му беше минало през ума, че на девойката може да й харесва престоят в пансиона).

Харлан със сигурност беше дал описанието на Хенри на директорката (или както там се води) — сестра Камила, ако си спомнях правилно. А дори той да бе пренебрегнал възможността отчаяният млад рицар да се опита да освободи своята възлюбена от мрачната й тъмница, това едва ли се отнасяше и за сестра Камила. Бях готов да се обзаложа, че в работата си жената се бе сблъсквала с много отчаяни рицари.

Единствената ми надежда се крепеше на съмнителната възможност, че след като го заловят, Хенри ще си държи устата

затворена достатъчно дълго, за да разбере, че провалът му се дължи не на моята намеса, а на необмислените му романтични пориви. Макар че да се надяваш един замаян от любов тийнейджър да дойде на себе си и да прояви малко здрав разум е като да се надяваш да намериш игла в копа сено. Ала какъв избор имах?

Щом влязох в двора с колата, съзнанието ми ненадейно бе прорязано от една безумна мисъл — да не изгасям двигателя, да събера набързо най-необходимото в една чанта и да потегля към Колорадо. Тази идея обаче не живя повече от две секунди. Имах пари — седемдесет и пет долара, — но колата щеше да ме остави още преди да пресека щатската граница при Джулсбърг. Ала не това ме спря; в подобен случай спокойно бих могъл да карам до Линкълн и там да разменя форда за по-надеждна кола, като добавя шейсетина долара отгоре. Истинската причина беше мястото… и най-вече домът. Роднят дом. *Моят* роден дом. Бях убил жена си, за да го запазя, и нямах никакво намерение да го изоставям само защото моят глупав и незрял съучастник в престъплението се беше хвърлил презглава в обречена романтична авантюра. Напуснех ли фермата, нямаше да е заради Колорадо, а само заради щатския затвор. И ако наистина искат да ме закарат там, ще трябва да ме оковат във вериги, защото за нищо на света няма да тръгна доброволно.

* * *

Това се случи в понеделник. Нито във вторник, нито в сряда имаше някакво развитие на ситуацията. Шериф Джоунс не ме навести, за да ми каже, че Хенри е бил хванат на магистралата Омаха-Линкълн, докато се опитвал да се качи на автостоп, Харл Котъри също не се появи, за да ми съобщи (с пуританско задоволство), че полицията на Омаха е арестувала Хенри по сигнал на сестра Камила… и че сега момчето ми виси в тамошния пандиз и разказва налудничави истории за ножове, кладенци и конопени чували. Във фермата всичко бе тихо и спокойно. Аз прекарвах дните си в работа — берях зеленчуци, поправях оградата, доях кравите, хранех пиленцата — и през цялото това време сякаш се намирах в странен унес. Част от мен (и то немалка) вярваше, че всичко е един дълъг и изключително заплетен

сън, от който скоро ще се събудя и ще заваря Арлет да похърква в леглото до мен, а на двора Хенри ще цепи дърва за разпалването на сутрешния огън.

Ала ето че в четвъртък госпожа Макрийди — пълничката мила вдовица, която преподаваше точни науки в училището на Хемингфорд Хоум — реши да ме посети със своя форд модел Т, за да попита дали Хенри е добре.

— Напоследък сред децата върлува едно доста неприятно стомашно разстройство — каза тя. — Та се зачудих да не би да го е пипнал. Прекъсна ненадейно занятията.

— Определено е разстроен — отвърнах аз, — ала причината не е стомахът, а сърцето му. Той избяга, госпожо Макрийди. — Неочаквани сълзи, смъдящи и парещи, изпълниха очите ми и замъглиха погледа ми. Извадих кърпичката от джоба на работния си гащеризон, ала някои потекоха по страните ми, преди да съм успял да ги избърша.

Когато зрението ми отново се проясни, видях, че госпожа Макрийди, която милееше за всяко хлапе, дори и за най-недисциплинираните, също е на път да се разплаче.

Навярно през цялото време е знаела от каква точно сърдечна мъка е страдал Хенри.

— Той ще се върне, господин Джеймс. Не се притеснявайте. Виждала съм това да се случва и преди и очаквам да го видя още поне един-два пъти, преди да се пенсионирам, макар че този момент вече не е толкова далеч в бъдещето, както бе едно време. — Тя понижи глас, сякаш се боеше, че Джордж петелът или някоя от пернатите любовници в харема му може да се окаже шпионин: — Този, с когото трябва да внимавате, е баща й. Той е суров и непреклонен мъж. Не е лош човек, но е прекалено строг.

— Зная — кимнах. — И предполагам, че знаете къде е дъщеря му в момента.

Тя сведе поглед. Това бе достатъчно красноречив отговор.

— Благодаря ви, че се отбихте, госпожо Макрийди. Мога ли да ви помоля разговорът ни да си остане между нас?

— Разбира се… но децата вече си шушукат какво се е случило.

Естествено. Оставаше и да не го правят.

— Имате ли телефон, господин Джеймс? — Тя се огледа за жици. — Виждам, че нямате. Няма значение. Ако узная нещо, ще

намина да ви кажа.

— Тоест, ако научите нещо преди Харлан Котъри или шериф Джоунс.

— Бог ще се погрижи за сина ви. Както и за Шанън. Знаете ли, те наистина бяха прекрасна двойка; всички го казваха. За съжаление понякога плодът узрява твърде рано и студът го убива. Колко жалко. Колко тъжно, че трябваше да стане точно така!

Тя се ръкува с мен — имаше силно ръкостискане, досущ като на мъж — и потегли с таратайката си. Не мисля, че го бе направила съзнателно, ала бе говорила за Шанън и сина ми в минало време.

* * *

В петък бях посетен и от шериф Джоунс. Той не беше сам — зад автомобила със златната звезда на вратата се движеше моят пикап. Сърцето ми за малко да изхвръкне при тази гледка, ала миг по-късно посърна, щом забелязах кой седи зад волана — Ларс Олсън.

Помъчих се да остана спокоен, докато Джоунс изпълняваше характерния си ритуал на пристигането — нагласяне на колана, избърсване на челото (въпреки че денят бе хладен и облачен) и приглаждане на косата. Обаче не можах да издържа.

— Той добре ли е? Открихте ли го?

— Не, не можем да кажем, че сме го открили — отвърна той, докато изкачваше стъпалата на верандата. — Някакъв прериен ездач източно от Лайм Биска видял камиона, но нито следа от хлапето. Може би щяхме да сме по-информирани, ако ни беше съобщил веднага след случилото се. Не съм ли прав?

— Надявах се, че сам ще се върне — казах мрачно аз. — Замина за Омаха. Не знам какво точно трябва да ти споделя, шерифе…

Ларс Олсън се отдалечи на известно разстояние, ала ушите му си останаха все така наострени.

— Върни се при колата ми, Олсън! — нареди му Джоунс. — Това е поверителен разговор.

Понеже си беше кротка душица, Ларс се подчини без никакви възражения. Шерифът се обърна отново към мен. За разлика от

предишното си посещение сега не изглеждаше никак весел и разговорлив.

— Вече знам достатъчно, не мислиш ли? Знам, че момчето ти е живяло с дъщерята на Харл Котъри, както и че най-вероятно е отпрашило за Омаха. Зарязало е пикапа ти край пътя насред една поляна, обрасла с висока трева, когато е разбрало, че резервоарът вече е почти празен. Умно от негова страна. Откъде е наследило тоя акъл? От теб или от Арлет?

Не отговорих. Джоунс току-що ми беше подсказал една идея. Нищо особено, но можеше да ми свърши работа.

— Твоят Хенри е направил нещо, за което трябва да му благодарим — продължи шерифът. — Току-виж отървал пандиза. Изскубал е всичката трева под камиона, преди да го зареже на поляната. За да не я подпали ауспухът, нали разбираш? Ако бе предизвикал голям прериен пожар, съдът нямаше да е много благосклонен към него, не съм ли прав? Неколкостотин хиляди акра можеха да изгорят, я си представи само! Мислиш ли, че тогава на някого щеше да му пука, че виновникът е само на петнайсет години?

— Е, след като не е станало, шерифе — понеже момчето ми е постъпило правилно, — защо продължаваме да чоплим тая тема? — попитах, макар и да знаех отговора. Джоунс пет пари не даваше за мрънкането на адвокат Андрю Лестър, обаче бе добър приятел с Харл. И двамата бяха членове на новосформираната Ложа на лосовете[12], а Харл вече имаше зъб на моя син.

— Докачлив си, а? — подхвърли Джоунс и избърса отново челото си, след което намести широкополия си стетсън. — Е, предполагам, че и аз сигурно щях да съм докачлив, ако ставаше въпрос за моя син. Но знаеш ли какво? Ако ставаше въпрос за моя син и Харл Котъри беше мой съсед — мой *добър* съсед, — щях да отида при него и да му кажа: „Харл? Виж сега, имам да ти кажа нещо. Мисля, че синът ми ще се опита да навести дъщеря ти. Прецени дали ще кажеш на някого там, в Омаха, да се оглежда за него и да има едно наум.“ Но ти не си го сторил, нали?

Идеята, която шерифът ми беше дал, започваше да изглежда все по-добра и по-добра. Почти бе дошъл моментът да я вкарам в обращение.

— Още не се е появил там, нали?

— Засега не са го виждали — отвърна Джоунс. — Но това не означава нищо. Може все още да търси пансиона…

— Не смятам, че е избягал, за да ходи при Шанън — изтъкнах аз.

— Че защо тогава? Да не би в Омаха да са пуснали някакъв специален нов сладолед? Защото всичко сочи, че се е отправил именно натам.

— Мисля, че е тръгнал по следите на майка си. Предполагам, че по някакъв начин е успяла да се свърже с него.

Трябваха му десетина секунди, за да смели тази неочаквана информация — достатъчно време, за да избърше за кой ли път челото си и да приглади косата си. После ме попита:

— И как може да е станало това?

— С писмо например. — Бакалницата на Хемингфорд Хоум служеше и като пощенска служба, където пристигаше всичката поща. — Може да са му го дали, когато се е отбил за бонбони или пакетче фъстъци, както често прави на връщане от училище. Не го твърдя със сигурност, шерифе — не мога да знам какво точно се е случило, както и не знам защо се държиш с мен по този начин, сякаш съм извършил някакво престъпление. Не аз й надух корема в крайна сметка!

— Недей да говориш тъй за едно порядъчно момиче!

— Може би си прав, а може и да не си — отвърнах малко дръзко. — Виж сега, искам да знаеш, че случилото се беше изненада не само за Котъри, но и за мен! Дойде ми като гръм от ясно небе, а отгоре на всичко и момчето ми избяга от къщи! Те поне знаят къде е дъщеря им.

Джоунс отново изгуби дар-слово. После извади малко тефтерче от задния си джоб и надраска нещо в него. Прибра обратно бележника и вдигна очи към мен.

— Значи не знаеш със сигурност дали жена ти е влязла във връзка със сина ти, така ли? Това ли искаш да ми кажеш? Че всичко е само догадка?

— Зная, че Хенри говореше много за майка си, след като тя си тръгна, ала после изведнъж престана да го прави. Зная и че не се е вясвал около онзи пансион, където Харлан и съпругата му изпратиха Шанън. — По отношение на второто бях не по-малко изненадан от шерифа… и същевременно дяволски благодарен. — И като съберем двете неща, какво се получава?

— Не знам — намръщи се Джоунс. — Наистина не знам. Мислех си, че съм разнищил проблема, но се оказва, че съм сбъркал. Да, всеки от нас може да сбърка. Всички сме роби на греха, както се казва в Светото писание. Но, мили боже, тези хлапета наистина вгорчават живота ми. Ако чуеш някаква вест от сина си, Уилфред, на твое място бих му казал да си довлече кльощавия задник у дома и да стои далеч от Шанън Котъри, ако знае къде се намира тя. Гарантирам ти, че девойчето няма никакво желание да го вижда. Добрата новина засега е, че няма прериен пожар и не можем да го арестуваме, задето е откраднал пикапа на баща си.

— Така е — кимнах мрачно. — За нищо на света няма да повдигна подобно обвинение.

— Обаче — изпъна показалец шерифът, с което ми напомни за господин Стопенхаузер от банката. — Точно преди три дни в Лайм Биска — недалеч от мястото, където онзи прериен ездач е открил пикапа ти, — някой е обрал магазинчето за алкохол и хранителни стоки в края на града. Онова с рекламата на покрива, дето е нарисувано момиче със синьо боне… Забърсал е двайсет и три долара. Докладът е на бюрото ми. Бил е някакъв младеж, облечен със старовремски каубойски дрехи, със закрито от бандана[13] лице и каубойска шапка. Собственичката била зад тезгяха и обирджията я заплашил с някакъв инструмент. Според нея бил нещо като щанга или „кози крак“, но кой знае? Все пак женицата наближава осемдесетте и е полусляпа.

Беше мой ред да онемея. Бях като поразен от гръм. Когато най-сетне успях да възвърна самообладанието си, казах следното:

— Хенри избяга от училище, шерифе, и доколкото се сещам, него ден носеше фланелена риза и панталони от рипсено кадифе. Не си е взел никакви допълнителни дрехи, а и държа да отбележа, че в гардероба му няма *никакви* каубойски одежди, ботуши и прочее. Да не говорим за каубойска шапка.

— Като нищо може да е откраднал и тях, не съм ли прав?

— Ако не знаеш нещо повече от онова, което ми каза, би било справедливо да спреш дотук. Зная, че сте приятели с Харлан…

— О, това няма нищо общо със случая.

Всъщност имаше и двамата го знаехме, ала нямаше никакъв смисъл да задълбавам в тази насока. Да, моите мизерни осемдесет акра

едва ли можеха да се мерят с четиристотинте на Харлан Котъри, обаче и аз бях земевладелец и данъкоплатец и нямах никакво намерение да се оставя да ме сплашват. Именно на това реших да наблегна и шериф Джоунс добре ме разбра.

— Моят син не е обирджия и не заплашва жени. Това не е неговият стил на поведение и никой не го е възпитавал в подобен дух!

„Освен напоследък, ама то не се брои“ — прошепна едно гласче в съзнанието ми.

— Най-вероятно става въпрос за някой бродяга, който си търси бърза печалба — отбеляза Джоунс. — Обаче ми се стори, че трябва да го знаеш, ето защо ти го казах. Не знаем какво ще тръгнат да разправят хората, нали така? Всичко се разчува, всеки обича да дърдори… Мълвата е безплатна. Що се отнася до мен, край на темата — нека областният шериф на Лайм Биска да се занимава със случая. Но е хубаво да знаеш, че полицията на Омаха държи под око пансиона, където е настанена Шанън Котъри. Просто за всеки случай, ако синът ти реши да се свърже с девойчето, нали се сещаш? — Той приглади косата си и намести широкополата си шапка за последен път. — Може би момчето ти ще се върне самичко, без никой да пострада, и тогава ще зачеркнем целия този разговор като… де да знам… уреден дълг.

— Чудесно. Само недей да го наричаш лош син, освен ако не искаш да наречеш и Шанън Котъри лоша дъщеря.

Начинът, по който потрепнаха ноздрите му, ми подсказа, че това не му хареса особено, ала явно предпочете да се въздържи от коментар. Наместо това изрече:

— Ако момчето ти се върне и ти каже, че е видяло майка си, извести ме възможно най-бързо, става ли? Все още я водим в бумагите като безследно изчезнала. Дивотия, ама какво да правиш — законът си е закон.

— Разбира се, че ще те уведомя.

Джоунс ми кимна и закрачи към колата си. Ларс се беше разположил зад волана. Шерифът му изшътка да се премести — беше от хората, които обичат сами да шофират — и не след дълго автомобилът потегли. Докато гледах подире им, се замислих за младежа, обрал магазинчето, и се помъчих да се убедя, че моят Хенри никога не би сторил подобно нещо… а дори и да бе принуден да го стори, не беше толкова съобразителен, за да се сети да се дегизира с

дрехи, които преди това е откраднал от някой хамбар или приют. Обаче Хенри се беше променил, а убийците често развиват неподозирани до този момент качества, особено що се отнася до хитрост и съобразителност. Все пак това са жизненоважни умения, от които зависи оцеляването им. Ето защо си помислих, че навярно извършителят е бил…

Не. Няма да го кажа. Би било твърде мекушаво от моя страна. В края на краищата това е моята изповед, моята последна дума, и ако не мога да кажа истината — цялата истина и нищо, освен истината, — каква е ползата от нея? Какъв е смисълът да си давам целия този труд?

Той е бил. Хенри. От погледа на шериф Джоунс разбрах, че ми разказва за този крайпътен обир само защото не бях превил глава пред него, както бе очаквал, обаче аз бях прозрял истината. Защото знаех повече от него. След като си помогнал на баща си да убие майка ти, какво е да откраднеш нечии дрехи и да размахаш автомобилна щанга пред лицето на една старица? Нищо особено, нали? И щом бе опитал веднъж, най-вероятно щеше да пробва и втори път, след като онези двайсет и три долара свършеха. Навярно в Омаха. Където щяха да го заловят. И тогава всичко можеше да излезе наяве. Почти със сигурност щеше да излезе наяве.

Изкачих стъпалата на верандата, седнах и закрих лице с дланите си.

* * *

Дните минаваха. Бях изгубил бройката им; единственото, което знаех, беше, че са сиви и почти непрекъснато валеше. А когато започнат дъждовете, работата на открито трябва да почака — особено когато не разполагаш с достатъчно добитък или допълнителни пристройки, за да запълниш безкрайните часове с други задачи. Опитах се да чета, но думите не искаха да се свързват в изречения, а от време на време някоя от тях изскачаше от страницата и надаваше пронизителен писък. „Убийство.“ „Вина.“ „Предателство.“ И други думи като тези.

Имаше дни, в които седях на верандата с книга в скута си, загърнат с палтото си от овча кожа заради студа и влагата, и се взирах

отнесено в дъждовните струи, стичащи се от козирката. А нощем лежах буден чак до сутринта, заслушан в барабаненето на дъжда по покрива над главата ми. Напомняше ми плахото почукване на свенлив посетител, чакащ позволение да влезе. Твърде много време прекарвах в размисли за Арлет — как седи в кладенеца заедно с Елпида. Започвах да си представям, че е все още… не жива (вярно е, че бях подложен на голямо нервно напрежение, но не бях луд), а някак будна. Сякаш усещаше развоя на събитията от своя импровизиран гроб и беше изключително доволна от случващото се.

„Харесва ли ти как се обърнаха нещата, Уилф? — щеше да ме попита тя, ако можеше (естествено, във въображението ми можеше). — *Е, струваше ли си? Какво ще кажеш?“*

* * *

Една нощ, около седмица след посещението на шериф Джоунс, докато се мъчех да чета „Къщата със седемте кули“ на Натаниъл Хоторн, Арлет пропълзя зад мен, протегна ръка отстрани на главата ми и докосна горната част на носа ми с един хладен, влажен пръст.

Изтървах книгата върху ръчно плетения килим на дневната и скочих на крака. В същия миг студеният пръст пипна устните ми. После ме докосна отново, този път по челото — там, където косата ми започваше да оредява. Засмях се — неуверен, нервен, гневен смях — и се наведох, за да вдигна романа от земята. Докато го правех, леденият пръст ме докосна за четвърти път — по тила, сякаш мъртвата ми жена искаше да каже: *„Привлякох ли вече вниманието ти, Уилф?“* Отстъпих назад, за да не може следващия път да ми бръкне в окото, и погледнах нагоре. Таванът над главата ми беше потъмнял и от него капеше вода. Мазилката още не бе започнала да се подува, ала ако не спреше да вали, със сигурност и това щеше да стане. Можеше дори да започне да пада на големи парчета. Течът беше точно над любимото ми място за четене. Естествено, че ще е точно там. Навсякъде другаде таванът изглеждаше добре… поне засега.

Замислих се за думите на Стопенхаузер: *„Да не би да искаш да ми кажеш, че няма подобрения, които можеш да направиш по къщата си? Че нямаш покрив за ремонтиране?“* И после ми хвърли

онзи дяволит поглед. Сякаш знаеше. Сякаш двамата с Арлет се бяха наговорили.

„Недей да си мислиш такива неща — укорих се аз. — *Не ти ли стига, че не спираш да си я представяш как седи там долу? Че не спираш да се чудиш дали червеите вече са изяли проклетите й очи? И дали ларвите не са изгризали хапливия й език… или може би само са притъпили острия му връх?“*

Приближих се до масата в другия край на стаята, взех бутилката и си налях порядъчно количество кафяво уиски. Ръката ми трепереше, макар и немного силно. Пресуших уискито на две големи глътки. Знаех, че не е добре пиенето да ми става навик, но не всяка вечер човек усеща как мъртвата му съпруга го докосва по носа. А и алкохолът ме накара да се почувствам по-добре. Направи ме по-уверен в собствените си сили. Не се нуждаех от ипотечен заем от седемстотин и петдесет долара, за да оправя покрива — можех да го ремонтирам и сам с подръчни материали, когато престане да вали. Обаче щеше да стане грозно; щеше да изглежда като „бедняшка кръпка“, както обичаше да казва майка ми. Ала като се замислих, не това ме притесняваше. Премахването на теча щеше да ми отнеме не повече от ден-два. А аз имах нужда от работа, с която да се занимавам през зимата. От усилна работа, която да отвлече мислите ми от Арлет и нейния престол от пръст; от Арлет с нейната *мрежа за коса*. Трябваше да се захвана със сериозни подобрения по къщата, вследствие на които да си лягам вечер толкова уморен, че веднага да заспивам, без да лежа буден в мрака и да се вслушвам напрегнато в дъжда, чудейки се дали Хенри не е някъде навън, тежко болен от грип. Понякога работата е единственото възможно решение; единственият възможен отговор.

На следващия ден отидох до града с пикапа си и направих онова, което никога не би ми хрумнало да сторя, ако не се нуждаех от онези трийсет и пет долара — изтеглих ипотечен заем за седемстотин и петдесет. В края на краищата всички попадаме в мрежата, която сами сме си изплели. Абсолютно съм убеден в това. Накрая всички попадаме в мрежата.

* * *

Същата седмица в Омаха млад мъж с каубойска шапка влязъл в заложната къща на Додж Стрийт и си купил никелиран[14] трийсет и две калибров пистолет.

Платил с пет долара, които без съмнение са му били подадени — под заплаха — от полусляпа стара жена, въртяща магазинче под реклама, на която било нарисувано момиче със синьо боне. На другия ден млад мъж с каскет и червена бандана, закриваща устата и носа му, влязъл в местния клон на Първа земеделска банка, насочил оръжието си към симпатичната млада касиерка на име Рода Пенмарк и поискал всички пари от касата. Тя му връчила около двеста долара, предимно на банкноти от по един и пет — от онези мръсни, измачкани банкноти, които фермерите носят сгънати в джобовете на работните си гащеризони. Докато отстъпвал към изхода, натъпквайки парите в джобовете на панталоните си с една ръка (изглежда бил нервен, понеже изтървал няколко банкноти на земята), едрият мъж от охраната — пенсиониран полицай — му казал: „Синко, не трябва да го правиш.“ Тогава младежът стрелял във въздуха със своя трийсет и две калибров пистолет. Неколцина клиенти на банката извикали уплашено. *„Не ми трябва и да ви убивам* — изрекъл иззад червената си бандана, — *ала ще го сторя, ако се наложи. Минете зад тази колона, господине, и останете там, ако съзнавате кое е най-доброто за вас. Отвън имам приятел, който държи на прицел вратата.“*

И така, младежът изскочил тичешком навън, смъквайки банданата от лицето си. Човекът от охраната изчакал минута-минута и нещо и също излязъл с вдигнати ръце (той не разполагал с огнестрелно оръжие), просто за всеки случай, ако отвън наистина дебнел приятелят на извършителя на обира. Естествено, такъв нямало. Ханк Джеймс нямаше приятели в Омаха… с изключение на младата жена, в чиято утроба растеше бебето му.

* * *

Реших да взема двеста долара от заема в брой, а другите пари да оставя на съхранение в банката на господин Стопенхаузер. После напазарувах — първо минах през железарския магазин, после през склада за дървен материал и накрая през бакалницата, където Хенри

уж бе получил предполагаемото писмо от майка си… което тя без съмнение щеше да му напише, ако не се намираше в стария кладенец. Когато напуснах очертанията на града, ситният дъждец неусетно се усили и докато стигна до фермата, вече валеше като из ведро. Разтоварих току-що закупения дървен материал и керемиди, нахраних и издоих кравите, след което се заех да прибера провизиите от бакалницата; предимно суха храна, консерви и основни питателни продукти, които бяха свършили твърде бързо в отсъствието на Арлет в кухнята. Щом приключих и с тази задача, сложих да си стопля на печката вода за къпане и свалих мокрите си дрехи. Извадих пачката банкноти от предния джоб на измачкания си работен гащеризон, преброих ги и видях, че разполагам с почти сто и шейсет долара. Защо бях изтеглил такава голяма сума? Защото умът ми витаеше другаде. *Къде* другаде? При Арлет и Хенри, разбира се. Да не говорим за Хенри и Арлет. В онези дъждовни дни мислите ми се въртяха все около тях.

Добре съзнавах, че не беше никак добра идея да държа толкова много пари вкъщи. Далеч по-разумно би било да вложа и тях в банката, където щяха да заработят някаква лихва (макар и несъизмерима с лихвата по ипотечния заем), докато измисля къде е най-добре да ги инвестирам. Междувременно обаче щях да ги скрия на някое сигурно място.

Първото скривалище, което ми дойде наум, беше кутията с червената курвенска шапка. Все пак Арлет я използваше за тайник от доста време и явно местенцето бе добро, след като го бях открил едва наскоро. Ала пачката беше твърде дебела, за да се събере в сатенената лента; ето защо навярно бе най-добре да скътам банкнотите в самата шапка. Парите щяха да останат там съвсем за кратко — само докато си намеря повод да отскоча отново до Хемингфорд Хоум.

Влязох в спалнята, гол както майка ми ме е родила, и отворих вратата на дрешника. Избутах настрани кутията с бялата „църковна“ шапка и се протегнах, за да достигна другата. Миналия път я бях избутал чак в дъното на лавицата и сега трябваше да застана на пръсти, за да успея да я достигна. Бе пристегната с ластична лента. Когато я напипах, пъхнах пръст под ластика, за да я дръпна към мен, и веднага почувствах, че кутията незнайно защо е доста по-тежка от преди. Сякаш вътре имаше не боне, а тухла. В следващия момент усетих нещо като странно *изтръпване*, като че ли ръката ми внезапно

се бе потопила в ледена вода. Миг по-късно на мястото на необичайното вкочаняване лумна истински пожар. Болката беше толкова силна, че моментално парализира всички мускули на дланта ми. Инстинктивно отстъпих назад и изкрещях от изненада, шок и агония, разпилявайки банкнотите по земята. Пръстът ми продължаваше да е пъхнат под ластика и кутията за шапка също изскочи навън. И там, отгоре й, се бе наежил един сив плъх, който ми изглеждаше подозрително познато.

Навярно ще изтъкнете: „Уилф, всички плъхове си приличат като две капки вода“ и всеки друг път бихте се оказали прави, обаче наистина познавах добре този; нима не го бях виждал да се отдалечава от мен, а между зъбите му да се поклаща кравешка цицка, досущ като пура?

Кутията за шапки се изплъзна от кървящата ми ръка и гадината тупна на пода. Ако бях започнал да мъдрувам как да постъпя, противният гризач със сигурност щеше да се измъкне, ала способността ми за рационално мислене бе напълно блокирана от болката, изненадата и ужаса, които всеки нормален човек би изпитал при вида на кръвта, шуртяща от част на тялото му, която само допреди броени секунди си е била цяла-целеничка. Дори бях забравил, че съм съвършено гол и съответно възможно най-уязвим. Просто стоварих с всичка сила десния си крак върху плъха. Чух как костите му изхрущяват и вътрешностите му се сплескват. Изпод опашката му блъвнаха кръв и скашкани карантии, които обляха левия ми глезен с гнусната си топлина. Гадината отчаяно се гърчеше, мъчейки се да ме ухапе отново — виждах как големите й предни зъби трескаво потракват, — но челюстите й не можеха да ме достигнат.

И нямаше как да ме достигнат, ако успеех да удържа сегашното положение. Най-важното бе в никакъв случай да не намалявам натиска на крака си. И аз не само не го намалих, но и настъпих гризача още по-силно, притискайки пострадалата си ръка към гърдите си. Усещах как топлата ми кръв навлажнява гъстото окосмяване, което растеше там, но вниманието ми продължаваше да е фокусирано върху приклещения на пода плъх. Той се извиваше и мяташе, като дългата му опашка първо ме удряше по прасеца, а после се уви около глезена ми като разярен смок. Не след дълго от устата му швърна кръв и очите му изпъкнаха като големи черни перли.

Аз продължавах да го натискам със стъпалото си. Стоях там и търпеливо го чаках да умре. Целият беше премазан и вътрешностите му бяха смлени на кайма, ала въпреки всичко продължаваше да се гърчи и да се опитва да ме захапе. След цяла вечност гадината най-сетне спря да мърда. Останах в същата поза още поне минута, за да се уверя дали случайно не се нрави на умряла лисица (плъх да се прави на умряла лисица — ха!), и когато напълно се убедих, че плъхът е умрял, закуцуках към кухнята, оставяйки кървави отпечатъци навсякъде по пътя си. В превъзбуденото ми, объркано съзнание препускаха странни образи и мисли, като например тези за оракула, предупредил Пелий да се пази от човек с един сандал. Аз обаче не бях Язон[15], а един най-обикновен фермер, обезумял от болка и ужас — един най-обикновен фермер, който сякаш бе прокълнат непрекъснато да осквернява с кръв спалнята си.

Докато държах ръката си под студените струи на помпата, ми се стори, че чувам как някой казва: *„Стига вече, не издържам повече, стига толкова!“* Оказа се, че това съм аз, ала в началото не можах да позная гласа си. Беше като на немощен старец. Немощен старец, докаран до нищета и просешка тояга.

* * *

Мога да си припомня остатъка от нощта, но това е все едно да разглеждаш стари снимки в плесенясал вехт албум. Плъхът бе изгризал цялата месеста част между левия ми палец и показалец — ужасна рана, но в същото време и някак късметлийска. Ако зъбите му бяха докопали пръста, който бях пъхнал под ластика, като нищо можеха да го отхапят. Осъзнах това, когато се върнах в спалнята и вдигнах мъртвия гризач за опашката (с помощта на дясната си ръка; лявата беше така вкочанена, че и най-малкото движение ми причиняваше непоносима болка). Беше дълъг поне шейсетина сантиметра и тежеше най-малко три килограма и половина.

„Значи не е същият, плъх, който е избягал през тръбата — чувам ви да казвате. — *Просто няма как да е той.“* Обаче беше същата гадина и ви уверявам, че не ви лъжа. Нямаше никакъв опознавателен белег — никакво бяло петно по козината или лесно за

запомняне наръфано ухо, — ала знаех, че това е изчадието, осакатило Ахелой. Също както знаех, че не ме дебнеше там случайно.

Както го държах за опашката, го отнесох в кухнята и го пуснах в кофата за смет. После отнесох кофата до външното сметище. Бях гол под проливния дъжд, но въобще не обръщах внимание на това. Онова, което ме вълнуваше, бе лявата ми ръка, която пулсираше от толкова остра болка, че заплашваше да заличи всичките ми мисли.

Взех шлифера си от закачалката в антрето (това невинно действие ми костваше неимоверни усилия), навлякох го и отново излязох, като този път отидох в обора. Там намазах раната си с мехлема на „Роули“. Все пак бе успял да предпази вимето на Ахелой от инфекция и се надявах, че ще стори същото с ръката ми. Понечих да се обърна и да се прибера в къщата, когато ненадейно си спомних как плъхът ми бе избягал последния път. Тръбата! Приближих се до нея и се наведох, опасявайки се, че ще видя циментовата си „запушалка“ или натрошена на парчета, или напълно изчезнала, обаче беше непокътната. Естествено, че ще е непокътната — дори четирикилограмов плъх не би могъл да махне цимента. Фактът, че изобщо ми беше хрумнала тази идея, ясно показваше състоянието, в което се намирах. За момент имах чувството, че се наблюдавам отстрани — мъж, гол под незакопчания си шлифер, чието телесно окосмяване е обагрено в червено от шията до слабините, лявата му ръка лъщи под пласта кравешки мехлем, а очите му всеки миг ще изскочат от орбитите. Също като очите на плъха, когато смачках гръбнака му.

„Не е същият плъх — помислих си аз. — *Онзи, който ухапа Ахелой, лежи мъртъв или в тръбата, или в скута на мъртвата Арлет.“*

Обаче си знаех, че е той. Знаех го със сигурност — както тогава, така и сега.

Той беше.

Върнах се в спалнята и коленичих, за да събера окървавените пари от земята. Това се оказа трудна и бавна работа, когато можеш да използваш само едната си ръка. По едно време неволно ударих лявата си ръка в леглото и изревах от болка. Видях как кръвта потече наново, оцветявайки слоя мехлем в розово. Сложих банкнотите върху скрина, без да си правя труда да ги покривам с каквото и да било — нито с

книга, нито с някоя от проклетите декоративни чинии на Арлет. Не можах дори да се сетя защо изобщо ми се струваше толкова важно да скрия добре парите. Бях изритал кутията за шапки обратно в дрешника и после бях затръшнал вратата. И, що се отнася до мен, спокойно можеше да си стои там до края на вечността.

* * *

Всеки, който някога е бил фермер или е работил в нечие стопанство, ще ви каже, че злополуките са нещо често срещано и поради тази причина е добре да се вземат предпазни мерки. Имах голям бинт в раклата до кухненската мивка — раклата, която Арлет наричаше „укротителят на болката“. Понечих да го извадя, но точно тогава погледът ми бе привлечен от чайника, димящ на печката. Чайникът с водата, която бях сложил да се топли, когато все още бях цял-целеничък и чудовищната болка още не ме беше погълнала. Изведнъж ми хрумна, че горещата сапунена вода навярно е идеалният лек за проблема ми. И понеже ръката ми се разкъсваше от пламъците на агонията, имах чувството, че положението просто няма как да стане по-зле; точно обратното, топлата течност ще дезинфекцира и успокои грозната рана на дланта ми. Впоследствие се оказа, че греша и за двете неща, ала кой да ми каже? Дори днес, толкова години по-късно, идеята все още ми изглежда добра. И предполагам, че щеше да проработи… ако бях ухапан от обикновен плъх.

Използвах здравата си ръка, за да прелея горещата вода в един леген (слава богу, че бях в достатъчна степен на себе си, за да не полея ръката си директно от чайника), след което добавих малко от кафявия сапун за пране на Арлет. Както се оказа, това бе последният калъп; в домакинството има толкова много неща, които убягват на един мъж, особено когато не е свикнал да живее сам. После взех парцал, отидох в спалнята и започнах да почиствам кръвта и карантиите. Докато го правех, в паметта ми непрекъснато изплуваха подробности от предишния път, когато ми се наложи да заличавам кървави петна от пода на същото помещение. Този път обаче Хенри не беше до мен, за да споделим кошмара. Да върша това сам, особено когато всяко мое движение възпламеняваше неописуема болка, се оказа отвратителна

задача. Сянката ми подскачаше и се гърчеше уродливо на стената, подклаждайки гротескни асоциации за Квазимодо от романа „Парижката Света Богородица“ на Виктор Юго.

Малко преди да привърша с чистенето, ненадейно се спрях и килнах глава настрани. Очите ми се бяха ококорили, а сърцето ми като че ли се бе преместило в наранената ми ръка, откъдето разпращаше залпове от пулсираща болка. Бях дочул някакъв шум, напомнящ *трополене* на десетки малки крачета, който сякаш се разнасяше отвсякъде. Звук на сновящи насам-натам плъхове. Разпознах го още на мига. Нейната вярна свита. Бяха успели да открият някакъв друг изход. Явно онзи върху кутията за шапки просто беше първият… и най-дръзкият от гнусната гмеж.

Гадините бяха проникнали в къщата, бяха се промушили в стените и скоро щяха да се изсипят от всички страни и да ме залеят като жива река. Това щеше да е нейното отмъщение. Щях да я чуя как се смее, докато ме разкъсват на парчета.

Навън вятърът беснееше с такава сила, че разтърсваше рамките на прозорците и надаваше пронизителен вой покрай стрехите. Шумът на припкащите крачета се усили, след което позаглъхна леко, когато вятърът утихна. Облекчението, което се разля в гърдите ми, беше толкова силно, че заглуши напълно болката (макар и за няколко секунди). Не бяха плъховете; дъждът просто бе преминал в суграшица, защото със спускането на нощта температурата беше паднала значително. Върнах се в спалнята, за да продължа с почистването.

Когато приключих, излях кървавата вода през верандата, а после отидох в обора, за да намажа отново раната с мехлем. Когато я почистих напълно от кръвта, видях, че сгъвката между палеца и показалеца ми е разкъсана от три дълбоки прореза, които приличаха на сержантски нашивки. Левият ми палец стърчеше някак накриво, сякаш зъбите на плъха бяха засегнали някоя важна връзка между него и останалата част на дланта ми. Намазах се с мехлема и се затътрих към къщата, като си мислех: *„Боли ме, но поне раната е чиста. Ще зарасне без усложнения. Всичко ще бъде наред.“* Опитах се да си представя как всички защитни сили на организма ми се мобилизират и се втурват към пострадалото място, подобно на миниатюрни пожарникари с червени каски и дълги шинели.

На дъното на „укротителя на болката“, увито в парче коприна, което навремето навярно е било част от дамски комбинезон, имаше шишенце с хапчета от дрогерията на Хемингфорд Хоум. Върху етикета му с химикалка пишеше: **„АРЛЕТ ДЖЕЙМС, Да се приема по 1 или 2 таблетки преди лягане при менструални болки.“** Глътнах три със солидна доза уиски. Нямах никаква представа какво съдържат — нищо чудно сред съставките да имаше и морфин, — обаче ми подействаха. Болката не изчезна напълно, ала вече измъчваше един Уилфред Джеймс, който сякаш се намираше в съвсем различна реалност. Главата ми се замая, таванът започна бавно да се върти, а картината на миниатюрните пожарникари, които се бореха с пламъка на инфекцията, стана още по-ярка и отчетлива. Вятърът се усили и барабаненето на суграшицата заприлича още повече на тополящи плъхове за отнесеното ми съзнание, ала вече нямаше да се поддам на халюцинацията. Дори изрекох силно на глас:

— Не си играй с мен, Арлет! Вече няма да успееш да ме заблудиш!

Докато потъвах в обятията на унеса, смътно осъзнах, че не е изключено изобщо да не се събудя — че комбинацията от шок, алкохол и морфин като нищо може да сложи край на живота ми. После щяха да ме открият в студената къща с посивяла кожа и положена върху корема ми разкъсана ръка. Тази мисъл обаче не ме уплаши; точно обратното, даже ми подейства утешително.

Докато спях, суграшицата премина в сняг.

* * *

Когато на следващата сутрин се събудих, къщата бе ледена като гроб, а дланта ми така се бе подула, че бе станала двойно по-голяма. Плътта в близост до ухапването беше станала пепелявосива, а показалецът, палецът и безименният пръст се бяха оцветили в розово. До края на деня този розов оттенък щеше да премине в наситеночервено. Допирът до всяка точка от дланта ми (като се изключат розовеещите участъци) ми причиняваше непоносима болка. Въпреки това я бинтовах толкова стегнато, колкото можах, и по този начин поне намалих донякъде болезненото пулсиране. Напалих

кухненската печка — доста трудна задача, когато използваш само една ръка, ала се справих — и се приближих до нея, за да се постопля. Целият треперех от студ; цялото ми тяло без наранената длан, която буквално пламтеше. Беше толкова гореща и пулсираща, че на моменти имах чувството, че е като ръкавица, в която се е пъхнал огромен гладен плъх.

До средата на следобеда вече бях обхванат от треска, а ръката ми така се бе подула под превръзките, че се наложи да ги разхлабя. Въпреки че бях извънредно внимателен, това простичко наглед действие ме накара да завия от болка. Определено имах нужда от лекар, но снегът валеше по-силно от всякога и аз надали щях да стигна до фермата на Котъри, да не говорим за Хемингфорд Хоум. А дори времето да беше топло, сухо и безоблачно, как щях да се оправя с манивелата на форда само с една ръка? Ето защо останах да седя в кухнята, хвърляйки дърва в печката, докато не започна да бумти като локомотивна пещ. Бях плувнал в пот и в същото време треперех от студ, притисках бинтованата длан към гърдите си и си мислех как госпожа Макрийди се бе огледала деликатно за жици и ме беше попитала: *„Имате ли телефон, господин Джеймс? Виждам, че нямате.“*

Така беше, нямах. Бях сам-самичък и изолиран от света във фермата, заради която бях извършил убийство, и никой нямаше да ми се притече на помощ. Виждах как плътта покрай бинтовете постепенно се обагря в червено, особено в областта на китката, и вените щяха да разнесат отровата из цялото ми тяло. Пожарникарите се бяха провалили. Замислих се дали да не пристегна китката си с ластичен турникет — да пожертвам лявата си ръка в името на спасението на останалата част от мен, — и даже да я ампутирам с помощта на брадвата, с която цепех дърва и режех главите на пилетата, които Арлет готвеше от време на време. И двете идеи ми се струваха съвсем приемливи, обаче изискваха и доста усилия. В крайна сметка единственото, което предприех, бе да се върна при „укротителя на болката“ за още от хапчетата на мъртвата ми жена. Взех още три — този път ги глътнах със студена вода, а не с уиски — и пак се наместих в креслото си пред огъня. Щях да умра от проклетото ухапване. Бях сигурен в това и го приемах съвършено спокойно. Смъртта от ухапване и инфекция беше често срещана като прахта в равнините. А ако

болката станеше прекалено силна и вече не можех да я понасям, щях да изгълтам наведнъж останалите хапчета. Единственото, което ме възпираше да го сторя още сега — освен страхът от смъртта, който малко или много живее във всеки от нас, — бе възможността някой да ме посети: Харлан, шерифът Джоунс или милата госпожа Макрийди. Не бе изключено и адвокат Лестър да се появи, за да ме изтормози още малко за ония прокълнати сто акра.

Всъщност онова, на което се надявах с цялото си сърце, беше нищожната вероятност Хенри да се върне. Обаче това не се случи.

Арлет беше тази, която ме навести.

* * *

Навярно някои от вас са се запитали откъде зная за пистолета трийсет и втори калибър, който Хенри си купи от заложната къща на Додж Стрийт, както и за банковия обир на Джеферсън Скуеър.

Вероятно сте си казали: *„Е, минало е доста време между хиляда деветстотин двайсет и втора и хиляда деветстотин и трийсета година. Достатъчно време, за да може човек да открие всички подробности по случая в библиотеката, където се съхраняват старите броеве на «Омаха Уърлд Хералд».“*

И аз, разбира се, *прегледах* старите вестници. И не само ги прегледах, но и писах на хората, срещнали сина ми и бременната му приятелка по време на краткото им злощастно пътуване от Небраска до Невада. Повечето от тези хора отговориха на писмата ми и нямаха нищо против да допълнят липсващите детайли от историята. Без съмнение такъв тип изследователска работа би ми помогнала да се ориентирам в случилото се и със сигурност би ви удовлетворила, нали? Само дето направих тези проучвания години след като напуснах фермата и те просто потвърдиха онова, което вече знаех.

„Вече?“ — ще попитате вие и аз ще ви отговоря кратко и ясно: *„Да. Вече. И не само знаех, че нещо се е случило, но и го знаех — или поне част от него — още преди да се е случило. Особено последното.“*

„Как?“

Отговорът е много лесен. Мъртвата ми жена ми го каза.

Не ми вярвате, нали? Разбирам ви. Всеки разумен човек би реагирал като вас. Единственото, което мога да сторя, е да повторя за пореден път, че това е моята изповед, моите последни думи на тази земя, и в нея няма нищо, което да не отговаря на истината.

* * *

На следващата нощ (или по-следващата; треската ме накара да изгубя представа за времето) се събудих от дрямката си и отново долових онова шумолене, наподобяващо трополене на стотици крачета на плъхове. В началото предположих, че отново вали суграшица, но когато се изправих, за да си отчупя залък хляб от твърдия като камък самун на бюфета в кухнята, видях тънката оранжева нишка на хоризонта и издигането на Вечерницата в небето. Бурята беше утихнала, но противното шумолене се чуваше по-силно от всякога. Звуците обаче се разнасяха не от стените, както ми се беше сторило преди, а от задната веранда.

Резето бе започнало да се движи. Първо само потрепна, сякаш ръката, която се мъчеше да го измести, бе твърде слаба, за да го стори. После движението спря и тъкмо когато реших, че само ми се е сторило — че това не е нищо повече от халюцинация, провокирана от треската, — резето изведнъж изщрака и вратата зейна широко. Мразовитият нощен въздух мигом нахлу в помещението, а на верандата се открои силуетът на мъртвата ми жена. Все още носеше конопената си мрежа за коса, която в момента бе покрита със сняг; пътешествието й от подземното й убежище до верандата навярно е било бавно и мъчително. Лицето й бе отпуснато и деформирано от разложението, долната му половина беше изместена, а усмивката й бе по-широка от всякога. Това бе ехидна, всезнаеща усмивка и нима имаше нещо чудно в това? Естествено, че не. Мъртвите знаят всичко.

Съпровождаше я вярната й свита. Навярно те й бяха помогнали да се измъкне от кладенеца. Те я бяха издигнали нагоре.

Без тях тя едва ли щеше да е нещо повече от призрак — злонамерен, но напълно безпомощен. Обаче те й бяха вдъхнали живот. Тя беше тяхната кралица; тя беше и тяхната марионетка. Мъртвата ми съпруга пристъпи в кухнята, движейки се с някаква ужасяваща

походка — сякаш всичките й кости се бяха стопили, — която нямаше нищо общо с нормалното ходене. Плъховете сновяха около нея — някои я гледаха с любов, други я наблюдаваха с омраза. Тя продължи да напредва из кухнята, клатушкайки се зловещо из някогашното си владение, а от роклята й се лющеха изгнили парчета плат и падаха на пода. От кувертюрата и завивката нямаше и следа. Главата й гротескно подскачаше върху прерязаната й шия — по едно време дори се килна назад чак до плешките, след което се върна в предишното си положение с влажен, мляскащ звук.

Когато погледът на мътните й очи най-накрая се закова върху мен, аз отстъпих към ъгъла, където стоеше един от кухненските шкафове, сега напълно празен.

— Остави ме на мира — прошепнах. — Ти дори не си тук. Ти си в кладенеца и не можеш да излезеш оттам даже и ако не беше мъртва.

От гърлото и се разнесе някакво гъргорещо клокочене — сякаш се бе задавила с много гъст сос, — и тя продължи да се приближава към мен; достатъчно истинска, за да хвърля сянка. Вече усещах вонята на разлагащата й се плът. Това бе жената, която понякога пъхаше езика си в устата ми по време на страстните ни игри, и тази жена бе тук, пред мен. И беше истинска; също като кралската си свита. Усещах как плъховете сноват напред-назад около и върху стъпалата ми, гъделичкайки глезените ми с мустаците, докато душеха крачолите на наполеонките ми.

Петите ми се удариха в шкафа и когато се опитах да се наведа, за да избегна възправилия се пред мен труп, изгубих равновесие и седнах върху дървената плоскост. Ударих подутата си и инфектирана длан, обаче болката изобщо не ми направи впечатление. Мъртвата ми жена вече се надвесваше над мен и лицето й… *провисна*. Плътта сякаш се отлепи от костите и физиономията й се проточи надолу като лице, нарисувано върху детски балон. Един плъх се изкатери по стената на шкафа, намъкна се в скута ми и се изправи на задните си крака, за да подуши брадичката ми. Усещах как спътниците му припкат възбудено под сгънатите ми колене. Обаче не ме хапеха. Може би защото тази мисия вече бе изпълнена.

Тя се наведе още по-близо към лицето ми. Зловонието, което струеше от нея, бе неописуемо, а разтеглената й от ухо до ухо усмивка… дори сега, когато пиша тези редове, я виждам пред себе си.

Прииска ми се да умра, ала сърцето ми продължи да бие, макар и доста по-бързо от обикновено. Увисналото й мъртво лице се доближи още повече към моето. Вече усещах как наболата ми брада отлюспва малки парченца от разложената й кожа; чувах и как строшената й челюст хрущи като замръзнала клонка, върху което си стъпил в мразовит зимен ден. После студените й устни се докоснаха до пламтящото ми ухо и тя започна да шепне тайни, които само една мъртва жена може да знае. Изкрещях. Замолих я да престане и се зарекох, че ще се самоубия и ще заема нейното място в ада само ако го стори. Тя обаче не спря. Нямаше никакво намерение. Защото мъртвите никога не спират.

Вече го знам със сигурност.

* * *

След като излязъл от Първа земеделска банка с двеста долара в джобовете си (или по-скоро сто и петдесет; спомнете си, че част от банкнотите паднаха на земята), Хенри се покрил за известно време. Той „се скатал“, както казват престъпниците. Съобщавам ви го не без капчица бащинска гордост. Мислех си, че ще го заловят веднага щом кракът му стъпи в Омаха, ала ето че той ме опроверга. Беше влюбен, беше отчаян и все още бе измъчван от чувство за вина заради престъплението, което двамата с него бяхме извършили… Ала въпреки всичко това синът ми бе показал храброст, съобразителност и дори известно благородство. Мисълта за последното ме терзае най-силно. Тя продължава да ме изпълва със срам и скръб по без време погубения му живот (*три* погубени живота; не бива да забравям за мъничето в корема на клетата Шанън Котъри) и разрухата, към която го поведох като добиче към кланицата.

Арлет ми показа съборетината, където е нощувал, както и подпряния отзад велосипед — първото нещо, което си купил с откраднатите пари, било именно този велосипед. Не бих могъл да ви кажа къде точно се намира скривалището му, но в последвалите години узнах местоположението му и дори го посетих — нищо особено, просто поредният крайпътен заслон с избелели реклами на „Роял Краун Кола“ по стените. Намираше се на няколко километра от западните покрайнини на Омаха и сравнително близо до „Бойс Таун“,

който бе започнал да функционира съвсем наскоро. Вътре имаше само едно помещение — стаичка с един-единствен прозорец без стъкло. Даже печка нямаше. Хенри покрил велосипеда си със сено и се заел с планирането на следващия си ход. Така седмица или две след случилото се в Първа земеделска банка — тъкмо когато полицията изгубила интерес към неголемия за криминалните стандарти обир, — момчето започнало да извършва велосипедни преходи до Омаха и обратно.

Един не особено съобразителен и интелигентен младеж би отишъл направо в католическия пансион „Света Евсевия“, където го чакат ченгетата (както без съмнение щеше да се случи според шериф Джоунс), ала Хенри Фрийман Джеймс не беше вчерашен. Той проучил къде се намира пансионът, ала изобщо не се доближил до сградата.

Наместо това потърсил най-близката сладкарница. Съвсем логично предположил, че момичетата ще я посещават възможно най-често (тоест всеки път, когато доброто им поведение бъде наградено със следобедна почивка и те разполагат с дребни в чантичките си). И макар че униформите в „Света Евсевия“ не били задължителни, тамошните девойчета лесно се разпознавали по старомодните рокли, сведените погледи и резките обрати в поведението им — те или се държали боязливо и плахо, или съвсем открито кокетничели. А тези, които най-много се набивали на очи, естествено били онези с изпъкналите кореми и липсващите венчални халки.

Едно несъобразително момче веднага би се опитало да завърже разговор с някоя от тези злочести дъщери на Ева направо там, в сладкарницата. И така моментално би привлякло вниманието към себе си. Хенри обаче заел позиция отвън — в началото на уличката, минаваща между сладкарницата и магазинчето за сувенири до нея, — където седнал на една щайга и се зачел във вестник, а велосипеда подпрял на близкия зид. И зачакал появата на момиче с доста по-авантюристичен дух от онези, които се задоволявали да изпият набързо по един шейк със сладолед и да припкат обратно при строгите сестри. Или, с други думи, момиче, което пушело. И ето че в късния следобед на третия ден планът му се увенчал с успех — пред сладкарницата се появило точно такова момиче.

Впоследствие успях да я открия и да разменя няколко думи с нея. Бързам да отбележа, че не се изискваше кой знае каква детективска

работа от моя страна. Сигурен съм, че за Хенри и Шанън Омаха е изглеждала като истински мегаполис, ала през хиляда деветстотин двайсет и втора тя си беше просто едно селище от Средния Запад — по-голямо от средното за региона — с претенции за град. В момента Виктория Хол е уважавана омъжена жена с три деца, ала през есента на двайсет и втора се наричаше Виктория Стивънсън: млада, любопитна, непокорна, бременна в шестия месец и пристрастена към цигарите „Суит Капоралс“. И с най-голямо удоволствие приела да изпуши една от пакета, който моят син любезно й предложил.

— Вземи си още две-три за после — подканил я той.

Тя се засмяла.

— Трябва да съм пълно куку, за да го направя! Всеки път, когато се прибираме, сестрите пребъркват чантичките ни и обръщат джобовете ни с хастара навън! Трябва да издъвча цели три дъвки „Блек Джак“, за да залича миризмата на тютюн! — Тя леко потупала издутия си корем и се усмихнала горчиво. — В затруднение съм, както и сам виждаш. Лошо момиче! А гаджето ме заряза. Лошо *момче*, но пък знаеш ли колко ми пука за него? Обаче морукът, като се изкорка и ме нашмули в тоя пандиз с пингвини за пазачи…

— Тук не те разбрах.

— Ама ти от луната ли падаш! Морукът е баща ми! А пък сестрите ги наричаме пингвини. — Тя се засмя. — Идваш от прованса, нали? Има си хас! Както и да е, пандизът, където си прекарваме времето, се нарича…

— „Света Евсевия.“

— А, вече почна да стопляш, Селинджър! — Тук тя си дръпнала от цигарата и присвила блажено очи. — Чакай малко, искаш ли да позная кой си — гаджето на Шан Котъри!

— Браво, печелиш първа награда — подхвърлил Хенри.

— Е, на твое място не бих припарила на по-близо от две пресечки до пансиона, това е моят съвет. Ченгетата имат описанието ти. — Тя се засмяла. — И не само твоето, но и на още дузина влюбени гълъбчета, макар че сред тях няма нито един със зелени очи и гаджетата им не могат да стъпят и на малкия пръст на Шанън. Тя е истинска принцеса, човече!

— Много ясно. Защо според теб съм тук, а не там?

— И защо, ако смея да попитам?

— Искам да се свържа с нея, но нямам никакво желание да ме хванат. Ще ти дам два долара, ако й предадеш една бележка.

Виктория се ококорила.

— Пич, за два кинта съм готова да отида пеша чак до Гарсия, Колорадо! Давай ги насам!

— И още два, ако си държиш устата затворена за срещата ни. Сега и завинаги.

— За това не се налага да ми плащаш допълнително — казало момичето. — Обожавам да развалям кефа на тия кучки, дето се правят на по-святи и от Господа! Бързат да те пернат през ръката, ако на вечеря случайно посегнеш да си вземеш още едно рулце! Все едно живеем в проклетия „Гъливер Туист“ човече!

Хенри й предал бележката и Виктория я занесла на Шанън. Все още се намирала в чантата й, когато полицията най-накрая се добрала до Шанън и Хенри в Елко, Невада. По-късно видях полицейската фотография, на която бе запечатана. Арлет обаче ми предаде съдържанието й дълго преди това и както се оказа впоследствие, с дословна точност.

> Ще чакам от полунощ до разсъмване зад мястото всяка нощ в продължение на 2 седмици. Ако не се появиш, ще знам, че между нас всичко е свършило & ще се върна в Хемингфорд & никога вече няма да те притеснявам отново, макар че ще продължа да те обичам вечно. И двамата сме млади, можем да излъжем за възрастта си & да започнем нов живот на друго място (Калифорния). Имам малко пари & знам как да изкарам повече. Виктория знае къде да ме намери, ако искаш да ми изпратиш бележка, но само веднъж. Повече няма да е безопасно.

Предполагам, че Харлан и Сали може и да притежават въпросната бележка. В такъв случай са видели, че синът ми е оградил името си в сърце. Чудя се дали това е убедило Шанън. Чудя се и дали изобщо се е нуждаела от убеждаване. Не е изключено най-силното й желание в този момент да е било да запази и да роди законно бебето, което вече е обикнала. Това е въпрос, който ужасният шепнещ глас на

Арлет така и не зададе. Може би защото изобщо не я е било грижа нито за едната, нито за другата възможност.

* * *

След разговора с Виктория Хенри се връщал всеки ден в началото на уличката. Сигурен съм, че е съзнавал риска вместо нея да цъфнат ченгетата, ала е усещал, че няма друг избор. На третия ден от дежурството му Виктория отново го навестила.

— Шан веднага ти писа, но аз не можах да се измъкна по-рано — казала тя. — В дупката, която уж минава за музикална зала, откриха скрита тревица и оттогава пингвините направо побесняха и изровиха томахавката на войната!

Хенри протегнал длан, за да получи бележката, и Виктория му я предала срещу една цигара „Суит Капорал“. Състояла се само от три думи: *„Два часа през нощта.“*

Синът ми прегърнал силно Виктория и я целунал. Тя се засмяла развълнувано и очите й блеснали.

— Божичко! Някои момичета обират всичкия късмет на света!

Без съмнение е така. Ала когато вземете предвид, че Виктория се сдоби със съпруг, три деца и чудесен дом на Мейпъл Стрийт в най-хубавата част на Омаха, а Шанън Котъри не доживя дори края на тази кошмарна година… коя според вас е обрала всичкия късмет на света?

* * *

„Имам малко пари & знам как да изкарам повече“ — бе написал Хенри; така и стана. Броени часове след като целунал сочната Виктория (която отнесла устното послание *„Ще те чака с нетърпение“* на Шанън), млад мъж с каскет, нахлупен над очите, и бандана пред носа и устата, ограбил Първа национална банка на Омаха. Този път плячката възлязла на осемстотин долара, което — откъдето и да се погледне — било голям удар. Мъжът от охраната обаче бил по-млад и по-усърден в изпълнението на служебните си задължения, което довело до недотам приятни последствия. Наложило

се обирджията да го простреля в бедрото, за да осигури бягството си, и макар и Чарлс Грайнър да оцелял, настъпило отравяне на кръвта (за което му съчувствах съвсем искрено), довело до ампутация на крака му. Когато през пролетта на двайсет и пета се срещнах с него в къщата на родителите му, Грайнър вече гледаше философски на случилото се.

— Извадих късмет, че изобщо съм жив — сподели, — когато сложиха турникет на крака ми, вече лежах в локва кръв, дълбока поне два сантиметра. Сигурно са изсипали цял кашон перилни препарати, за да я почистят.

Когато се опитах да му се извиня за стореното от сина ми, той само махна с ръка.

— Не биваше да го доближавам. Каскетът му бе нахлупен съвсем ниско, а банданата бе вдигната максимално високо, но аз успях да видя добре очите му. Трябваше да се досетя, че няма да се откаже, освен ако не го застрелят. Както и че няма да имам никакъв шанс да извадя патлака си. Прочетох го в очите му, разбирате ли? Обаче бях млад и глупав. Сега вече съм по-стар. А вашият син никога няма да остарее. Съжалявам за загубата ви.

* * *

След обира на Първа национална банка Хенри вече разполагал с достатъчно пари, за да си купи автомобил — и то хубав, голям автомобил, подходящ за пътувания на дълги разстояния, — обаче проявил достатъчно съобразителност, за да не го стори. (Като казвам това, отново изпитвам известна бащинска гордост — това чувство явно не може да бъде заличено.) Хлапак като него, който бе започнал да се бръсне преди няколко седмици, да размахва достатъчно пари в брой, за да си позволи покупката на чисто нов олдсмобил? Та това тутакси би изсипало цялата местна полиция отгоре му.

Ето защо, вместо да си купи кола, синът ми предпочел да открадне. Но не голям автомобил за дълги преходи, а невзрачен форд купе. После го паркирал зад „Света Евсевия“ и точно в този автомобил се качила Шанън, след като се измъкнала безшумно от стаята си, спуснала се на пръсти по стълбите с пътническата си чанта в ръка и се промъкнала през прозореца на съседното на кухнята перално

помещение. Двамата се прегърнали, открадвайки си няколко мига за една страстна целувка — Арлет не ми го каза, но аз не съм лишен от въображение, — след което Хенри насочил форда на запад. Малко преди изгрев-слънце те вече пътували по магистралата Омаха-Линкълн. Вероятно са минали недалеч от неговия — и нейния — роден дом около три сутринта. Може би са извърнали глави, за да погледнат в тази посока, макар и да се съмнявам, че Хенри е забавил скоростта; надали би рискувал да спира в район, където лесно могат да бъдат разпознати.

Животът им на бегълци вече бе започнал и нямаше връщане назад.

Арлет ми нашепваше за този живот повече подробности, отколкото исках да зная, а и сърце не ми дава да ви разказвам всичко, което се е случило — мисля, че голите факти са напълно достатъчни. Ако искате да узнаете повече, пишете на градската библиотека в Омаха. Срещу неголяма такса оттам ще ви изпратят хектографирани копия от всички репортажи за „Влюбените бандити“, както станаха известни (защото самите те се бяха нарекли така). Възможно е дори да попаднете на някоя статия във вашия местен вестник, ако не живеете в Омаха; финалът на историята бе сметнат за толкова покъртителен от повечето вестникари, че бе отразен от американските медии в национален мащаб.

„Уърлд Хералд“ ги нарече „хубавеца Ханк и красавицата Шанън“. На снимките и двамата изглеждаха невъобразимо млади. (И всъщност си беше точно така.) Не исках да гледам тези фотографии, ала нямах избор. Има повече от един начин да бъдеш нахапан от плъхове, нали?

Докато пътували с откраднатата кола, спукали гума в района на пясъчните хълмове на Небраска. Докато Хенри я сменял, към него се приближили двама мъже. Единият извадил пушка от импровизирания кобур под палтото си — ремъчно приспособление, придобило изключителна популярност сред героите на Дивия Запад — и я насочил към влюбените бегълци. Хенри нямал никаква възможност да извади собственото си оръжие, защото се намирало във вътрешния джоб на якето му и само да посегнел към него, моментално щял да бъде застрелян. Така обирджията сам бил обран. Хенри и Шанън се хванали за ръце и поели пеш под есенното небе към най-близката

фермерска къща. А когато отзивчивият стопанин им отворил вратата си с въпроса как може да им бъде полезен, синът ми насочил пистолета си към гърдите му и заявил, че иска автомобила му и всичките му налични пари.

По-късно фермерът разказал на журналистите, че момичето, което придружавало въоръжения младеж, стояло на верандата и гледало отнесено настрани. Даже му се сторило, че плаче. Добавил, че я съжалил, защото хем била още дете, хем и бременността й била доста напреднала, а и пътувала в компанията на млад *десперадо*, което не предвещавало нищо добро.

— Тя не направи ли някакъв опит да го спре? — попитал журналистът. — Да го разубеди по някакъв начин?

— Не — отвърнал фермерът. Само си стояла там, с гръб към двамата мъже, сякаш си въобразявала, че ако не гледа какво става, все едно не се е случило. Впоследствие открили раздрънкания стар пикап „Рео“ на фермера изоставен в близост до железопътното депо на градчето Маккук с бележка на седалката: *„Ето ви колата. Ще ви изпратим откраднатите пари при първа възможност. Взехме ги от вас, защото се намирахме в голямо затруднение. Искрено ваши: Влюбените бандити.“* Чия ли е била идеята да се нарекат така? Може би на Шанън, понеже посланието било написано с нейния почерк. Вероятно са прибегнали до това, защото не са искали да разкриват истинските си имена… ала точно по този начин се раждат легендите.

Ден-два по-късно имало обир в малката Фронтиър Банк в Арапахо, Колорадо. Извършителят — с ниско нахлупен каскет и бандана, откриващи единствено очите му — бил съвсем сам. Сдобил се с по-малко от сто долара и отпрашил с един „Хъпмобайл“, обявен за откраднат в Маккук. На следващия ден в Първа банка на Шайен Уелс (единствената банка в градчето) обирджията вече бил придружаван от млада жена. Тя също криела лицето си зад бандана, но било невъзможно да прикрие напредналата си бременност. Този път плячката им възлязла на четиристотин долара и двамата побързали да напуснат града с максимална скорост, отправяйки се на запад. На шосето за Денвър имало блокада, ала Хенри за пореден път проявил съобразителност и успял да я избегне. Малко след като оставили Шайен Уелс зад гърба си, те завили на юг и подкарали по

второстепенните пътища и обраслите с трева коловози, издълбани от местните каруци.

След около седмица една млада двойка — представили се като Хенри и Сюзан Фрийман — се качила на влака за Сан Франциско в Колорадо Спрингс. Защо решили да слязат в Гранд Джънкшън — нямам никаква представа, а и Арлет не пожела да ми каже. Предполагам, че нещо ги е накарало да реагират така. Единственото, което зная, е, че са обрали една банка там и още една в Огдън, Юта. Може би това е бил техният начин да започнат да спестяват за бъдещия си семеен живот, знае ли човек? Именно в Огдън, когато някакъв мъж се опитал да спре Хенри пред входа на банката, синът ми го прострелял в гърдите. Въпреки това човекът се вкопчил в него, двамата се сборичкали и се наложило Шанън да го блъсне надолу по гранитните стъпала. Едва тогава успели да избягат. Два дни по-късно раненият починал в болница. Така „Влюбените бандити“ се превърнали в убийци. А в Юта осъдените убийци увисват на бесилката.

Това се случило някъде около Деня на благодарността, ала не ме питайте преди или след празника, защото не го зная със сигурност. В полицията западно от Скалистите планини вече разполагали с описанията на Ханк и Шанън и започнали усилено да ги издирват. По същото време аз бях ухапан от плъха в дрешника (или съвсем малко оставаше това да се случи). Арлет ми прошепна, че двамата са мъртви, но в този момент още не бяха; абсолютно сигурен съм, че когато мъртвата ми жена ме посети с кралската си свита, смъртта им все още предстоеше. Следователно Арлет или ме е излъгала, или е предсказала какво ще се случи. Макар че сега, когато се замисля, се питам дали има някаква разлика.

* * *

Следващата им стъпка е била Дийт, Невада. Мразовит, навъсен ден в края на ноември или началото на декември. Небето е било бяло и тепърва е започвало да вали сняг. Хенри и Шанън влезли в единствената закусвалня на градчето, за да се подкрепят с омлет и кафе, но късметът явно не бил на тяхна страна. Човекът зад щанда бил

от Елкхорн, Небраска, и макар че не се бил прибирал от години по родните си места, майка му все още му изпращала новите броеве на „Уърлд Хералд“. Само преди няколко дни той получил една от тези пратки, ето защо веднага разпознал в младата двойка в едно от сепаретата „Влюбените бандити“ от Омаха.

Вместо да се обади в полицията (или да извика охраната от близкия меден рудник, която щяла да пристигне доста по-бързо), мъжът от закусвалнята решил да проведе граждански арест. Той извадил изпод тезгяха ръждясал стар каубойски револвер, насочил го към двамата младежи и им заповядал — в най-добрите традиции на Дивия Запад — да си вдигнат ръцете. Хенри обаче нямал никакво намерение да му се подчини. Той станал, излязъл от сепарето и закрачил към мъжа с револвера, обръщайки се към него с думите:

— Не го прави, друже, няма да ти сторим нищо лошо! Сега ти плащаме и се омитаме оттук!

В отговор онзи натиснал спусъка и старият патлак засякъл. Хенри го изтръгнал от ръката му, открил барабана (допотопният револвер бил с чупеща се цев) и надзърнал в шестте гнезда.

— Слава богу! — извикал той на Шанън. — Тези патрони стоят от толкова време вътре, че са зеленясали!

После момчето ми оставило два долара на тезгяха — колкото струвала поръчката им — и в следващия миг направило ужасна грешка. Продължавам да смятам, че щом веднъж бяха тръгнали по този път, рано или късно и двамата щяха да свършат зле, ала въпреки това ми се иска да можех да му извикам: *„Не се оставя заредено оръжие, сине! За нищо на света! Зеленясали или не, най-добре сложи тези патрони в джоба си!“* Ала само мъртвите могат да контактуват през времето — вече го зная със сигурност, при това от собствен горчив опит.

Докато напускали закусвалнята (хванати ръка за ръка, както ми прошепна Арлет в пламналото ми ухо), човекът зад тезгяха грабнал оставения от Хенри ръждясал патлак и отново натиснал спусъка. Сега вече успял да произведе изстрел. И макар че амбициозният стрелец по всяка вероятност се е прицелвал в сина ми, куршумът улучил Шанън Котъри в областта на талията. Тя изкрещяла и залитнала напред (двамата тъкмо излизали навън) в натрупващия сняг. Хенри я уловил, преди да падне, и й помогнал да се качи в последната открадната от

тях кола — друг форд. Мъжът от закусвалнята се опитал да застреля момчето ми през прозореца и този път допотопният патлак се пръснал в ръцете му. Една от металните отломки се забила в лявото му око. Никога не съм изпитвал съжаление към него за случилото се. Не съм милостив като Чарлс Грайнър.

Сериозно ранена — а може би и вече умираща — Шанън получила контракции, докато Хенри карал като бесен сред гъстия сняг, сипещ се от небето. Целта му била Елко — селище на четирийсет и пет километра югозападно от Дийт, — понеже най-вероятно се е надявал, че там ще може да получи лекарска помощ. Не зная дали там е имало достатъчно квалифициран лекар, но със сигурност имало полицейски участък. Стрелецът от закусвалнята незабавно позвънил на тамошните ченгета, докато остатъците от лявото му око изсъхвали по бузата му, известявайки ги за случилото се. В резултат двама местни полицаи и четирима от щатския патрул на Невада зачакали Хенри и Шанън в покрайнините на града. „Влюбените бандити“ обаче така и не се срещнали с тях. Все пак, както вече ви споменах, разстоянието между Дийт и Елко е четирийсет и пет километра, а синът ми успял да измине само четирийсет и два.

Малко преди административната граница на Елко (макар и на голямо разстояние от реално застроената площ на градчето) късметът на Хенри окончателно го напуснал. Навярно мъчителната гледка на седящата до него Шанън, която крещяла и притискала с ръце корема си, кървейки върху седалката, го е накарала да шофира твърде бързо. И дали заради това, дали заради някоя бабуна на пътя — а може би и заради двете — в един момент синът ми изгубил управление над автомобила. Дясното колело на форда заорало в канавката и колата заседнала там. Така закъсали насред заснежената, брулена от ледения вятър пустош, и знаете ли какво си е мислел Хенри? Че онова, което двамата с него сторихме в Небраска, е поставило началото на поредица от събития, на чийто финал той и любимото му момиче се озовават на това място в Невада. Арлет не ми го каза, но не се и налагаше. Знаех го прекрасно и сам.

През булото на сгъстяващата се снежна завеса Хенри забелязал мержелеещия се силует на някаква постройка и помогнал на Шанън да излезе от автомобила. Тя направила две-три крачки във виелицата, след което не могла да помръдне повече. Момичето, което владееше

триногометрията и можеше да стане първата жена, завършила педагогическото училище в Омаха, положило глава на рамото на своя възлюбен и промълвило:

— Не мога повече, скъпи, моля те, сложи ме на земята.

— Ами бебето? — попитал Хенри.

— Бебето е мъртво и аз също искам да умра — изплакала Шанън. — Не издържам вече тази болка. Ужасна е. Обичам те, скъпи, но ме сложи да легна на земята.

Вместо да изпълни молбата й, синът ми я отнесъл чак до постройката, която се оказала порутена крайпътна барака, немного по-различна от заслона край „Бойс Таун“ с избелелите реклами на „Роял Краун Кола“ по стените. Е, за разлика от онзи заслон тук имало желязна печка, но не и дърва. Хенри излязъл и побързал да събере малко цепеници и съчки, преди снегът да ги затрупа окончателно, ала щом се върнал, заварил Шанън в несвяст. Запалил печката и положил на скута си главата на възлюбената си. Шанън Котъри обаче издъхнала преди цепениците да се превърнат в пепел и Хенри останал сам. Той седял в мръсната съборетина, където преди него замръквали и нощували десетки каубои и скитници (най-често фиркани до козирката), и безутешно галел косите на Шанън, докато навън свирепият вятър надавал пронизителния си вой и разтърсвал тънкия покрив на бараката.

Всички тези подробности ми бяха разказани от Арлет в ден, когато и двете обречени хлапета са били все още живи. Всички тези подробности ми бяха безмилостно прошепнати от нея, докато плъховете пълзяха около мен, зловонието й изпълваше носа ми, а инфектираната ми и подута длан гореше като огън.

Помолих я да ме убие — да пререже гърлото ми, както аз бях прерязал нейното, ала тя не пожела да го стори.

Това беше отмъщението й.

* * *

Два-три дни по-късно — не съм сигурен за времето; нищо чудно да бе минал и само един ден, защото как бих могъл да издържа по-дълго без помощ? — имах посетител. Вече се чувствах толкова зле, че

бях престанал да се храня и да приемам течности, ала въпреки всичко успях да стана от постелята и се затътрих към вратата. Хлопането не преставаше. Част от мен се надяваше да е Хенри — може би защото все още ми се искаше да вярвам, че посещението на Арлет не е било нищо повече от трескаво видение… или че ако е било истина, мъртвата ми жена просто ме е излъгала.

На прага ми обаче стоеше шериф Джоунс. Още щом го зърнах, краката ми се подкосиха и аз залитнах напред. Ако не ме беше подхванал, със сигурност щях да се строполя на верандата. Опитах се да му кажа за Хенри и Шанън — че Шанън ще бъде простреляна, че двамата ще умрат в крайпътна барака в покрайнините на Елко и че той, шериф Джоунс, трябва да се обади на някого и да предотврати най-лошото, докато все още е възможно. Изстрелях всичко това на един дъх в такова нечленоразделно бръщолевене, от което посетителят ми успя да разбере единствено имената им.

— Да, момчето ти е избягало заедно с нея — кимна той. — Но ако Харл си е дал труда да дойде тук и да ти го каже, защо те е оставил в *подобно* състояние? Какво те ухапа?

— Плъх — едва можах да изрека.

Шерифът ме прегърна през раменете и ми помогна да сляза по стъпалата на верандата, след което почти ме занесе до колата си. Петелът Джордж лежеше мъртъв на замръзналата земя до купчината с дървата за огрев, а кравите мучаха недоволно. Кога ли за последен път ги бях нахранил?

— Шерифе, трябва да…

Той обаче ме прекъсна. Мислеше си, че бълнувам, и нима можех да го виня? Със сигурност усещаше как горя в обятията на треската. Навярно е имал чувството, че носи запалена печка.

— Пази си силите. И трябва да си благодарен на Арлет, защото ако не беше тя, никога нямаше да дойда тук.

— Тя е мъртва — успях да промълвя.

— Да. Така е, жена ти е мъртва.

Тогава му разказах как съм я убил. О, какво облекчение! Сякаш някаква запушена тръба в съзнанието ми внезапно се беше отворила и разложеният призрак, който я обитаваше, най-накрая бе изчезнал.

Джоунс ме натика в колата си, все едно бях чувал с картофи.

— Ще поговорим за Арлет, но първо ще те закарам в „Ангелите на милосърдието“ и ще съм ти много благодарен, ако не оповръщаш седалките.

Докато напускахме двора ми, оставяйки мъртвия петел и клетите крави зад гърба си (и плъховете! Да не забравяме плъховете! Ха!), отново се опитах да му кажа, че може би не е късно за Хенри и Шанън, че навярно все още имаме шанса да ги спасим. Чух се как обяснявам, че това са неща, които тепърва ще се случат, сякаш бях Духа на бъдещите коледи в „Коледна песен“ на Чарлз Дикенс. После явно съм изгубил съзнание. Когато се свестих, вече беше втори декември и вестниците носеха заглавия като: „ВЛЮБЕНИТЕ БАНДИТИ СЕ ИЗМЪКВАТ ОТ ПОЛИЦИЯТА НА ЕЛКО И УСПЯВАТ ОТНОВО ДА ИЗБЯГАТ“ Не беше така, ала още никой не го знаеше. Освен Арлет, естествено. И аз.

* * *

Лекарят преценил, че гангрената не е плъзнала нагоре и решил да заложи на карта живота ми, ампутирайки само лявата ми длан. И спечелил — въпреки нищожния шанс за успех. Пет дни след като шериф Джоунс ме бе отнесъл в болница „Ангели на милосърдието“ в град Хемингфорд, аз лежах изтощен и отпаднал в постелята. Бях с тринайсет килограма по-лек и без една длан, но жив.

По някое време Джоунс дойде да ме види; беше по-мрачен от всякога. Зачаках да ми каже, че ще ме арестува за убийството на жена ми и ще закопчае здравата ми за таблата на леглото. Ала нищо подобно не се случи. Вместо това шерифът ми каза колко съжалявал за загубата ми. Моята загуба! Какво знаеше този идиот за загубата?

* * *

Сигурно се питате как така в момента пиша своята изповед от тази мизерна хотелска стая (и дори не съм сам!), вместо да лежа в гроба, екзекутиран за убийство? Ще ви отговоря с три думи: заради майка ми.

Подобно на шериф Джоунс и тя имаше навика да изпъстря речта си с риторични въпроси. В неговия случай този навик навярно е дошъл от професионалните му задължения, свързани със спазването на закона — той нарочно задаваше привидно глупави, наивни въпроси, за да следи реакцията на заподозрените и особено всяка издайническа проява на чувство за вина от тяхна страна — потрепване, намръщване, отклоняване на погледа и прочие. Докато при майка ми беше най-обикновен навик, който тя бе усвоила от собствената си майка — английска имигрантка — и после бе предала на мен. Аз, естествено, отдавна бях изгубил всички следи от британския акцент, ала така и не изгубих склонността на майка ми да превръща твърденията във въпроси. *„Май е време да се прибираш, не смяташ ли?“* — казваше тя, както и: *„Баща ти пак си е забравил обяда; ще трябва да му го занесеш, нали?“* Дори забележките й за времето се превръщаха във въпроси: *„Още един дъждовен ден, нали?“*

Макар че изгарях в обятията на треската и агонията, когато шериф Джоунс похлопа на вратата ми през онзи ноемврийски ден, не бях изгубил здравия си разум. Спомням си разговора ни с кристална яснота, както хората си спомнят определени картини от някой наистина страшен кошмар.

„Трябва да си благодарен на Арлет, защото ако не беше тя, никога нямаше да дойда тук“ — бе казал той.

„Мъртва“ — бях му отвърнал аз.

„Да. Така е, жена ти е мъртва.“

Тогава — в най-добрите ми майчини традиции, усвоени от мен в най-ранно детство — изрекох: *„Аз я убих, нали?“*

Шериф Джоунс обаче явно възприе моя похват за истински въпрос (макар че той също редовно го използваше). Години по-късно — във фабриката, където си намерих работа, след като загубих фермата — чух как един от старшите майстори се кара на един чиновник, задето изпратил поръчката в Де Мойн вместо в Давънпорт, преди да е получил съответния формуляр, където всичко е било написано черно на бяло. *„Но ние винаги изпращаме поръчките от сряда в Де Мойн* — заоправдава се чиновникът. — *И просто предположих, че…“*

„Който предполага, най-често се излага“ — отвърна му майсторът. Тогава чух за пръв път този израз. И нима е учудващо, че

веднага се сетих за шериф Франк Джоунс? Навикът на майка ми да превръща твърденията във въпроси ме беше спасил от електрическия стол. Не ме съдиха за убийството на жена ми.

Досега.

* * *

Те са тук с мен — много повече от дузина, наредени като войници покрай стените. Стоят там, обградили ме от всички страни, и ме наблюдават с лъскавите си очички. Ако някоя от камериерките влезе с чисти чаршафи и зърне тези мъхнати съдебни заседатели, навярно ще избяга с крясъци, ала подобно нещо няма как да се случи, защото още преди два дни съм закачил табелката „НЕ МЕ БЕЗПОКОЙТЕ!“ на вратата на стаята и оттогава тя си стои там. Не съм излизал нито веднъж. Бих могъл да си поръчам нещо за хапване от ресторантчето отсреща, но се боя, че миризмата на храната ще ги настърви. Досега съдебните ми заседатели проявяваха търпение, ала се съмнявам, че това ще продължи дълго. Като всички съдии, и те нямат търпение да приключат със свидетелските показания, за да могат да произнесат присъдата, след което да си получат хонорара (в настоящия случай ще им бъде платено в натура и по-точно — с плът) и да се приберат при семействата си. Ето защо трябва да привършвам. Няма да ми отнеме много време. Най-тежкото вече мина.

* * *

Онова, което шериф Джоунс ми каза, когато седна до болничното ми легло, беше:

— Прочете го в очите ми, нали?

Все още се чувствах доста отпаднал, ала въпросът му моментално изостри предпазливостта ми.

— Кое, шерифе?

— Това, което бях дошъл да ти кажа. Не си ли спомняш? Е, не съм изненадан. Ти беше в ужасно състояние, Уилф. Бях сигурен, че ще

умреш, и се боях, че това ще се случи още на път за болницата. Но май Господ още не е приключил с теб, а?

Със сигурност имаше *нещо*, което още не бе приключило с мен, обаче се съмнявах, че това е Господ.

— Нещо, свързано с Хенри ли е? Да не би да си дошъл да ми кажеш нещо за момчето ми?

— Не — поклати глава той. — Не беше за Хенри, а за Арлет. Новините са лоши — от най-лошите, — обаче не бива да се обвиняваш. Все пак не си я прогонил от дома си с бой. — Той се наведе към мен. — Сигурно си мислиш, че не те харесвам, Уилф, но това не е вярно. Наистина, в нашия край има хора, дето не те обичат особено — и двамата ги знаем кои са, нали? — ала не бива да ме слагаш сред тях само защото гледам да се съобразявам и с техните интереси. Вярно е, че си ме ядосвал, и съм убеден, че все още можеш да бъдеш приятел с Хал Котъри, ако държиш момчето си по-изкъсо, но винаги съм те уважавал.

Съмнявах се, обаче реших да си държа езика зад зъбите.

— Що се отнася до случилото се с Арлет, ще ти го кажа отново, понеже искам да ти го набия в главата — не трябва да се самообвиняваш.

Не трябва ли? Помислих си, че това е доста странно умозаключение — особено за полицай, когото никой не смяташе за Шерлок Холмс.

— Хенри сериозно е загазил, ако докладите, които получавам, са верни — продължи мрачно Джоунс. — И отгоре на всичко е завлякъл и Шанън Котъри със себе си. Забъркали са се в големи неприятности. Така че това ти е напълно достатъчно, за да се товариш и с отговорността за смъртта на съпругата ти. Не си я слагай на сър…

— Просто ми кажи какво е станало — прекъснах го аз.

И той ми разказа. Два дни преди посещението му във фермата ми — може би в деня, когато бях ухапан от плъха, или в този преди него — някакъв фермер потеглил към Лайм Биска, за да пласира последния товар от реколтата си. Пътьом забелязал три койота, които се дърлели за нещо на около десетина-петнайсет метра северно от шосето. Човекът спокойно можел да продължи по пътя си, ако не бил зърнал в канавката протрита лачена дамска обувка и чорапогащник. Тогава спрял, стрелял веднъж с пушката си, за да разгони койотите, и

закрачил през полето към плячката, заради която се джавкали псетата. Онова, което открил, било скелет на жена с разпарцаливени остатъци от дрехи и оскъдно количество разложена плът, висяща тук-там по костите му. Косата на мъртвата била светлокафява — вероятно така според шерифа би изглеждала тъмнокестенявата коса на Арлет след неколкомесечна атака от природните стихии.

— Два от последните й кътници ги няма — съобщи ми Джоунс. — На съпругата ти липсваха ли й някакви зъби?

— Да — излъгах аз. — Точно тези. Изгуби ги в резултат от инфекция на венците.

— Когато наминах малко след бягството й, момчето ти каза, че е взела скъпите си бижута.

— Да — потвърдих. Въпросните бижута сега се намираха на дъното на кладенеца.

— Когато ви попитах дали е взела някакви пари със себе си, ти спомена двеста долара. Нали тъй беше?

О, да. Измислената сума, която Арлет уж беше взела от скрина ми.

— Точно така.

Шерифът кимна.

— Е, всичко си идва на мястото, всичко се връзва. Скъпи бижута и малко пари. Това обяснява нещата, не мислиш ли?

— Не разбирам…

— Защото не разсъждаваш като полицай. Била е нападната и ограбена още по пътя. Някой мръсник я е видял край шосето между Хемингфорд и Лайм Биска и я е качил. После я е убил, взел е парите и бижутата й и е отнесъл трупа й достатъчно далеч, за да не може да се забележи от минаващите по пътя. — От мрачното му изражение заключих, че според него е била и изнасилена, ала за щастие това не може да се определи със сигурност от оскъдните й тленни останки.

— Да, звучи съвсем логично — казах аз и положих всички усилия да остана сериозен, докато Джоунс не си тръгна. После се обърнах на другата страна и въпреки че ударих чуканчето на лявата си ръка, избухнах в неудържим смях. Зарових лице във възглавницата, но дори така не успях да заглуша смеха. Когато сестрата — една грозна дърта проклетия — влезе и видя сълзите, стичащи се по лицето ми, предположи (който предполага, най-често се излага), че плача.

Внезапно се разнежи — нещо, което смятах за невъзможно — и ми даде допълнителна доза морфин. Все пак бях опечален вдовец и изоставен от детето си баща. Заслужавах утеха.

Искате ли да знаете защо се разсмях? Заради добронамерената глупост на шериф Джоунс? Или заради случайната поява на мъртвата жена, която спокойно може да е била убита от спътника си, след като са се натряскали? И за едното, и за другото, ала най-вече заради обувката. Фермерът бе спрял да провери за какво се дърлят койотите, понеже забелязал лачена дамска обувка в канавката. Ала когато през лятото шерифът ме попита за обувките на Арлет, му отговорих, че липсват само зелените й платненки. Този идиот обаче го бе забравил.

Така и не си го спомни.

* * *

Когато се върнах във фермата, почти всичките ми домашни животни бяха мъртви. Само многострадалната Ахелой беше жива. Тя ме изгледа укорително с изтерзаните си очи и измуча жално. Нахраних я с такава любов, все едно се грижех за своя домашен любимец. А нима не беше така? Как другояче да наречеш животно, което вече не ти дава мляко и по никакъв начин не допринася за увеличаването на продукцията на стопанството ти?

В друго време Харлан и жена му щяха да се грижат за фермата ми по време на отсъствието ми; тук, в Средния Запад, трябваше да си помагаме, за да оцелеем. Ала въпреки че жалостивият вой на умиращите ми крави навярно е достигал до ушите му, докато е вечерял, Харл е предпочел да не се намесва. Вероятно от негова гледна точка (предполагам, че повечето хора също биха разсъждавали така) на сина ми сякаш не му е било достатъчно да опозори дъщеря му — не, той я е проследил и я е открил в убежището й, отвлякъл я е оттам и я е въвлякъл в жестокия свят на престъпленията. Как ли го е жегнало прозвището им — „Влюбените бандити“? Сигурно е парнало като киселина бащиното му сърце! Ха!

Следващата седмица — къщите по главната улица на Хемингфорд Хоум вече бяха окичени с традиционната коледна украса

— шериф Джоунс отново ме посети. Само един поглед към лицето му ми бе достатъчен, за да разбера какви известия ми носи.

— Не. Стига вече! — промълвих, клатейки отчаяно глава. — Не издържам повече. Не мога повече. Върви си!

Влязох в къщата и се опитах да залостя вратата, но се оказа доста трудно да се справя само с една ръка. Шерифът с лекота сломи съпротивата ми и прекрачи прага.

— Дръж се, Уилф — каза ми той. — Ще го преживееш.

Сякаш имаше някаква представа за какво говори.

Надзърна в шкафа с декоративната керамична халба отгоре, намери почти празната бутилка уиски, наля остатъка в халбата и ми я подаде.

— Лекарят няма да одобри — отбеляза, — обаче него го няма, а ти имаш нужда от това.

Труповете на Влюбените бандити били открити в последното им убежище. Шанън — умряла от куршума на човека от закусвалнята, а Хенри — от изстрела в главата му, който собственоръчно произвел. Телата им били откарани в моргата на Елко в очакване на по-нататъшни инструкции. Харлан Котъри щял да се погрижи за дъщеря си, обаче не искал да има нищо общо с моя син. Естествено, че няма да иска. А и не би било редно. Това си беше моя работа и аз я свърших сам. На осемнайсети декември Хенри пристигна в Хемингфорд с влака. Аз го чаках на гарата до черна катафалка от погребалното бюро на братя Кейстингс. Любопитните вестникари тутакси ми направиха снимка. И то не само една. Зададоха ми и въпроси, на които дори не се опитах да отговоря. Заглавията както в „Уърлд Хералд“, така и в по-малотиражния му събрат „Хемингфорд Уийкли“ включваха фразата „БАЩАТА СКЪРБИ“. Обаче ако бяха успели да ме зърнат в погребалното бюро, когато евтиният чамов ковчег бе отворен, щяха да разберат какво значи истинска скръб — и тогава навярно щяха да предпочетат фразата „БАЩАТА КРЕЩИ“. Куршумът, който синът ми бе изстрелял в слепоочието си, докато е седял с главата на Шанън в скута си, бе отнесъл голяма част от лявата страна на черепа му. Ала не това беше най-лошото. Очите му ги нямаше. Долната му устна бе изгризана и зъбите му стърчаха в зловеща усмивка. От носа му бе останало само едно червено пънче.

Преди ченгетата да открият мъртвците, плъховете си бяха устроили весело пиршество от моя син и скъпата му любима.

— Оправете го — казах на Хърбърт Кейстингс, когато способността ми да мисля рационално се завърна.

— Господин Джеймс… сър… състоянието му е твърде…

— Виждам какво е състоянието му. Оправете го. И го извадете от този пършив ковчег. Сложете го в най-хубавия, който имате. Не ме интересува колко ще струва. Имам пари. — Наведох се и целунах разкъсаната буза на момчето си. Нито един баща на света не би трябвало да целува мъртвия си син за сбогом, ала ако някой баща заслужаваше подобна участ, това несъмнено бях аз.

Шанън и Хенри бяха погребани в гробището на Методистката църква — Шанън на двайсет и втори декември, а Хенри — на двайсет и четвърти. По време на опелото за Шанън църквата беше пълна с народ, а риданията ехтяха с такава сила, че за малко да отнесат купола. Откъде го знам ли? Ами бях там, макар и за малко. За да не се набивам на очи, се наредих най-отзад, обаче се изнизах навън, преди преподобният Търсби да е приключил с погребалното си слово. Същият свещеник отслужи и опелото за моя син, ала едва ли е необходимо да ви казвам, че присъстващите бяха далеч по-малко. И макар че Търсби бе видял само един човек пред себе си, аз не бях сам. Арлет стоеше до мен — невидима за всеки друг, освен за моя взор, — усмихваше се и шепнеше в ушите ми: *„Доволен ли си от развоя на събитията, Уилф? Как смяташ, струваше ли си?“*

Всички разноски по погребението — в това число транспортирането на тленните останки на сина ми и привеждането им в по-добър вид — ми излязоха малко над триста долара. Платих ги с парите от ипотеката. Имах ли избор? В крайна сметка това бяха единствените ми пари. След края на церемонията се прибрах в пустия си дом. Пътьом обаче си купих още една бутилка уиски.

* * *

Оказа се, че хиляда деветстотин двайсет и втора крие още един фокус в ръкава си. В нощта след Коледа — двайсет и шести декември — в Скалистите планини се разрази страшна виелица, в резултат на

която осъмнахме с трийсетсантиметрова снежна покривка и свирепи ураганни ветрове. До края на деня снегът се превърна в суграшица, а на здрачаване тя на свой ред се обърна в проливен дъжд. Някъде около полунощ седях в тъмната си дневна, притъпявайки с уиски болката в чуканчето на лявата си ръка, когато ме сепна някакво стържещо громолене откъм задната част на къщата. Покривът се беше продънил, и то на същото място, за чийто ремонт бях изтеглил ипотечния заем. Вдигнах наздравица по случай събитието и отпих голяма глътка. Когато мразовитият вятър облъхна раменете ми, взех палтото си от закачалката в антрето, наметнах се и се върнах в креслото си, за да си допия уискито. По някое време явно съм задрямал. Около три след полунощ обаче проехтя втори подобен грохот. Този път се беше сгромолясала цялата предна половина на покрива на обора. Ахелой отново оцеля и следващата вечер я взех при мен в къщата. Сигурно ще попитате: „Защо?“, на което аз ще ви отговоря: „А защо не?“ Казвам го съвсем сериозно — защо не, мамка му? Нима не бяхме единствените, останали във фермата? Единствените оцелели?

* * *

На следващата сутрин (която прекарах в пиене на уиски в студената си дневна, докато клетото добиче ми правеше компания) преброих парите, останали ми след изтеглянето на заема, и прецених, че няма да ми стигнат за покриването на щетите от бурята. Не че ми пукаше особено — фермерството вече бе изгубило очарованието си за мен — ала мисълта за свинекланицата и носещите се по рекичката черва и карантии както преди ме изкарваше извън кожата от гняв. Особено след непосилно високата цена, която платих, за да запазя тези проклети сто акра от попълзновенията на компанията „Фарингтън“.

Ненадейно бях осенен от мисълта, че след като Арлет вече официално се водеше мъртва (а не безследно изчезнала както преди), тези сто акра най-накрая бяха станали мои. Ето защо два дни по-късно преглътнах гордостта си и отидох да навестя Харлан Котъри.

Човекът, който ми отвори, се беше радвал на благоволението на съдбата повече от мен, ала ужасните събития през годината бяха оставили своя отпечатък и върху него. Забелязах, че е отслабнал,

косата му е оредяла, а ризата му е измачкана и прорязана от гънки — но не толкова много като тези по лицето му, пък и за разлика от физиономията му ризата можеше да се изглади. Той изглеждаше на шейсет и пет вместо на четирийсет и пет.

— Не ме удряй — побързах да кажа, щом видях как пръстите му се свиват в юмруци. — Първо ме изслушай.

— Никога не бих ударил еднорък мъж — рече Харл. — Обаче гледай да си кратък. И ще говорим тук, отвън, понеже кракът ти вече никога няма да прекрачи прага ми.

— Няма проблеми — отвърнах. Аз също бях отслабнал — доста — и треперех, ала студеният вятър облекчаваше болките както в чуканчето, така и в несъществуващата длан, която от време на време продължавах да усещам, все едно не бе ампутирана. — Искам да ти продам сто акра хубава земя, Харл. Онези сто акра, които Арлет толкова много искаше да продаде на компанията „Фарингтън“.

Събеседникът ми се усмихна и хлътналите му очи проблеснаха насред провисналата, набраздена от бръчки плът около тях.

— Трудни времена, а? Половината ти къща и обор са се продънили. Хърми Гордън разправя, че съжителстваш с крава в дома си.

Хърми Гордън беше местният пощальон и всеизвестен клюкар.

Назовах толкова ниска цена, че долната челюст на Харл увисна, а веждите му подскочиха. Едва тогава долових миризмата, носеща се от безупречно чистата и грижливо поддържана кухня на семейство Котъри — миризма на прегоряла пържена храна. Тя беше толкова непривична за това място, че изводът моментално се натрапи от само себе си: абсурд Сали Котъри да е готвачката. Навремето този факт щеше да разпали любопитството ми, ала сега изобщо не ми пукаше; единственото, което ме интересуваше, беше да се отърва от проклетите сто акра. И след като ми бяха излезли толкова скъпо, ми се струваше най-редно да ги продам евтино.

— Даваш парцела на безценица — каза Харлан. — Арлет ще се обърне в гроба си.

„Не само се върти — помислих си аз. — *Ако знаеш и какви други неща натвори, ще ти падне шапката!“*

— Нещо смешно ли казах, Уилф?

— Не. Виж сега, тази земя изобщо не ми трябва. Единственото, което искам, е „Фарингтън“ да не си построят проклетата свинекланица отгоре й.

— Дори и ако изгубиш собствения си дом? — Той кимна, сякаш го бях попитал нещо. — Знам за ипотеката, която си направил. Нали знаеш — в малките градчета няма скрито-покрито.

— Дори и така да стане — рекох, — приеми предложението ми, Харл. Би било лудост да не се възползваш от него. Рекичката, която ще задръстят с кръв, козина и карантии, минава и през твоя имот.

— Не — заяви ми той.

Вторачих се в него, твърде изненадан, за да кажа каквото и да било. Той отново ми кимна, сякаш му бях задал въпрос.

— Сигурно си мислиш, че знаеш какво ми причини, но не е така. Сали ме напусна. Отиде при родителите си в Маккук. Каза ми, че може би ще се върне, щом премисли нещата, ала, честно казано, не ми се вярва. Така че и двамата с теб в момента сме на един и същ хал, не мислиш ли? Ние сме двама мъже, които започнахме годината със съпруги и я приключихме без тях. И двамата започнахме годината с живи деца и я приключихме с мъртви. Единствената разлика между нас е, че не съм изгубил половината си къща и по-голямата част от обора си заради бурята. — Той млъкна и се замисли. — И че аз все още имам две ръце. Така че когато ми се прииска да лъсна бастуна — ако изобщо ми се прииска — мога да избирам с коя ръка да го направя — с дясната или с лявата.

— Моля? Но защо те е…

— О, я помисли малко! Сали обвинява както теб, така и мен за смъртта на Шанън. Заяви ми, че ако не бях толкова строг и горделив и не бях изпратил Шан в пансиона, в момента дъщеря ни щеше да си е добре и да живее с Хенри в твоята ферма, а не да гние в ковчег под замръзналата земя. Каза ми, че сега можела да си има внуче. Нарече ме самовлюбен дърт глупак и това е самата истина.

Протегнах към него дясната си ръка. Той моментално я отблъсна.

— Не ме докосвай, Уилф. Няма да те предупреждавам втори път.

Отпуснах ръка покрай тялото си.

— Има и нещо друго — продължи Харл. — Сигурен съм, че ако приема офертата ти, после ще съжалявам горчиво. Защото тази земя е прокълната. Може и да не си съгласен с мен за това или онова, но бас

държа, че по този въпрос и двамата сме единодушни. Ако искаш да се отървеш от парцела, продай го на банката. Тъкмо ще си погасиш ипотечния заем и ще получиш някой долар отгоре.

— Но те веднага ще я продадат на „Фарингтън“!

— Кофти късмет значи! — отбеляза той.

Това бяха последните му думи. В следващия момент Харлан Котъри се скри в дома си и затръшна вратата пред лицето ми.

* * *

В последния ден от годината отидох до Хемингфорд Хоум и влязох в кабинета на господин Стопенхаузер. Съобщих му, че съм решил да не живея повече във фермата. Добавих, че бих искал да продам стоте акра на Арлет на банката и да използвам получената сума, за да погася ипотечния заем.

Ала и той, също като Харлан Котъри, ми отказа. В продължение на няколко секунди го наблюдавах смаяно, неспособен да повярвам на ушите си.

— Но защо? Та това е хубава, плодородна земя!

Тогава Стопенхаузер ми заяви, че работи в банка, а не в агенция за недвижими имоти. Забелязах, че се обръща към мен с „господин Джеймс“. Явно времената, в които ме наричаше „Уилф“ в кабинета си, безвъзвратно бяха отминали.

— Но това е… — *„Абсурдно“* беше първата дума, която ми дойде наум, ала не я изрекох гласно, понеже не исках да го засегна, докато все още имаше макар и нищожен шанс Стопенхаузер да промени позицията си. След като веднъж вече бях взел решението да продам земята (и кравата — непременно трябваше да намеря купувач и за Ахелой, примерно някой приказен благодетел с вълшебна кесия), идеята се бе загнездила в главата ми, обсебвайки ме напълно. Ето защо понижих глас и заговорих с възможно най-спокойния тон, на който бях способен:

— Това не е съвсем вярно, господин Стопенхаузер. Банката ви купи имота на „Райдаут“ миналото лято, когато бе изложен на търг. При това беше с тройна ипотека.

— Говорите за коренно различна ситуация. Вие сте ипотекирали при нас вашите осемдесет акра и те са ни напълно достатъчни. Какво правите с другите си сто акра изобщо не ни засяга.

— Някой е идвал да говори с вас, нали? — попитах и мигом осъзнах, че знам кой е този „някой“. — Лестър, вярното псе на Коул Фарингтън, не съм ли прав?

— Нямам представа за какво говорите — отвърна равнодушно Стопенхаузер, но на мен не ми убягна издайническото пламъче в очите му. — Според мен вашата скръб и вашето… вашето нараняване… временно са замъглили способността ви да разсъждавате трезво.

— О, не — поклатих аз глава и се разсмях гръмко. Смехът ми наистина звучеше доста истерично дори и в моите уши. — Никога не съм разсъждавал по-трезво от сега, господине. Той ви е посетил — той или някой друг адвокат, сигурен съм, че Коул Фарингтън може да си позволи да си купи всяко продажно юристче — и двамата сте се договорили. *Наговорили сте се!* — И след тези думи избухнах в още по-силен смях.

— Господин Джеймс, боя се, че ще се наложи да ви помоля да си тръгнете.

— А може и да сте го планирали от по-рано — продължих аз, когато се успокоих. — Може би точно затова положихте такива усилия, за да ме накарате да направя ипотеката! Или щом Лестър е чул за сина ми, веднага е видял златната възможност да се възползва от нещастието ми. Навярно е седнал в същия този стол и ви е казал: „И двамата ще спечелим от тази работа, Стопи — ти ще получиш фермата, моите клиенти получават земята до рекичката, а Уилф Джеймс да върви по дяволите.“ Не беше ли точно тъй, а?

Стопенхаузер вече бе натиснал паникбутона под бюрото си и вратата се отвори. Банковият клон бе твърде малък, за да си позволи въоръжена охрана, ала за сметка на това касиерът, който надникна в кабинета, беше доста якичко момче. Веднага разпознах, че е от семейство Рорбакър — бях ходил на училище с баща му, а Хенри — с малката му сестра Манди.

— Проблем ли има, господин Стопенхаузер?

— Не и ако господин Джеймс благоволи да си тръгне сам — отвърна той. — Ще го изпратиш ли до изхода, Кевин?

Кевин пристъпи в кабинета и понеже не бързах да стана, ме сграбчи малко над лявото ми рамо. Беше облечен като банкер — от тирантите до вратовръзката, — но ръката му си беше ръка на фермер — силна и мазолеста. Чуканчето ми тутакси разпрати предупредителни пулсации нагоре по предмишницата ми.

— Последвайте ме, господине.

— Не ме дърпай — казах. — Боли ме там, където имах длан навремето.

— Тогава ме последвайте доброволно.

— Бяхме съученици с баща ти. Седяхме на един чин и често преписвахме един от друг на контролните.

Кевин ме вдигна от стола, който така любезно ми бяха предложили при предишното ми посещение — когато ме бяха наричали „Уилф“. Добрият стар Уилф, който щеше да се покаже като кръгъл идиот, ако не ипотекира къщата си. Столът се разклати и за малко да се прекатури.

— Честита Нова година, господин Джеймс — каза ми Стопенхаузер на изпроводяк.

— И на теб, лъжливо копеле! — отвърнах му аз. Гледката на смаяното му лице се оказа последното хубаво нещо в живота ми. В продължение на пет минути гризях молива си и се опитвах да се сетя за нещо друго — интересна книга, вкусно ястие или приятна разходка в парка, — но не можах.

* * *

Кевин Рорбакър ме съпроводи през фоайето. Предполагам, че това е правилната дума, понеже действията му не бяха чак „влачене“. Стъпките ни отекваха по мраморния под. Стените бяха с ламперия от дъб. На гишетата две жени обслужваха неколцина клиенти — последните за тази година. Едната касиерка бе млада, а другата — възрастна, ала и двете изглеждаха почти еднакво с разширените си от изумление очи. Вниманието ми обаче бе привлечено не от тяхното цинично любопитство, а от нещо съвсем различно. На около десетина сантиметра над гишетата минаваше дъбова греда, по която трескаво припкаше…

— Пазете се! Плъх! — извиках и го посочих с ръка.

Младата касиерка изпищя и надзърна нагоре, след което смутено погледна старшата си колежка. Нямаше никакъв плъх — бях се заблудил от сянката на големия вентилатор на тавана. И сега погледите на всички във фоайето бяха приковани в мен.

— Зяпайте ме, колкото искате! — извиках им аз. — Хайде, зяпайте, докато проклетите ви очи изхвръкнат от орбитите и пльокнат на пода!

В следващия момент вече бях на улицата. Въздухът бе тъй студен, че дъхът ми излизаше на облачета от устата ми.

— Не се връщайте тук, освен ако нямате сериозна работа — каза ми Кевин. — И ако не можете да се държите културно.

— Баща ти беше най-големият лъжец в цялото училище! — отвърнах му аз. Исках да ме удари, обаче той влезе обратно в банката и ме остави сам на тротоара пред раздрънканата ми таратайка. Така завърши разходката на Уилфред Джеймс до града в последния ден на хиляда деветстотин двайсет и втора година.

* * *

Когато се прибрах във фермата, Ахелой не беше в къщата. Заварих я на двора — лежеше на една страна и дъхът й — също като моя — излизаше на облачета пара. Видях следите в натрупалия на верандата сняг, откъдето явно бе скочила, след което беше паднала лошо, строшавайки предните си крака. Казах си, че дори едно невинно добиче не би могло да оцелее край мен.

Влязох в антрето, за да взема пушката си. После отидох в дневната, за да видя какво я бе изплашило така, че да напусне убежището си. Бяха плъховете, естествено. Три от тях седяха върху драгоценния бюфет на Арлет и ме гледаха със сериозните си черни очи.

— Разкарайте се и й кажете да ме остави на мира — изсъсках им аз. — Кажете й, че вече е сторила достатъчно. Кажете й да ме остави на мира, по дяволите!

Гадините само си стояха там, увили противните си опашки около сиво-черните си туловища. Тогава вдигнах пушката си и гръмнах

единия в корема. Куршумът го разкъса на парчета и разпиля вътрешностите му по тапета, който Арлет бе избрала собственоръчно за дома ни преди десетина години. Когато Хенри беше едно щъкащо дребосъче и тримата си живеехме чудесно.

Другите два плъха тутакси се разбягаха. Без съмнение към тайния си подземен проход. Онова, което остана след тях върху бюфета на жена ми, бяха малки купчинки миши говна и три-четири късчета от конопения чувал, който Хенри бе донесъл от обора в онази юнска нощ през двайсет и втора. Изглежда, плъховете бяха дошли, за да убият последната ми крава и да ми донесат малките парченца от мрежичката за коса на Арлет.

Излязох навън и потупах Ахелой по главата. Тя изпъна шия и измуча жалостиво: *„Направи така, че болката да спре. Ти си господарят, ти си богът на моя свят, така че сложи край на болката.“*

Така и сторих.

Честита Нова година.

* * *

Това бе краят на хиляда деветстотин двайсет и втора, това е краят и на моя разказ; всичко останало е само епилог. Пратениците на мъртвата ми жена, които сноват из хотелската ми стая — как ли би изкрещял управителят на този приличен стар хотел, ако можеше да ги зърне отнякъде! — няма да чакат още дълго, за да произнесат присъдата си над мен. Тя е съдията, те са съдебните заседатели, но аз ще бъда своя собствен екзекутор.

Както можеше да се очаква, останах без фермата. Никой, в това число и компанията „Фарингтън“, не пожела да купи онези сто акра, докато не изгубих дома си, и когато боклуците от свинекланицата цъфнаха при мен, бях принуден да им продам парцела на Арлет на безбожно ниска цена. Планът на Лестър проработи перфектно. Сигурен съм, че идеята е била негова и че са го наградили подобаващо за нея.

О, да — за малко да пропусна нещо важно! Щях да изгубя родното си място в окръг Хемингфорд дори и ако разполагах с

достатъчно финансови ресурси, за да погася ипотеката… и този факт ми носи някаква ефимерна — макар и перверзна — утеха. Хората разправят, че Голямата депресия започнала на Черния петък миналата година, ала жителите на щати като Канзас, Айова и Небраска знаят, че започна още през хиляда деветстотин двайсет и трета, когато реколтата, оцеляла през ужасните пролетни бури, бе унищожена от последвалата невиждана суша. Тя продължи още цели две години. Оскъдната земеделска продукция, която стигна до тържищата на големите градове и борсите на по-малките, бе продадена на безценица. Харлан Котъри успя да издържи до двайсет и пета или някъде там, след което банката прибра и неговата ферма. Попаднах случайно на тази информация, докато преглеждах в „Уърлд Хералд“ имотите, обявени на търг от банките. През двайсет и пета година списъците с тези имоти станаха толкова дълги, че започнаха да заемат цели страници от вестника. Малките ферми фалираха една след друга и според мен най-много до стотина години — а може би и само след седемдесет и пет — всички ще изчезнат. И през две хиляди и трийсета (ако светът изобщо доживее дотогава) цяла Небраска западно от Омаха ще представлява една огромна ферма. Вероятно неин собственик ще бъде компанията „Фарингтън“ и всички онези нещастници, които живеят под отровножълтото небе по тези места, ще трябва да носят противогази, за да не се задушат от вонята на стотиците мъртви свине. И всяка рекичка в областта ще бъде задръстена от мръсотията и почервеняла от кръвта.

През две хиляди и трийсета година само плъховете ще бъдат щастливи.

„Даваш парцела на безценица“ — беше ми казал Харлан в деня, когато му предложих да му продам земята на Арлет. Впоследствие обаче бях принуден да я отстъпя на Коул Фарингтън за още по-нищожна цена. Адвокатът Андрю Лестър донесе документите в Хемингфорд Сити, където си бях взел стаичка под наем, и ме гледаше с усмивка, докато ги подписвах. Оставаше и да не се усмихва! Големите риби винаги печелят. Бях глупак да си въобразявам, че нещата могат да се развият другояче. Да, наистина се бях държал като глупак и всеки, когото бях обичал, бе платил жестока цена. Понякога се чудя дали Сали Котъри щеше да се върне някога при Харлан, или дали той е отишъл при родителите й в Маккук, след като бе изгубил

фермата си. Няма как да разбера, ала си мисля, че смъртта на Шанън бе сложила край на някога щастливия им брак. Отровата се разпространява като мастило във вода.

Междувременно изпод дъските на дюшемето започнаха да изпълзяват още плъхове. Кръгът, който описваха около мен, вече изглеждаше като четириъгълник. Гадините знаят, че текат последните ми мигове, а нищо, което идва след окончателното обявяване на присъдата, няма кой знае какво значение. Обаче ще довърша. И те няма да ме получат, докато съм още жив; последната победа ще е моя. Макар и малка, ще е моя. Старото ми кафяво яке виси на облегалката на стола, на който седя. Пистолетът е в джоба ми. След като приключа с последните редове на изповедта си, ще го взема и ще го използвам. Казват, че самоубийците отиват в ада. Ако е тъй, значи веднага ще се ориентирам в обстановката, защото се пържа в него през последните осем години.

* * *

Отидох в Омаха и ако градовете действително са за глупаците, както бях твърдял навремето, значи бях един образцов гражданин. Захванах се с амбициозната задача да пропия стоте акра на Арлет и въпреки че ги бях продал на безценица, ми трябваха две години, докато успея. Когато не пиех, посещавах местата, където Хенри е бил през последните месеци от живота си — магазинчето за алкохол и хранителни стоки с нарисуваното момиче със синьо боне в Лайм Биска (което вече бе затворено и на закованата с дъски врата висеше табелка с надпис „ЗА ПРОДАЖБА ОТ БАНКАТА“), заложната къща на Додж Стрийт (където последвах примера на сина си и също си купих пистолет; онзи, който сега е в джоба на якето ми) и офиса на Първа земеделска банка в Омаха. Симпатичната млада касиерка все още работеше там, макар че фамилията й вече не беше Пенмарк.

— Когато му подадох парите, той ми благодари — сподели ми тя. — Въпреки че бе поел по лош път, явно бе получил добро възпитание. Познавахте ли го?

— Не — отвърнах. — Познавах семейството му.

Естествено, отидох и в католическия пансион „Света Евсевия“, ала не направих никакъв опит да вляза вътре и да поразпитам възпитателката, домакинката или както се нарича там за Шанън Котъри. Сградата бе мрачна и неприветлива, а дебелите каменни стени и тесните прозорци сякаш олицетворяваха строгото отношение на католиците към жените. А от вида на няколкото бременни девойки, които пристъпваха плахо по тротоара със сведени очи и отпуснати рамене, веднага разбрах защо Шанън толкова лесно се бе съгласила да избяга оттук.

Колкото и странно да звучи, се почувствах най-близо до сина си на една от близките улички. Намираше се недалеч от сладкарницата на Галатин Стрийт (която предлагаше бонбони „Шрафт“ и най-добрия домашно приготвен шоколадов крем), на две преки от „Света Евсевия“. На тротоара имаше и голяма дървена щайга — изглеждаше ми твърде нова, за да е онази, на която бе седял Хенри, но пък можех да си представя, че е същата. Така и сторих. Това се оказа далеч по-лесно, когато съм пиян, а в повечето дни, когато идвах на това място, действително бях пиян. И то до козирката. Понякога си представях, че годината отново е хиляда деветстотин двайсет и втора и момичето, което чаках, бе Виктория Стивънсън. Ако дойдеше, щях да й дам цял картон цигари, за да й предам следното съобщение: *„Когато тук дойде един младеж на име Ханк и започне да разпитва за Шан Котъри, кажи му да се маха. Да закара задника си другаде. Кажи му, че баща му се нуждае от него във фермата. Че ако двамата работят задружно, може би ще успеят да я съхранят.“*

Ала това момиче така и не се появи. Единствената Виктория, която срещнах, беше нейната по-късна версия — онази с трите миловидни дечица и уредено семейно положение, известна като „госпожа Халет“. Тогава вече бях спрял пиенето, работех в текстилната фабрика „Билт-Райт“ и отново бях възобновил прекъснатата си връзка с бръснача и крема за бръснене. Трябва да отбележа, че жената ме посрещна доста любезно на фона на нелепата ми маска на благоприличието. Казах й кой съм само защото — споделям ви го, понеже искам да съм откровен до края — нямах друг избор. От начина, по който присви за миг очи, веднага разбрах, че е забелязала приликата между мен и Хенри.

— Божичко, но той беше толкова сладък! — възкликна Виктория. — И толкова влюбен! Съжалявам и за Шан. Тя беше страхотна. Досущ като трагедия от Шекспир!

Само че каза не „трагедия“, а *„традегия“* и след срещата ни аз така и не се върнах повече на Галатин Стрийт. Както изглежда, убийството на Арлет бе успяло да впръска отровата си дори в тази невинна мила домакиня от Омаха. Тя си мислеше, че смъртта на Хенри и Шанън е досущ като *традегия* от Шекспир. Виждаше романтика в цялата история. Запитах се дали пак щеше да разсъждава по този начин, ако беше чула писъците на жена ми, носещи се изпод окървавения конопен чувал? Или ако имаше възможността да зърне обезобразеното лице на мъртвия ми син — лицето с липсващи очи и изгризани устни?

* * *

По време на престоя си в Гейтуей Сити, известен още и като „Градът на глупаците“, работех усилено и смених две работни места. Навярно ще кажете: „Естествено, че ще бачкаш здраво — нали в противен случай ще останеш на улицата!“ Обаче има хора — някои от които далеч по-добродетелни и отговорни от мен, — които са продължили да пият дори когато отчаяно са искали да спрат, както и такива, които въпреки благоприличието си в един момент започват да нощуват по входовете. Може да се каже, че след безвъзвратно пропилените си в пиянство години реших да положа сериозни усилия отново да заживея истински. Имаше периоди, когато наистина си вярвах, че ще успея, ала нощем — докато лежах буден в постелята, заслушан в шумоленето на плъховете в стените (гадините неизменно ме съпровождаха навсякъде), — не можех да се скрия от истината. А тя беше, че все още се мъчех да изляза победител. Дори и след смъртта на Хенри и Шанън — и въпреки загубата на фермата — аз все още се опитвах да надвия трупа от кладенеца. *Нейният* труп и многобройната му свита.

Джон Ханрахан беше началник-склад във фабриката „Билт-Райт“. Отначало не искаше да наема еднорък работник, ала след като го помолих да ми даде шанс — да види с очите си как се справям, — и

му показах как влача цяла палета, натоварена с ризи и работни гащеризони, човекът промени решението си и ме взе във фабриката. В крайна сметка можех да върша онова, което се изискваше от мен, не по-зле от другите работници. Мъкнах тези палети в продължение на четиринайсет месеца и често след края на смяната имах сили само да докуцукам до пансиона, където живеех, опитвайки се да не обръщам внимание на болезненото парене в гърба и чуканчето ми. Нито веднъж обаче не се оплаках и междувременно дори се научих да шия. Така запълвах времето си по време на обедната и следобедната почивка (за разлика от някои други места, където обедната почивка траеше цял час, в „Билт-Райт“ беше едва петнайсетминутна). Докато другите мъже се събираха на товарната рампа, където пушеха и си разказваха мръсни вицове, аз се учех как да работя на шевната машина. Първо се упражнявах върху големите конопени чували, които използвахме за транспортиране на стоката, а после се прехвърлих и върху работните гащеризони, които представляваха основният производствен артикул на фирмата. Оказа се, че шиенето на машина определено ми идва отръки; можех дори да слагам ципове, което си е важно умение в текстилната промишленост. Притисках чуканчето си към плата, за да го задържа в нужната позиция, а с крака си натисках педала на хитроумното електрическо приспособление.

Шиенето се заплащаше по-добре от влаченето на палети, а и гърбът ми не се натоварваше толкова. Единственият проблем се състоеше в това, че шивашкият цех представляваше сумрачно и усойно помещение, подобно на гигантска пещера, и след три-четири месеца започнах да виждам плъхове. Гадините клечаха върху купчините токущо боядисани дънки или се спотайваха в сенките зад ръчните товарни колички. На няколко пъти насочвах вниманието на колегите си към гризачите, ала те все твърдяха, че не ги виждат. Не бе изключено това да е самата истина, ала си мисля, че по-скоро се бояха да не би да затворят временно шивашкия цех, за да могат хората от службата за борба с гризачите да дойдат и да си свършат работата. В подобен случай работниците от цеха щяха да останат без надници за цели три дни, а не дай си боже и за цяла седмица. Това би било катастрофално за онези, които имаха да хранят семейства. Ето защо нямаше нищо чудно в обстоятелството, че предпочитаха да казват на господин Ханрахан, че ми се привиждат разни неща. Разбирах ги и влизах в

положението им. А когато започнаха да ме наричат Лудия Уилф? Тогава също ги разбирах и не им се сърдех. Все пак не заради това спрях да работя във фабриката.

Напуснах, защото плъховете не спираха да прииждат.

* * *

Бях заделил настрана малко пари и смятах да изкарам известно време с тях, докато си намеря нова работа, обаче не се наложи. Само три дни след като напуснах „Билт-Райт“, видях във вестника обява за библиотекар в градската библиотека на Омаха. Изискванията бяха препоръки или научна степен. Нямах научна степен, ала през целия си живот бях запален читател и ако събитията от хиляда деветстотин двайсет и втора година ме бяха научили на нещо, то беше как да лъжа още по-добре. Поради тази причина изготвих фалшиви препоръки от Канзас Сити, Мисури и Спрингфийлд и получих работата. Бях сигурен, че господин Куорлс ще провери препоръките ми и ще открие, че са фалшиви, ето защо трябваше да дам всичко от себе си, за да стана най-добрият библиотекар в дяла Америка. И това възможно най-скоро, когато новият ми шеф откриеше измамата ми и ми вдигнеше скандал, аз щях да се оставя изцяло на милостта му и да се надявам на най-доброто. Обаче така и не се стигна до подобен развой на събитията. Запазих длъжността си в градската библиотека на Омаха в продължение на четири години. И реално погледнато, още се водя там на работа, макар че не съм стъпвал в библиотеката от цяла седмица и така и не позвънях на шефа си, за да му кажа, че съм болен.

Заради плъховете е, нали разбирате? Откриха ме и там. Започнах да ги виждам как ме дебнат от купчините стари книги в книговезницата и как сноват по най-високите рафтове, взирайки се многозначително в мен. Миналата седмица например трябваше да отида в справочния отдел, за да изпълня поръчката на една от редовните ни възрастни читателки за „Енциклопедия Британика“. Когато извадих въпросната книга (оказа се томът с буквите Р и С, който без съмнение съдържаше материал за *Rattus norvegicus*, да не споменаваме думата *„свинекланица“*), зад нея се показа свирепа сиво-черна муцуна. Това беше същият плъх, който бе отхапал цицката на

злочестата Ахелой. Не знаех как изобщо се е озовал тук — бях сигурен, че съм го убил, — ала нямаше съмнение, че е той. Моментално го познах. И как няма да го позная, при положение че имаше късче конопен чувал — *окървавен* конопен чувал — заплетено в мустаците си?

Нейната мрежичка за коса!

Занесох въпросния том на „Енциклопедия Британика“ на възрастната жена, която го беше поръчала (тя носеше пухкава яка от хермелин и черните очи на мъртвото зверче ме изгледаха студено). После просто си тръгнах. Скитах се с часове по улиците и в крайна сметка дойдох тук, в хотел „Магнолия“. Оттогава съм в тази стая и пиша своята изповед. Не съм излизал никъде. Плащам престоя си с парите, спестени по време на работата ми като библиотекар — което значи, че няма да ми стигнат за дълго, ала аз и бездруго нямам подобни намерения. Смятам да…

Един от тях току-що ме ухапа по глезена. Сякаш за да ми каже: *„Давай, свършивай по-бързо, времето ти почти изтече.“* Кръвта започна да напоява чорапа ми. Но това не ме притеснява — ни най-малко. Виждал съм къде-къде повече кръв — през хиляда деветстотин двайсет и втора например цяла стая беше в кръв.

А сега ми се струва, че чувам… халюцинация ли е това?

Не.

Някой е дошъл да ме навести.

Запълних тръбата, ала въпреки това плъховете успяха да се измъкнат. Запълних кладенеца, но тя също откри начин да изпълзи оттам. И този път не беше сама. Струва ми се, че чувам два чифта тътрещи се крака — не само един. Или… възможно ли е да са три? Нима момичето, което в един по-добър свят щеше да бъде моя снаха, също е дошло тук с тях?

Мисля, че да. Три трупа пристъпват тромаво в коридора. Лицата им — или по-скоро онова, което е останало от тях — са обезобразени и нагризани от плъховете, а долната челюст на Арлет е изместена уродливо встрани… от ритника на агонизираща крава.

Отново ме ухапаха по глезена.

И още веднъж!

Как може управата да допуска подобно…

Ох! Зъбките им отново се впиха в мен! Обаче няма да им се дам, о, не! Нито на тях, нито на неканените ми гости, макар че виждам как кръглата дръжка на вратата се завърта и подушвам зловонието им — малкото останала плът по костите им вони на заклани…

заклани

Пистолетът!

Господи, къде е пис…

спрете

О, БОЖЕ, НЕКА ПРЕСТАНАТ ДА МЕ ГРИЗАТ…

* * *

Публикация от излизащия в Омаха вестник „Уърлд Хералд“ от 14 април 1930 година:

БИБЛИОТЕКАР СЕ САМОУБИВА В МЕСТЕН ХОТЕЛ

ОХРАНАТА НА ХОТЕЛА ЗАВАРВА ЗЛОВЕЩА СЦЕНА

Трупът на Уилфред Джеймс, библиотекар в градската библиотека на Омаха, е бил открит в местен хотел тази неделя, когато усилията на персонала да се свърже с клиента не довели до никакъв резултат. Обитателят на съседната стая се оплакал от „миризма на развалено месо“, а камериерката съобщила, че в късния петъчен следобед дочула „приглушени викове, сякаш някой агонизира“.

След като продължителното хлопане по вратата на клиента не било удостоено с никакъв отговор, началникът на хотелската охрана използвал своя резервен ключ и открил тялото на господин Джеймс, отпуснато върху писалището в стаята.

— Видях пистолет и предположих, че се е застрелял — заяви пред нас началникът на охраната. — Обаче никой не беше чул изстрел, а и не се усещаше никаква миризма на изгорял барут когато проверих двайсет и пет калибровия

пистолет, установих, че е зле поддържан, при това незареден. Естествено, вече бях зърнал кръвта. Никога преди не съм виждал подобно нещо и нямам никакво желание да го видя отново. Мъртвият се беше изпохапал навсякъде — по ръцете, краката, глезените и дори пръстите. Но това не беше всичко. Забелязал, че се е опитвал да пише нещо, но явно беше сдъвкал и изписаните листове. Навсякъде по пода имаше хартиени късчета. Напомниха ми за начина, по който плъховете сдъвкват хартията, за да си направят гнезда. Накрая очевидно бе прегризал и вените на китките си. Според мен точно това е причинило смъртта му. Вероятно е изпаднал в някакво умопомрачение.

В настоящия момент е известно съвсем малко за господин Джеймс. Роналд Куорлс, директор на градската библиотека в Омаха, е назначил господин Джеймс на работа в края на 1926 година.

— Веднага се виждаше, че напоследък животът не е бил особено благосклонен към него — разказа ни господин Куорлс. — Човекът беше в неравностойно положение заради загубата на едната си ръка, но пък си разбираше от работата и препоръките му бяха добри. Държеше се учтиво, макар и леко дистанцирано. Мисля, че преди да стане библиотекар, е работил в някоя от тукашните фабрики. И е споделял пред колегите си, че преди да изгуби ръката си, е притежавал неголяма ферма в окръг Хемингфорд.

Нашият вестник се заинтригува от съдбата на клетия господин Джеймс, така че молим читателите си да споделят с нас всяка информация, с която разполагат за него. В момента тленните останки се съхраняват в градската морга на Омаха; в учреждението очакват появата на най-близките родственици на господин Джеймс, които да се погрижат за покойника.

— Ако никой не го потърси — заяви доктор Татърсол, главен медицински експерт на моргата, —

господин Джеймс ще бъде погребан в местното гробище за сметка на общината.

---

[1] Перифраза на популярна детска песничка, изпълнявана и от рапъра Еминем под заглавието „Jimmy Crack Corn“. — Б.пр. ↑

[2] Профанизиране на латинската сентенция „Tempus fugit“ — „Времето лети“. — Б.пр. ↑

[3] Самюъл Пийпс (1633–1703) — английски писател и държавен чиновник, служил във флота, автор на знаменит дневник, описващ ежедневието на лондончани в периода на Реставрацията. — Б.пр. ↑

[4] Квакерите (известни още и като „Общност на приятелите“) са християнска група от анабаптисткия клон на протестантството. Основана е в Англия от Джон Фокс през 1650 г. Името „квакери“ идва от английската дума „quaker“ (треперещ), понеже се смятало, че привържениците на тази общност са до такава степен завладени от Светия дух, че целите треперят. — Б.пр. ↑

[5] Лампа с волтова дъга, известна още и като „дъгова лампа“, разработена от Никола Тесла в края на деветнайсети век. — Б.пр. ↑

[6] Ахелой е второстепенно древногръцко божество, свързвано с луната и облекчаването на болката. — Б.пр. ↑

[7] Става дума за *Rattus norvegicus*, познат още като сив плъх и хамбарен плъх. Разпространен е по цялото земно кълбо, включително и на цялата територия на България. — Б.пр. ↑

[8] Дъщеря на Аполон, първата жрица в храма на Аполон в Делфи. — Б.пр. ↑

[9] Лекарствено средство за третиране на хора и животни, произвеждано от основаната през 1889 година компания „Роули“. — Б.пр. ↑

[10] Автомобил, произвеждан от компанията „Неш Мотърс“, съществувала от 1917 до 1954 година. Сред нововъведенията й в автомобилостроенето са въвеждането на цялостна каросерия и предпазните колани. — Б.пр. ↑

[11] Братство, в което могат да членуват както мъже, така и жени. Създадено е през 1850 година от Роб Морис, адвокат и франкмасон от Бостън. Членовете му по целия свят наброяват около половин милион души. — Б.пр. ↑

[12] Благотворителният и покровителстващ орден на лосовете на САЩ е основан през 1868 година в Ню Йорк с приоритети благотворителност, справедливост, братска любов и вярност. Членовете му в момента наброяват един милион души. — Б.пр. ↑

[13] Шарена кърпа, носена от героите на Дивия запад, особено популярна сред каубоите и мексиканските разбойници. — Б.пр. ↑

[14] Най-често ръчните огнестрелни оръжия биват или оксидирани (черни на цвят), или никелирани (сребристобели). — Б.пр. ↑

[15] Препратка към древногръцкия мит за Златното руно и Аргонавтите — години след въпросното предсказание Язон се появил на организираните от Пелий игри с един сандал, защото изгубил другия в една река, докато помагал на възрастна жена (преобразената Хера) да я прекоси. На въпроса за произхода му Язон отговорил на Пелий, че е син на сваления от власт цар и идва да си възвърне законната власт. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.